

پیفه فیک له خوین

پښه نیک له خوین

کز چیروک

یوسف عزیزه دین

ناوی کتیب: پنځه فیک له خوتین - کز چیرۆک
 نووین: یوسف عیزه دین
 بلاوکراوه ی ناراس- ژماره: ۷۳۵
 پیت لیدان: روشنا په شاد
 هه له گری: شیرزاد فه قن نیسماعیل + ترسکه نه حمه د
 ده رهنانی هونه ریی ناوډوه: ناراس نه کرهم
 بهرگ: مریه م مونه قییا
 چاپی په گهم، هه ولتر ۲۰۰۸
 له بهرته به رابه تیی گتیی کتیبخانه گتیی کان له هه ولتر ژماره ۹۳۸ ی
 سالی ۲۰۰۸ ی دراوه تن

نەودىو دەرگا كۆنینه كە

بەرامبەر دەرگا كۆنینه كە راوہ ستام و قەدەرىك تىم روانى، ھەموو شتىك وەك خۆى بوو، ئەنھا كەللە سەرى كەلەكتىيەك زىادى كرىبوو، كە نەمدە زانى كۆى راوى كرىووە و بۆ لەوتدا ھەلواسراوہ.

بىھووە تىم دەروانى و دەمويست لە چاوەكانىدا سەرە داوى بەسەرھاتىك ببىنمەوہ.. دەمروانىيە ھەموو ئەو پىادە پەوانەى كە بەوتدا تۆپەر دەبوون، بەلام سەير لەومدا بوو، كەس تىي نەدەروانىم، ھەروەك ئەوہى كە نەبم...

پىرىژنىكى بەسالاچووم راگرت و پىم كوت:

(- نۆرە مالى كىيە؟)

- مالى پىرەمىرد و پىرىژنىك بوو، بەبۆ كەسى سەريان ناىوہ و نۆستاش مالە كەيان چۆلە.

- ئەى كۆرە كەيان چى لى ھات؟

- كۆرى چى؟ من بىست سال دراوستيان بووم، مندايان نەبووہ!

- نهی من ناناسیتتهوه؟

- من کس ناناسمهوه...).

کومانم له قسهی پیریزنهکه هه‌بوو، کومانیشم له‌وه هه‌بوو که نه‌و ماله چۆل بیت. به‌لام چهندم له خۆم کرد، زاتم نه‌کرد له دهرکا که بدهم یان وهک جاران له‌سەر دیواره‌که‌وه خۆم هه‌لدهمه نه‌و دیومه‌وه و بچمه ژووره‌وه.. به‌بی نه‌وهی ناگادار بم له به‌یانیه‌وه له به‌ردهم نه‌و دهرگایه‌دا هه‌لترووشکا‌بووم.. وام هه‌ست ده‌کرد، هه‌موو نه‌وانه‌ی به‌به‌ردهمدا گوزهر ده‌کن، نامبین یان نه‌یانده‌ویست بمبین.

نهی باران تیکه‌ل به‌فرمیتسکه ساردمه‌کانم ده‌بوو، که دهمیک بوو پیل‌وه‌کانیان ته‌ر نه‌کرد‌بووم.. بایه‌کی ساردیش که‌مه‌ی به‌که‌لا زهرده‌کان ده‌کرد، که دهمیک بوو نه‌مروانی‌بووه وهرینیان.

پیش نه‌وه‌ی نه‌وی جی به‌تلم که‌لله‌سه‌رمکه سه‌رنجی راکیشام و روانیمه قۆچتکی شکاوی که نه‌وفنده‌ی تر سه‌ر و سیمای خه‌مناک و بیزار کرد‌بوو.. نازانم بۆ وا هه‌ستم ده‌کرد، ره‌نگه من نه‌و قۆچه‌یم شکاند‌بیت.. کووچه و کۆلانه‌کان نه‌یانده‌ناسیمه‌وه و سامیتکی ترسناکم له پیچ و په‌ناکاندا ده‌دینه‌وه. ده‌بوو خیراتر له‌و که‌ره‌که شوومه هه‌لبێم، هه‌نگاو‌مه‌کانم خیراتر کرد و له به‌ردهم کلێسا که‌دا هتور بوومه‌وه و روانیمه نه‌و خاچه‌ی که قه‌باره‌ی له جاران بچوو‌کتر ببۆوه و شوینه‌که‌شی گۆرا‌بوو.

من ته‌نها پێنج سال نه‌و مال و که‌ره‌کم جی هێشتبوو.. به‌لام نازانم بۆ وا هه‌ستم ده‌کرد که سه‌ده‌یه‌ک بیت؛ ته‌نها سه‌فه‌ریکم کرد‌بوو، ده‌شبوو نه‌و سه‌فه‌رم هه‌ر کرد‌با؟

قەسەى سەرۆک تيمەکهەم ھاتەو ەياد:

(- دکتۆر، دەبیت ئەو شتانەى کە دەبیینیت و ئەوانەشى کە پیتی ھەلەمستیت، تەنھا نەیتنییەک بیت و ھەرگیز نەیدرکیتیت.

- بێگومان..

- دەبیت ئاگادار بیت، درکاندنی مەترسی بۆ سەر ژيانت ھەيە، یان پەنگە...؟!)

پیش ئەوێ سەفەرە سەپروسەمەرەکەمان دەست پێ بکات، لە ژوورێکی دوورە دەستی قەراغ شاردا، شەوتکم برده سەر و تا پۆژ بۆو ھەر نەخەوتم . نازانم بۆ تەنھا ئاكارى دێلە سەگێکم دەھاتە بەرچاو کە لە ھەموو جێگەيەکی ژوورەکەدا ھەبوو.. بەلام سەیر لەویدا بوو کە تێی نەدەپوانیم؟! پیش ئەوێ قاتە پەشەکەم لەبەر بکەم و ژانتاکەم بپێچمەرە، ونبوونی گۆرەوییە سببیەکانم لا بوو کێشە و تا ئێستا لە نەیتنی ونبوونی تێ نەگەیشتم!

بەیانى چەند ئۆتۆمبیلێک، لە بەردەرگای ژوورەکەدا راومستان و بەپێى بەتى پەلکێشیان کردم و منیان لە ئۆتۆمبیلێک ھاویشت، کە شۆفێرمکەى گزگلیک بوو، بەئەستم پیشەوێ خۆی دەبینى.. ھێچ ھەستم بەترس نەکرد و دوودلیش نەبووم، دلنیا بووم لەوێ کە ئەمە یەکیکە لە تاقیکردنەوێکانى سەرۆکی تيمەکەمان.. نازانم چەند جێگە و شۆتەمان کرد و لە کوێشەوێ چوینە کوێ! چونکە بەدرێژایی سەفەرەکەم خەوتبووم، یان دەمویست وەک خەوتوویەک خۆم پیشان بەدەم؟!)

ھێندەم خۆش بوو، تا خۆم لە گۆرمپانێکی گەورەدا بینییەو..

حەشامەتێک پێشوازییان لە تیمەکە کرد و لە هەموویان وردبوونەوه،
تەنها لە منیان نەروانی، رەنگە لەوێ نەبوویتم؟!

هەموویان دانیشتن: تەنها من نەبم.. چونکە کورسییەکان بەقەدەر
ژمارەیی نامادەبوو مەکان بوو.. گەرچی بە زۆر زمان لەوتدا قسە و باس
دەکرا، بەلام لەوێ حالی بووم کە باسی تاوانتێکی ناوازه دەکریت و
تاوانبارەکەشی لەوتدا نامادەیه. هەرکە باس لە تاوانبارەکە دەکرا،
کامێراکان وێنەیان دەگرت و پەیامنیترەکانیش دەنگیان زۆلالتەر و
قەوێتر دەبوو، پرسیارەکان هێندە زۆر بوون کە چەندەها پروفیسۆر و
پیاوی کارامە فریای وەلامدانەوهی نەدەکووتن! نازانم چەند خەوتم،
بەلام دەزانم خەوێکی سەیرم بینی...

(لە هۆلێکی گەورەدا خۆم و تیمەکە دەمانروانییە جەستەیی
کچۆلەیهکی تازەبێگە یشتوو... پاش ئەوێ راپۆرتیکیان لەسەر حالەتی
ناوازه‌ی ئەو کچۆلەیه خۆتێندەوه و ناماژمیان بەنەبوونی رێگاچارە کرد
و فەشەلی زانستیان راگەیاند، نەشتەرگەرییەکیان بەمن سپارد و
پاش تاوتێک هەر من و ئەو جەستەیه لە ژوورەکا مایەنەوه...)

کەللەزلیک شتیکی پێداکتیشام و بێداری کردەوه.. سەرۆک تیمەکە
لێم نزیک بۆوه و پەڕییهکی نووسراوی دایە دەستم و فەرمانی پێی کردم
کە دەبێت بیخۆتێنەوه؛ بێ سێ و دوو کەوتە خۆتێندەوهی ئەو پەڕییه
و ئەواو دەنگم هەلبێری:

(- بەرپێزان ئەو کچۆلەیهی کە پێشتر باسی لێوه کرا، تەنها
جەستەیهکی ساف و لووس بوو.. هیچ کونۆچکەیهکی دەردانی نارهق
لە جەستەیدا نەبوو، هەر بۆیە تەنها لە میانی زمانییەوه کە بەردەوام
لە دەرەوه بوو هەناسەیی دەدا.. منیش پاش ئەوێ نەگەیشتمە هیچ

نهجامتیک زمانیم گهست).

پاش تهواوبوونی قسهکانم، بۆ ساتیک گوتم له هیچ دهنگیک نهبوو..
پاشان سهروۆکی تیمهکه نهراندی:

(- کهس گوئی له هیچ نهبووه، دهبیت بهدهنگیکی بهرز و ناشکرا
دووباره ی بکهیتوه).

چهند جارێک بهدهنگی بهرز دهقی نووسراوهکه خوتندهوه و کهس
گوئی له هیچ نهبوو، بهلام خۆم بهباشی ههموو وشهکانم دهبیست..
سهروۆک تیمهکه و چوار کهسی تر، لهوهدا بوون که پانتۆلهکه
دابکهن.. نازانم چۆن بوو گوتم:

(- مهکن...).

سهروۆک تیمهکه سهری راوهشاند و گوئی:

(- نهومتانی دهنگت هیچ عهیبی نییه!).

نهمجارهیان بهخیرایی کهوتمه قسه و گوتم له هیچ وشهیهکی خۆم
نهبوو.. بهلام بهناکار و سهه و سیمای ههشامهتهکهدا دیاربوو،
گوتهبیستی بهسهرهاتی تاوانهکن: ئهواوانه ی که نهدهزانی کهی و
چۆن نهجام داوه.

دهموچاوهکان گۆران و پاشان بوونه سهدهها لافیته و پۆستهری
رهش.. وهههوز پیلوههکانی پی داخستم و نازانم چۆن له نێو ئه
گۆرهپانهدا خهوتم.. نهوهنده دهزانم پاش بیتداربوونهوهم، هیچ
شوناسنامه و بهلگهیهکم له گیرفانی خۆمدا نهبینییهوه تا بزاتم من
کیم و...

بهڕیکهوتیش کهستیک که نهدهمناسی منی لهوئوه گهیانده ئیره..

بیتھوودہ بہ شوین شتیکدا دھگہ رام، کہ نہ مدہ زانی چیبہ؟

بؤ کہ سیک دھگہ رام کہ نہ مدہ زانی کتیبہ.. بہ شوین مالیکدا دھگہ رام
کہ تہنیا لہ خہونمدا بینیبووم؟

پاش شہش مانگ گہ ران لہو شارمدا، کجیکی پرچ سوور بہ بی
نہوہی لہ گہ لمداد دوی رۆژنامہ یہ کی کۆنینهی دامی.. میژوو و ژمارہ و
ناونیشانہ کہیم بؤ نہ خویند رایہوہ، یان راستترہ بلیم شتیک کی لہو
بابہ تہی لہ سہر نہ نووسرا بوو.. تہنہا مانشتیتی نہم ہہوالہم بہ چاکی
دیتہوہ:

(دکتریک لہ عیادہ کہیدا تہعدا لہ نہ خوشیکی خوی دھکات و پاش
دوو کارٹیریش نہ خوشہ کہ گیانی لہ دہست دہدا).

ہہوالہ کہ ہیچ نہ بورووژاندم و ہیچیشی لا دروست نہ کردم.. ہیندہ
نہ بیت لہو رۆژوہ بہ ردہوام کووچہ و کۆلانہکانی شار دھگہ ریم و
بیتھوودہ بہ رامبہر دمرگا کۆنینهکان رادہ میٹم و لہ ناکاری ہہموو
پیادہ رہوہکان ورد دہبہوہ.. دہستی پیریزنہکان ماچ دھکم و لہ گہل
پیرہ میزدانیش گوزہر دھکم.

لہ پاش بینینی مانشتیتی نہو رۆژنامہ کۆنینهیہ، جار جارہ ناکاری
نہو دپلہ سہگہم دپتہوہ یاد کہ بہ مندالی پاش نہوہی راکہ راکہی
گہ رھکم پی دھکرد، زمانی بستیک دہیتنایہ دمر و منیش ہہر رحمہم
پی نہ دھکرد...

بہ بہ ردہوامی دھگہ رام و چاوم دھکتریا..

دھچوومہ نپو حہ شامہ تہکان و سہیر لہو دما بوو، باس لہ من
نہ دھکرا.. لہ لافیتہ و پۆستہ رھکان ورد دہبوومہوہ و ناوی خۆم

نەمدیتەو: بێجگە لەو رۆژنامەیەى كە بى ژمارە و سال و ناویشان بوو، لە هیچ رۆژنامەى كۆنینهى تردا باس و خواسى خۆم نەكەوتە بەرچاو.

لە شەوێكى نەنگۆستەچاودا، بەرێكەوت لە یەكێك لە كەلاوەكاندا گیرسامووە و پاش ئەوەى تاوتك لە دەرگایەكى كۆنن پامام.. نازانم چۆن بوو، دوا قسەى كەسێكم وەبیر هاتەو كە لە شەوێكى ناوادا و لە نێو یەكێك لە ژێرزەمینە تارىكەكاندا، زۆر بەدنياپییەو پتیی كۆتم:
(تازە تۆ نەوديو دەرگا كۆنینه كە نابینیتەو...).

وهك وهبیرم دیتهوه

وهك وهبیرم دیتهوه، بارهش له گشت لایهكهوه، كالهی بهخولی سهر عهردی پیدمشتهكه دمكرد و سهرجهم ریزه درمختی نیتوه راسستی پیدمشتهكهی خستبووه ههلهكه سهما.

چین بهچین، خولی پیدمشتهكهی دمبرده ناسمان و پاشان بهچهشنی خۆلباران.. دادمبارینه خوار، كه لای بههیچ كامێك له درمختهكانهوه نه هیشتهبوو كه جار جاره و تاك و تهرا، له كهێ خۆلبارانهكه دا.. دههاتنه خوار و پیش نهوهی بهتهواویی بگهونه سهر عهردی پیدمشتهكه بهرزى دهكردنهوه و راپیچی نیتو نهو كهردهلوول و ههرا و بهزمهی نهو ساته و مختهی دمكردن، زۆری خایاند تا برێك هیتور بوومهوه و كه مێك ناغرتر كهوته و تزهی ههر چیبهك كه له ویتدا دهستی پێرا دهگهیشته.

كه رچی له نیتو هه موو نهوهدا بووم، كه لهو كاته دا رووی دهدا، بهلام ههروهك نهوهی كه له ویتدا نهیم، بارهشهكه نه نهوه بوو بهكژمدا بیت و

نه نه وهش بوو، له پشت و نه ملا و نه ولا موه، گوشار بخاته سرم و پالم پتوه بنیت، به لکو لاقه ی شپقه که ی سریشی نه ده کردم و به ناسماندا هلی نه ده فراند.

و مک و مېرم دېتموه، له و کاته دا قسه کانی نه و ژنه جادو و گره عیارم و مېر هاتوه که له رږڅکی ته ماوی، نه و شاره ی که ده سالی ته مه نم تېدا به سر بردبوو.

پتی کوټبووم: (نق و مک عیفریتی چه کایه ته دېرینه کان، به سیحری ساحیرک... خراوېته نیو شووشه یه که وه تا نه و رږڅه ی یه کیک به رتکه وټ سره که ی دمکاته وه... مه حکومت به مانوه له نیویدا...).
نم نیواره یه ی که نه و تېدا جی هیشت... به ته واوی هستم به په ستان و گوشاری باره شه که ده کرد، به تابه ت نه و دهمی له شاره دېرینه که ترازام و رتکه ی لاتنه نیشتی ریزه درمخته که ی نیوه راستی پیده شته کم گرته بهر...

نه و دهمی که له کڅلانه که ی نژیک مالیاندا، مالئاوایم لی کرد... جهسته ی سارد هه لگه را و توندتر دارشه قه که ی له بن بالی قایم کرد، دوا ی نه و ی چند شه قاوتک لیتی دوور که و تمه وه، بق دوا جار ناوړم لی دایه وه و ته ماشام کرد هه وړه که نه و ی پاش په نجا سال ناوړم لی دابینه وه و تیم پروانېبیت، ناوا دهموچاو و پرچه کانی گڼرانیان به سر دا هاتبوو، جگه له و ی که له جی پی چاوه په شه، زږد که وړه کانیشی... دوو شوین زامی قوول جی مابوون که دلۆپ دلۆپ و هیدی هیدی فرمیتسکیکی رهشیان لی ده هاته دمر.

که به ته واوی پشتم تی کرد و کڅلانه کم جی هیشت و که ی شتمه سووچی سی پړانه که، کوټم له زریکه دمنگیکی شینانه بوو... که پی

نہ دھچو قورگی هیچ کہ سټک، دهنکی به و چشنی لی بیتہ دهر. له
نیوه راستی سی ریانه که دا، پیره ژنټکی پشت کؤم که و ته به رجاو، که
له و ساته وخته دا قاپټی ژيله مټی رټو ده کرد... داپیره شم له زور
نیواری شه مدها ههروهک نه و پیره ژنه ی دمکرد و پاشان سی به ردی
به ههرسی لادا فری ددها و چاوه پټی بیستنی یه که مین ناخافتنی،
یه که مین که سټکی ده کرد، که له و نان و ساته دا به و ټدا تیپه ربایه، زور
له و که سانه ی که داپیره میان دهناسی و دهیانزانی نیازتکی له دل
گرتووه و شه مټله ی بټو ده گرتووه.

بټو توور مکردنی که به و ناسته دا گوزمیان دمکرد... هیچیان نه ده گوت
یا خود دهیانگوت: (نابیت و پټی تی ناچیت).

نیدی داپیره م له و کانه دا، زور زویر و بی تافهت دهبوو، هر یه کسه
نه و ناوه ی جی ده هټشت و ده که رایوه نیو نه و خانووه نسرمه ی، که
هر هوت براکم و دایک و باوکمی.. تیکرا له یه ک پوژدا ټټدا
مردببون.

تهنها من و داپیره م، له کاتی مردنی نه واندا، له وټی نه بووین و
نه مردین دواتر نه نیمه و نه هیچ که سټکی تریش هوکاری
راسته قینه ی مردنیانی، بټو ساغ نه بووه.

پیره مټر دټکی به سالاجووی که ره که که مان پاش چند سالتیک له
مه رگیان.. له نیوه پټی هاوینټکی که رمد، پټی گوت:

(بابت هاتو ته خه ونم و پټی گوتووم، که ره شمارتیک له بنمیچی
یه کتیک له ژووره کانی خانووه که تانه وه، هاتو ته خواره وه و یه که
یه که یانی که ستووه).

به لّام هر دواتر خودی پیرمه‌میرده‌که.. خه‌ونکی دیکه‌ی بّو
کپرامه‌وه، که کوايه به‌پتی نه‌و خه‌ونه‌ی، روحتیکی شه‌رانگیز و شه‌یتان
ناسا.. له سووچتکی خانووه‌که‌مانه‌وه، لّتیان ومدر که‌وتووه و
نه‌وانیش له تاو نه‌وه‌ی، که دهنگیان دهرنه‌چیت و که‌س هاوار و
فوغانیان نه‌بیستیت، به‌هردوو دهستان زار و که‌پووی خّویان گرتووه
و یه‌ک له دواي یه‌ک هه‌ناسه‌یان لّی براوه و خنکاون.

و مېرېم دېته‌وه.. له‌و کاته‌دا، به‌پیرمه‌میرده‌که‌م گوت:

(باشه بّو ده‌بیت، نه‌یانویستبیت دهنگیان دهر‌بچیت).

پیرمه‌میرده‌که له وه‌لامدا گوتی: (ره‌نگه له‌و سرده‌مه‌ی که نه‌وانی
تیدا ژیاون هاوارکردن و دهنکه دهنک قه‌ده‌غه بووبیت)

دا‌پیرم له پاش مردنی نه‌وان، جگه له‌و کاته‌نه‌ی که داواي
خویندنه‌وه‌ی کتّیبه پیرزده‌که‌ی لّی ده‌کرم.. هیچ قسه‌ی نه‌دمکرد، نه‌و
ده‌مانه‌ی که په‌کیک له به‌شه‌کانی کتّیبه پیرزده‌که‌شم بّو دمخویندنه‌وه..
چاوه‌کانی بریسکه‌یان تّی دما و دهنکه موړوه‌کانی ته‌زیحه‌که‌ی
ده‌ستیشی، ره‌نگی ده‌گژپرا.

به‌لام پیش نه‌وه‌ی که بمریت، نه‌ داواي خویندنه‌وه‌ی کتّیبه
پیرزده‌که‌ی لّی کردم و نه‌ وه‌ک هه‌موو کاتیک ته‌زیحه‌که‌شی
به‌ده‌سته‌وه بوو.

پاش مرگی‌شی هر له خو‌مه‌وه.. ماوه‌یه‌کی زوړ که‌رام به‌شوین
ته‌زیحه‌که‌یدا... به‌لام له هیچ جتّگه و شو‌تتیکي مال‌که‌دا
نه‌مدوزیه‌وه.

ده‌نگی ناقولای بالندمیه‌ک که نه‌مده‌زانی له کو‌توه دهنکی دیت،

زریزه‌ی خیاله‌کانی پساندم، که سرم هه‌لبری و روانیمه پتدهشته‌که،
سٚبهری بالندهیه‌کی گه‌وره، سه‌ریاکی روویه‌ریکی به‌رفراونی
پتدهشته‌کی داکیر کردبوو.

دهستم کرد به‌گیرفانمدا نامه‌یه‌ک و چهند وٚنه‌یه‌کی فوٚتوگرافی
گۆرمه‌کی ئوم، هٚنایه‌ ده‌ر.

سه‌یر له‌ومدا بوو، هیچ وٚنه‌یه‌کیان، له‌و وٚنه‌یه‌ نه‌ده‌چوو که ژنه
جادووگه‌ره‌که، پاش هه‌کایه‌تیک‌ی دووردریژ، له‌ خه‌یال‌مدا به‌رجه‌سته‌ی
کردبوو.

به‌پیتی قسه‌کانی، گوايه ئه‌ویان به‌دارشه‌قه‌که‌یه‌وه، له‌ گۆرپ‌کی هه‌وت
مه‌تر پان و دوو مه‌تر درٚژدا ناشتوو، تا هه‌ر پیاده‌په‌ویک که به‌لایدا
تی‌په‌ر بب‌یت به‌مه‌به‌ستی زانینی به‌سه‌ره‌اتی نه‌و گۆره
سه‌یروسه‌مه‌ریه، بچٚته زیارمتی و نووسراوی سه‌ر هه‌ردوو کٚله‌که‌ی
بخوٚنٚت‌ه‌وه که گوايه هه‌ر که‌سیکی بٚگانه به‌شاره‌که‌ی نه‌و، نه‌گه‌ر
مه‌به‌ستی بیت، دٚره نووسراو‌مه‌کانی سه‌ر کٚله‌کانی گۆره‌که‌ی نه‌و
بخوٚنٚت‌ه‌وه چاوی ره‌شکه‌وپٚشکه ده‌کات و بۆ تاوٚک هیچ نابینٚت،
وه‌ک ژنه جادووگه‌ره‌که بۆی گٚت‌پ‌ابوومه‌وه، نووسراوی سه‌ر هه‌ردوو
کٚلی گۆره‌که‌ی نه‌و.. هیچ که‌سیک له‌وانه‌ی که خوٚندوو‌یانه‌ت‌ه‌وه،
هیچی له‌ بارمه‌و ناٚین و له‌به‌ر هه‌ر هۆیه‌ک بیت، هیچ له‌ لوغ‌ز و
په‌نه‌انه‌کانی نادرکٚن.

به‌و پٚیه‌ی که براده‌ره‌که‌م، له‌ نامه‌یه‌کیدای بۆی نووسیویوم، گۆرمه‌کی
نه‌و ده‌که‌وٚته به‌شی سه‌رووی پرزه درمخته‌کانی نٚوه‌راستی
پتدهشته‌که.

پاش که مېک هېوربوونه وی باره شه که که هستامه سهرې،
به ته وای هستم به نیش و نازاری خوښوستانه وه و خو جیکردنه وه
دمکرد؛ له کچکه شووشه یه کی نه فسونوایدا. پاش که مېک پټکردن..
له پال پیزه درمخته کاندایاوه ستام و چاوم بۆ تاکه که لایه ک کټرا، که
له ژیرایندا که وتبیت، نه ده کرا بارهش هر هه موویانی، له گه ل خویدا
بردبیته شویتیکی تر و تاکه که لایه کی بۆ ژیر خودی درمخته کان
نه که پان دیته وه.

بې وچان، نزیکه ی سعاتیک پټم کرد و پیزه درمخته کان ته وای
نه بوون.

هر دمگوت له گه ل هر هه نگاو ټکمدایا، درمختیکی نوې ده چیته
به شی سهره وهی درمخته کان و پیزه درمخته کانم لې درټرتر دهکات؟!

به بې وچان و پشوو، خوځم که یانده نه و شاره ی که ماوه ی ده سالی
ژیانم تیدا برده سهر، تا بلټی شاریکی ته ماویس و سهر بوو ته نانت
بۆ جاریکیش له نیو شه قام و کۆلان و کوچه کانیدا سیما و پروکاری
هیچ که سټکی نیو شارمکه م نه که ونه بهرچاو.

ته نانت نه و خاومن کاره ی که کاریشم لا ده کرد، هیچ کاتیک
نهیده هیش پروکاری ببینم نه مه جگه له وهی سهرجه م کرتکاره کانی
نه و شوینه ی که کاریشم تیدا دمکرد، هه میشه دمامکیان له ده موچاو
دمکرد، گهر ژۆر مه به ست و پټو یستیش بایه، شتیکم تې بگه یه نن..
به پټچه وانه ی خاومن کاره وه، که له که لم ده دوا، نه وان ته نها به نامازه و
نیشارم تیتیان ده که یاندم.

هه مو نه وهی که ده مبینی و تیتیدا دمژيام، هینده ی تر کر و تینیان

دەدایە بێتەسی نەو نازارە وێژدانییەکی کە هیچ کاتێک لە ناخمدای خەفە نە دەبوو.

هەردەم هۆکاری جێهێشتنی نەوم، لا دەبوو پرسیار و هیچ وەلامێکم بۆ نە دەدۆزییەو.

بەشتیکی نامەکم بێر کەوتەو... کە برادەرەکم بۆی نووسیویوم:

(پاش ئەوێ کە جێت هێشت... بەسەرپۆشتیکی سێ تاکە ئاوێنەییکی نێو ماله‌کەیی خۆیانی داپۆشی و لە گچکە هۆدەییکی ماله‌کەیاندا، کەوتە خۆیندەوێ هەر پەنجای دوو بەشی کتێبە پێرۆزەکە کە گواپە پەنجای دوو هەفتە لە خۆیندەوێ بۆتەو؟!)

وێک بۆیان گێراومەتەو، لە شەوێ زۆر تاریکەکاندا... ماله‌کەیی شەوق و نووری لێ بارپووە و هەموو خەلکی گەرەکەکیان، دهنگی گفتوگۆی فریشتەکانیان هاتۆتە گۆی... ئیدی هیدی هیدی، نەک خەلکی گەرەکەکیان بەلکو زۆربەیی خەلکی شارەکەش، باوەر و قەناعەتیان بە پێرۆزیتی و موبارەکیی ئەو هێنانەو و بۆ زۆر کار و نیازیان دەستەودامینی بوون.

وێک بۆیان گێراومەتەو، گواپە باخچەیی ماله‌کەیی، لە کون فەیه‌کونێکدا بۆتە بەهەشتیکی رازاوەیی پر لە گۆل و گۆلزاری سەپروسەمەرەیی بۆندار.

گواپە پەپوولەکانی نێو باخچەکەیی، هێندەیی نەپرسێک گەورە بوون، پەنگی بالندەکانیشی هەموو کەسێکی حەیران و شەیدا کردووە، دهنگی خۆیندن و جریومشیان، کەسانی شیت و دهمارگیری پێ ساکین و ناقل بوو.

نیدی له سەر داوای ئه‌و، سەر چه‌م خه‌لکی که‌ر که‌ر و زۆر له خه‌لکی
شاره‌که‌ش، ئاو تهنه‌کانی نێو ماله‌کانیان به‌سه‌ریۆشی سپی دا پۆشیوه‌ و
بهرای بێ، له‌و کاته‌وه‌.. له‌ شتیه‌ و ئاکاری خۆیانیان نه‌پروانیوه‌.

پیش چه‌ند پۆژیکیش له‌ مردنی، داوای هه‌لکه‌ندنی گۆپێکی هه‌وت
مه‌تر درێژ و دوو مه‌تر پانی، له‌ چه‌ند که‌سێکی دیندار و نزیک به‌خۆی
کردووه‌ و پتی گوتوون، که‌ ده‌بێت پاش مردنی، له‌وتدا بینێژن و له‌سەر
هه‌ردوو کتلی گۆر که‌شی، ئه‌و دێره‌ و شان هه‌لبه‌کن و بنووسن، که‌
به‌نووسراوی له‌ کاغه‌زێکدا داویه‌ته‌ ده‌ستیان.

سه‌رم هه‌لبه‌ری و پروانیمه‌ ئه‌و ئاسمانه‌ی که‌ له‌و کاته‌دا هیچ
په‌نگێکی نه‌بوو. بێهه‌وده‌ ببووم له‌ ته‌واوبوونی ریزه‌ دره‌خته‌کان، چه‌ند
ده‌پۆشتم هه‌روه‌ک ئه‌وه‌ی که‌ هیچ پێم نه‌کردبێت؛ ئاوا ده‌هاته‌ پیش
چاوم.

له‌ ئێواره‌یه‌کی ته‌ماویدا، ژنه‌ جادوو که‌ره‌که‌ پتی گۆتم:

(ئه‌که‌ر ده‌ته‌وێت، له‌ نازاری وێژدان و دره‌ژنگی و نیگه‌رانی
به‌رده‌وامت رزگارت بێت، بگه‌رێوه‌.. گۆر که‌ی بدۆزه‌روه‌ و تیر تیر
بگری).

خه‌راتر که‌وتمه‌ هه‌نگاوانان و پۆشتم..

ده‌بوو پیش ئه‌وه‌ی شه‌ودا بێت، بگه‌مه‌ سه‌ر گۆر که‌ی، به‌لام
درێژبوونی ریزه‌ دره‌خته‌کان، ئه‌و که‌یشتنه‌یان لێ ده‌کرمه‌ مه‌حال و تا
ده‌هات زیاتر شیتگیر و هاریان ده‌کردم.

ته‌نانه‌ت که‌وتمه‌ گومان له‌وه‌ی که‌ به‌راستی که‌را بێتمه‌وه‌ و له‌
پێده‌شته‌که‌دا بم وه‌ک و م ب م د پ ت و ه، له‌و کاته‌دا گۆتم.

(تو بلتی نه خه وتبیتم و خه ون به گه ران به شوین گۆره کهیدا نه بینم).
 که رچی د دنیا بووم له بوونی پتده شته که و ریزه درهخته کان و
 گۆره کهی نه ویش، به لام نه دمکرا له راستیدا به و چه شنه بیت، که من
 ده بینم؟!)

نه ده کرا هه نگا و مکان، هیچ له دووریتی نیوان من و گۆره کهی
 نه گۆریت؟!)

وستم به نیتو درهخته کاندایا بچه نه و دیو و له ویتوه به روانه نه و
 شوینهی که ده بوو گۆره کهی لی بیت، له بهر خۆمه وه گوتم:

(رهنکه له دیوی نه و دیوی ریزه درهخته کانه وه، گۆره کهیم لی و ده ره
 که ویت؟!)

به لام به هیچ خۆم پتی ناو دیو نه کرا، پاش نه و به ریاره م، هینده
 درهخته کان له په کتر نزیک بوونه وه، که مه حال بوو، میرووله په کیش
 به نیتو یاندا بچیته نه و دیوه وه...

له ناکا و بارهش تین و تاوی دایه بهر خۆی و چینی خۆلی
 پتده شته کهی به به وادا برد، پاش تاوێک به چه شنی خۆلباران رقی
 کرده خوار.

نه مجاره شیان هه روه که نه وهی له نیتو شووشه کهدا بم، نه که هه
 هه ستم به باره شه که نه ده کرد، به لکو که ردی خۆلیش، بهر هیچ
 شویتنکی جه ستم نه ده کهوت.

له بهر خۆمه وه گوتم:

(رهنکه به راستی له نیتو شووشه کهدا بم؟!)

دستم به چواردموری خؤمدا گتړا و هستم به هيچ له مېريک نه کرد،
پتیه کانم بزواند.. زؤر به ناسایی بؤم دمبزوا و هنگاوم دمننا، که و تمه
پئی و دميان جار له يه که وه تا مليوئنيکم ژمارد، به لام نهک هر
نه که يشتمه به شی سړووی دره خته کان، به لکو هيچ پئی نه دمچوو، که
له شوئين خؤم جوو لا بيتم.

نیدی بڼه ووده له شوئين خؤمدا ه لئرووشکام.

هر و هک نه و هی له نئو شووشه يه کدا بم، خؤم گرمؤله کرد و نؤقروم
گرت، پاشان پيلووه قورسبووه کانم ليک نا و خوتم.

له خه و نندا، من و نه و، له نئو کؤلاننه کاننی شاريکی تاريکدا
پامانده کرد.. که عه رده که ی ورده شووشه ی له سر پؤ کرابوو، پاش
نه و هی حوت جار پيمان زامدار بوو، که به حوت نه به قه ی عه ردا پؤ
جوو بووه خوار...

هر که که و تينه بنی بيره که.. به ترسه وه پيلووه کانم ترازاند و چاوم
بؤ نه و گتړا، به لام هر و هک نه و هی که له که لندا نه بوو بيت، له هيچ
شوئينيکه وه ليم و مديار نه که و ت، له ناکاو ژنه جادوو که ره که م هاته
به رچاو.

که زؤر به هيمنی ليم هاته پيش و ساتيک به هه ردو ده ستنی
چاوه کانمی گرت، که ده ستنی لادا.. من و نه و به پرووتی له نئو
شووشه يه کدا بووین.. پرچه کاننی ژاکاو و جه سته ی نارمقاوی بوو..
پاش نه و هی که بؤ تا و تیک تیی روانيم له شوئين خؤيدا و هک مؤميک
توايه وه و هينده ی نه برد له به رچامدا ون بوو. که و ه ناکا هاتمه وه،
هيشتا که له هه مان شوئينی پيشووی خؤمدا بووم. و هک و مېرم

دیتہ وہ.. ہر نہ مندھی لہہر خۆمہ وہ کوتم:

(ناکریت چیدی بہ شوین گۆرمکیدا بگہریم).

خۆم لہ ہمان ساتہ وہختی ئو ئیوارمیدا بینییہ وہ، کہ نہوم تیدا جی ہیشٹ، لہ کولانہ کہی نزیک مالیاندا راوہستابووم و مالئاواییم لہ کہ سیک دہ کرد کہ بہ بالآ ہیندھی ئو بوو، دہموچاوی بہ سہریۆشتیکی سپی داپۆشیبوو.. ہمان دارشہ قہ کہی نہویشی لہ بن بالی گیر کردبوو.

لیی چوومہ پیش و ہر لہ خۆمہ وہ سہریۆشہ سپییہ کہی سہریم لادا، جگہ لہ ئاوینہ یەک، ہیچی دیکہ نہ کہوتہ پیش چاو، بہ لام چہ ندیم تہ روانی.. شکل و شیوہی خۆم نہ بینی، ہر وہک نہوہی لہ بہ ردہم ئاوینہ یەکدا رانہ وہستابیتیم و تہی نہ روانم، نازانم نہویم چۆن جی ہیشٹ!!!

ئیدی پاش نہوہی ہیچ نہما بیلیم و بیگہرمہ وہ..

روانیمہ وتہ فۆتۆگرافییہکانی گۆرہ کہی ئو کہ تا بلتی سادہ و ساکار بوو، پاش ماومیہک تہ میک چوار دہوری تہ نیم و ہموو شتیکی لہ بہرچا و ون کردم.

کہ ویستم دہست بنیمہ نیو تہ مہ کہ.. ہستم بہوہ کرد، کہ لہ نیو شووشہ یەکدام.

چہ ندیم کرد و دہستم گہیرا، کون و کہ لیتیکم لہ شووشہ کہدا نہ بینییہ وہ، لہہر خۆمہ وہ کوتم:

(رہنگہ ہر لہ سہرمٹای کہ رانم بہ شوین گۆرہ کہیدا.. یان ہر لہ رۆژوہ کہ ژنہ جادووگہرمکہ پنی کوتم؛ کہ خراومہ تہ نیو

شوشه یه ک... من هه ر لیره دا بوو بیتم؟!

به لام پی ناچیت نهو شوشه یه که له نیویدام سه رتکی هه بیت، تا
به رتکوت و رتک لیه رتزان، که سیک سه رمکه ی بکاته وه).
وهک و م ب ر م د ی ت ه و، پاش ماومیه ک پیلوومکانم لیک نا و خه وتم.

واگۆنی ژماره جهوت

به ته نيا؛ ده مروانيه و تنه نه گۆراوى نهو بيا بانهى كه كۆنه شه مندمه ره كهى پيدا تېپه ده بوو، نهو چره دوو كه له ره شهى، كه له بهشى پيشه وهى شه مندمه ره كه وه بهرز ده بۆوه.. له درز و كون و كه لېنى واگۆنه كه وه ده هاته ژوور.

كه له ئىستاسيونه كه دا سۆراغى شه مندمه رهى نهو شارهم كرد... نه مەزانی ههفتهى يهك جار و ته نهها يهك شه مندمه ره بر بۆى ده چیت، نه مه جگه له وهى كه ههشتاگه مابیت ئيش بکات؛ چونكه پيشتر ته نهها له نيو فيلمه كاندا شه مندمه رهى ناوا كۆنم بينبوو.

دواى نه وهى كه بليتم برى و ماوميهك چاوه ريم كرد.. جگه له خۆم ههچ كه سێكى ديكه م نه بينى؛ كه چاوه رېتى هاتنى شه مندمه ره كه بکات، به پېتى ژمارهى سه ر بليته كه، ده بوو بچوومايه ته نيو واگۆنى ژماره سيانزه، به لام بهو پتیهى كه هه موو واگۆنه كان چۆل بوون؛ هه ر له خۆمه وه چوومه نيو واگۆنى ژماره جهوت، كه ته نهها يهك كورسى له

تهخته دروستکړای د اړزوی تېدا بوو.

نازانم پاش ماوهمهک، شهمندهفهرمهکه کهوته ری... یان پیم وایوو،
که کهوتووته ری، چونکه پاش چند سهعاتیکیش، جکه لهو چره
دوکه لهی که نیو واگونه کهی قانگ دما... هیچ ههستم بهجو لهی
شهمندهفهرمهکه و کهوته گه ری مهکینهکانی نهمکرد.

یهکم چار بوو، سفر بهو شاره بکم... که وهک بههکاپت
بیستبووم، خه لکه کهی له هیچ نان و ساتیکدا، گه بارانیش نهباری،
بهی لهبرکردنی جلی تایهت و ه لکردنی چهرهکانیان، ناچنه دمر،
تهنانهت خانوبهره و ساختمان و بیناگانیشیان وهک دمیانگیرایهوه،
بهشکل و شیوه، هر بهچتر دهچن.

پاش بیستنی نهو حکابهتانهی، که له نیستادا ومیرم نایهتوه، کي
بوی گیراومهتوه... خوځم لی دمبووه موسافیریکی نهو شاره و بهنیویدا
دهگه رام.

تهنانهت چاریکیان، لهبر خوځمهوه گوتم:

«رهنگه خه لکی نهو شاره، زور سل له ناوی باراناو بکه نهوه».

نهو جله تایهتیبیهی که لهبریان دهکرد، زور بهجلی نهو که سانه
دهچو که دمچوونه بوشایی ناسمان.

له زینده خه ونیکدا... هیندهی نه مایوو، بهی لهبرکردنی جلی
تایهت و ه لکردنی چتر؛ لهو بینایه بیمه دمرهوه، که نازانم بهو
چووبوومه نیوی...

به به له دوو زهلام، منیان له ژیر چهرهکانیان نا و جله

داخراوه کانیان تا سەر سنگیان دامالی و پاش هه لمزینی هه ناسه یه کی قوول.. یه کیکیان کوتی:

(دبوو زانیبات، که بهی چتر و نهو چشنه جلهی که هه موو که سیکي نم شاره له بهریدایه، چوونه دهرهوه قه دهغهیه. حز دهم نه وهشت پی رابگه یه نم، که به دریزایی ژیانم.. هیچ که سیکم نه بینیه، که له جیکه و شوئیکي دیکه وه، روو بکاته شارمه مان).

بزه یه که وهته سەر لئوی و کوتی:

(تاکه ریکه یه کی هاتنه شارمه مان، نهو هیله ئاسنینانه یه که ههفته یه یک جار، ته نهها شه منده فیریکي پیدایه دهبیت و درمگ وهختانیک دهگانه نئو کۆنه ئیستاسیونی شارمه مان، بهو پیهش که نه مرق چوار شه ممهیه، واته دهبیت: دوئنی گه یشتبیته ئیره.. باشه له شارمه کی ئیمه دا، هیچ ئوتیل و میوانخانه یه یک نییه و هیچ که سیکیش بۆی نییه، که سیکي نامۆ به شارمه مان دالده بدات و بیباته لای خۆی، دوئنی شهو، له کوئی مایته وه!!!).

چهندهم بیر لی کردهوه، نهک هه دوئنی شهو، به لکو پیرنی و به سیرپیرنی شهویشم، وهبیر نه ده هاته وه و نه مدمزانی له کوتدا بووم. پاش ماوه یه که، هه ردووکیان له دهرگا که چوونه دهر و جتیان هیشتم، چاوئکم به دیوارمه کانی ژووره که دا گیرا.

له بهشی سه ره وهی دیواری دهسته راستدا، نوو سرابوو:

واکۆنی ژماره ههوت.

هینده ی نه برد، هه ردوو زه لامه که هاتنه ژوورنی و چه تریک و دهستی

جلى له وهى خويان دامى.

له جامى تەلخى واگۆنهكهوه، روانيمه بياپانهكه هه مان ديمهنى نهگۆراوم، كهوته بهرچاو.

وهك هه ميسه، كاتژميرمهكهى خۆم له دهستدا نهبوو، هه بۆيه نه مه زانى كه چهند سهعاته له نيو واگۆنهكه دام.

له دلى خۆمدا گوتم:

(تۆ بۆلى نه مجاره به راستى به رهو نهو شاره بچم كه پيشتر ته نها به خيال و له زينده خهونه كاندا، بۆى دهچووم؟).

جارى تكيان، له يه كۆك له پرستگاكانى نهو شارهدا.. كچۆله يه كم بينى، كه له بهردهم پهيكهرى پياوژكى زۆر ناشيرين و دژتودا دهگريا، لهو كاته دا بيرم له هه موو نهو كچۆلانه كردهوه، كه به دژتاييى ژيانم، هه زم لى كردبوون، هيجيان لهو نه دهچوون؟! رهنگى چاو و پرچه كانى زۆر نا ئاسايى بوون.. ليو مه كانى تا بۆلى گۆشتن و پر بوون.. بالا بهرز و بارىك بوو. رهنگى دلۆيه فرميسكه كانى بنهوشه يى و قه باره شى زۆر له دلۆيه فرميسكى بنياده مى ئاسايى، كه وهرتر بوون، نه مه جگه له وهى، كه هيج كاتىك ئاكا دارى گريانى هيج كامىك لهو كچانه نه بووم، كه پيشتر هه زم لى كردبوون؟! هه رچۆنىك بوو، خۆم لى نزيك كردهوه و گوتم:

«بۆ دهكرى؟!»

باش نه وهى بۆ چهند جارىك، هه مان پرسى يارم دووباره كردهوه: گوتى: (كۆ هيه، له حه زوورى زاتىكى موباره كى وادا نه گريى؟)

هر به به به سستی دواندنی گوتم.

(راسته، منیش هر به به به سستی زیاره تکردنی نهو.. خوّم که یاندوته
نیره).

بق ماوهی سه عاتیک.. دور و نزیک، جاودیری کچوله کم کرد.
هر که پرستگاکی جی هینشت، و مدوی که وتم... به لام به و پتی بهی که
تیکه ل به کومه لی پیاده رهوی دیکه بوو: که هر هه موویان هه مان جلی
هاوشیوهی نهوی نهویان له به ردابوو. جگه له چه تره لیکچووه کانیاں:
هر بویه، له که ل پیاده رهوه کانی تردا.. لیم تیکه ل بوو، دوی ماوهیک،
به به ردهم باخچه یه کدا رمت بووم. سه رها که له سه ر شوسته کی
به رده مییه و تیم روانی... پیم وابوو، هه مو نهو دار و درمخت و گول و
گولزاره عه جایبهی نیوی راسته قینه.

به لام که به نیویدا گوزهرم کرد.. سه یرم کرد، هر هه مووی له نایلون
دروست کراون. چه ند گه رام، تا که شتیکی راسته قینه و سروشتیم، له
نیو باخچه که دا نه دوزیه وه. هیچ جوره بالنده یه ک، له سه ر لق و چل و
پوی دار و درمخته نایلونییه کان، نه نیشت بویه. گه رچی له هیچ
شونتیکی تری شاره که شدا، هیچ چه شن و جوریکی بالندهم به رچاو
نه که ونبوو. له و کاته دا، شه قامه کانی شاره کم هاته وه پیش چاو که
هیچ جوره نوتو مبیل و ماتور و پاسکیل و جوار چهرخه یه کی پیدا
نه ده ریششت.

شاریکی تا بلنی کپ و خاموش بوو، به نه ستم گویت له دهنگیک
دمبوو.. دوو زرنه زه لامی که له که ت، دهرکای واگونه که بیان کرده وه و
یه کیکیان به باوهش، جهسته ی مردویه کی هینایه ژور.

بهرامبه به کورسييهی که لهسری دانشتېووم، لهسر پهتویه که پالی خست.. دهرگاهيان پتوهدا و پاش نهوهی کهمیک له جامی واکونهکوه، سهپريان کردم.. له بهرجاومدا، هروهک نهوهی غيب بوويتن.. لهپر ديار نهان. که روانيمه دهموچاوی جهسته پراکشاهکه؛ زور سرسام بوو.. هر بهتواوی لهو کچولهيه دمچوو که بهخهياي له پرستگای شارهکهدا بينيبووم. ههستمه سهری و چند هولي کردنهوهی دهرگای واکونهکم دا.. بهلام بهچشنيک لهو ديوهوه کلوميان دابوو.. مهحال بوو پيم بکريتهوه.

لهسر کورسي نيو واکونهکه، دانشتمهوه..

وام هست دمکرد، که هیدی هیدی، رهنکی جهستهکه زیاتر دهگوریت و گزشتی دهموچاو و پهجهکانی، پهناوتر دپته پيش جاوم. له خومه گوتم:

(دبیت چند ساعات لهمهوپيش؛ خهوتبیتم؟!)

شهقاميکی نهو شارم هاتهوه پيش چاو.. که دهيان کهس پرژانه، بهجلی تاييهت و له ژير چترهکانياندا.. پياسهيان پيدا دهکرد پيم وابوو.. له نيو پيادهپوهکاندا، بهشوتن نهو کچولهيهدا بگهريم؛ که له نيو پرستگاهکهدا بينيبووم.

گوتم:

(تو بلتي بوجی هينده عهوالی گهران بم بهشوتنيدا؟!)

جاريکی دی، روانيمه جهستهی نهو کچولهيهی.. که بونی گزشتی کهنياوی لی دهات. نهدمزانی بؤ دبیت لهکهل مندا و له ههمان

واځونی ژماره حوتدا دایاننا بیت. له ودا بوو که له جامی واځونه که وه
بروانه وینه نه کړاوی بیابانه که کاتیک هر دوو زرت زه لامه
که له که ته که ی پتیشوو، دمرگای واځونه که یان والا کرد و یه کیکیان
کوئی:

(دابهزه ۱).

له ودا بوو، که دابهزه م.. گویم له دمنگی یه کیکیان بوو:

(جهسته ی کچوله کهش له نامیز بگره و له گهل خوتدا بیهینه).

جهسته ی رهق و تهقی کچم له نامیز گرت و وددویان که وتم، هر
دهنگوت، له هه مان نیستاسیونی پتیشووی شه منده هره که دام،
ته نانت نه وهی که بلیتی دفرۆشت هه مان نه و که سه بوو، که پیش
نه وهی بچمه نیو واځونی ژماره حوت، بلیم لئ کرپیوو.

به پتیلیکانه یه کی دوو درېژدا سرکه تم و پاشان به راره ویکي
تاریکدا، ریشتم.. هینده ی نه برد، خوم له بهردم دمرگای هوليکی
که وردها بینیه وه که به دوویاندا چوومه ژور، هه شامه تیک له نیو
هوله که دا چاوه رپیان ده کرد جهسته ی کچوله که م، له سر سه کی
بهردم هه شامه ته که دا دانا.

له ودا بوو، که له سر یه کیک له کورسیه گانی نیو هوله که دا
داینیشم.

کاتیک، یه کیک له ناماده بووانی نیو هه شامه ته که ناگاداری کردم و
کوئی: (تو دامه نیشه: بهرام بهر به میزی دادوهر، قنج و قیت
پاوهسته). له پشت میزه که وه، کابرایه کی به ته من دانیشتبوو.. پووی
تی کردم و کوئی: (نهدیوو، نه و کچوله یه... وهک له پرستگا که دا

بینیت: بۆ وه دووی کهوتیت، بۆ بووێته.. پاشان نه ده بوو!!؟).

به سه رسامیه که وه گوتم:

(رهنگه ئێوه پێتان وابێت،... چونکه له راستیدا تهنها به خهیاڵ...).

دادوهره که کوتی:

(به لām ئوه نییه، به راستی له ئێوه شارمهکی ئه وادایه؟!).

له ودا بوو، که شتی که بلێم...

گویم له دهنگی، که سێکی ئێوه شه شامه ته که بوو:

(پێ ناچێت، نکوولی له وه بکهیت.. که سالانێکی دوور و درێژ له ئێوه
ئێمه دا، ژیا نه بردۆته سه ر).

پاش ماوه یه که، له بێ دهنگ بوونی شه شامه ته که و دوا ی ئه وه ی دادوهر
پێلوه کانی لێ که نا، هه ر یه که کیان، جله تایی به تییه کانی خۆیان یان له به ر
کرد و چه تره کانیان به ده ستیانه وه گرت.

نازانم له و کاته دا، وه دوویان که و تم، یان له پێشیانه وه ده رێشتم!!!!

هه رچۆنێ که بوو، پاش ماوه یه که، که یشتینه ئێوه راستی گۆره پانیکی
ئێوه شه ره که، به بۆ ئه وه ی له جله تایی به تییه کانی ئه وانم له به ردا بێت،
یان ته نه نه ت چه ترێ که یشم به ده سه ته وه بێت: له به ر باران دا رایان گرتم.

نازانم چه نه سه عات، یان چه نه رۆژ و شه و.. له ویدا رایان گرتم..
به لām پێم وانه بوو، دلۆیه بارانه کان.. هیه که کارێکیان کرد بێته سه رم؟!
وام هه سه ت ده کرد، که له به ر بارانیکی ئاساییدا را وه ستاوم.. چه نه
دهستم بۆ ده موچاوی خۆم برد و له په نه که کانی دهستم روانی: هیه که
گۆرانی که نه بینیی وه. ته نها جیا وازی به که ی نه م بارانه و نه و بارانه ی

که پیشتر له ژئیریدا راوه ستابووم، نهو حه شامه ته خه لکه بوو، که
چواردهوریان دابووم و چاوه پتی شتیکیان دهکرد.

باش نهوهی بیهووده بوون و هیوایان به کاریگه ری بارانه که نهما!!

هیدی هیدی چواردهوریان چۆل کردم و جییان هیستم...

هرچنده هیچ له شوینی خۆم نه بزوام، به لام نازانم بق وا هستم
دمکرد که ږمگه له نیتو واگونی ژماره حهونی شه منده فهره که دا بم و
له جامه که یوه بروانمه، وینهی نه گۆراوی بیابانه که.

به سهرهاتی سه گیک له سیبه ره کهیدا

۱

به دریزایی نهو چند سالی که وهک په ناهه ندمیهک له شاری شۆلۆ-ی که نار دهریادا دهژيام، نه مویستبوو بچمه نیو نهو که ره که دیرینهی که به که ره کی نینگلیزهکان ناسرابوو. سهیریش له وهدا بوو نه نینگلیزهکان هیچ پتومندییهکیان به دروستکردنی نهو که ره که وه هه بوو، نه به دریزایی میژووی نهو که ره که ش که سیکي به ره چه له ک نینگلیز لهو که ره که دا ژیا بوو. بهو پتییهی که له ته نهها کتیبیکي تایبته بهو که ره که شه وه باسی لئوه کرابوو؛ تا ئیستا که س له وه حالی نه بووه که بۆ ده بیت نهو ناوه یان لهو که ره که نابیت، نه مه جگه له وهی که نه ده زانراش کتییه نهو که سهی که بۆ په که م جار نهو ناوهی لهو که ره که ناوه.

دهما و دهمیش شتی سهیروسه مهریان له بارهی نهو که ره که وه دهگێراییه وه و وهک باس دمکرا باران پیش نه وهی له هیچ شوێن و

جیگه یه کی شاری شۆلۆ-دا بباریت، له وی دهباریت. بارهش تنها له نیتو کۆلانه کانی نهو که ره که دا دهنکی ههیه و کفه ی دیت. پشيله و سهکی به ره لۆا تنها لهو که ره که دا بهرچاو ده که ویت.

هه موو نه وانه ی که به که ره که که دا کوزهریان کردبوو، سه رسامی گومز و قه یسه ری و کۆلانی ته سک و ترووسک و جوخم و حه مام و زۆر سیمای رۆژه لاتییانه ی تری ببوون. سه رباری نه وه ی که خه لکیکی تیکه ل و پیکه لی جۆراوجۆر له ویدا دهریان: هه ره له ماسیگر و دز و که واد و فاحیشه و نهو هونه رهنده توریهسته غهیره ئینگلیزانه ی که له بهر هه ره هۆ و هۆکاریک بیت نهو که ره که یان ده کرده هه نزل.

دیاره گه ره هه ره له سه ره مای که یشتنم بۆ نیتو شاری شۆلۆ نهو پیره پیاوه هیندییه م نه دیتبا و نه مه یشتبا له هیله تیکه ل و پیکه له کانی نیتوله پی دهستم ورد بیتوه و ریم پی نه دا با زا ره که ف کرتوه که ی لیک بترازینیت و نه وه ی که پپی گوتم نه یگوتبا، نه وه ده میک بوو نهو که ره که م دیتبوو.

هه ره که بینیمی و دووم که ویت، سه ره تا وامزانی دهرۆزه که ره و له وه دا بوو ده ست به خه مه گیرفانم و شتیک پاره ی بده می. دهستی گرتم و له په یکه ری کا براهی کی حه په ساو که له هه یچی نه ده روانی، ده یان کۆتر به ده وری په یکه ره که دا نهو دهنکه که نه مانه یان کۆ ده کرده وه که پیریزینیک تۆزه تۆزه بۆی رۆ ده کردن. پیره پیاوه پرچ درتۆزه که سه ره تا تنها له له پی ده ستیکمی ده روانی، دوات نه وی تریان و جارتیکی تر نه میان و نیتر به و شتۆمه به رده موام بوو تا له پر نیگا کانی به ته وای له سه ره هیلکی چه ماوه ی نیتوله پی یه کتیک له ده سته کانم گیرسایه وه و نه وهنده

بە عەجىبايەتتە تىيە تىيە دەروانى ھىندى نەمابو بۆ خۆشەم وىنە و پىت و لوغزى تىدا بىيىنمەو، بە چەشنىك خۆى شىپىزە كىرەبوو دىنگوت دەعبايەكى پىياوخۆر وەدووى كەوتووە و ئەمىش لە ترساندا چۆتە نىو كۆلانىكى داخراو و نىدى نازانىت خۆى بەكوتدا بىكات و لە كۆتووە ھەلبىت، زارە كە فگرتوومەكى بەش كىرەووە و بەزمانى عەرەبى كوتى.

(تۆ بىجگە لە ناوى خۆت ھەموو شتىكت لە ياد چۆتەو، ئەگەر دىتەوت بەنارامى و ناسوودى بۆت بەھىچ شىوھەك مەچۆرە نىو كەركە دىرىنى ئىنگلىزەكان؛ تا يادەوھىيەكان بەزمىندا ختوورە نەكەن، تۆ لە ئىستاندا بىجگە لە ناوتك ھىچى تر نىت و نابت لەوە زىاترىش بىت، تەنھا شتىكىش كە دەبىتە ماىەى وەبىر كەوتنەوھى ھەموو ئەو شتانەى كە لە زمىندا سىرداوەتەو ئەو كەركە دىرىنەى).

ئەوھى كە لەو كاتەدا بوو ماىەى پىرسىار و بەدەرتزايى پۆزانىكىش ھەر بىرەم لى دىكرەووە، ئەو بوو كە بۆ دەبىت پىرە پىاوھەك بەعەرەبى ئەو قسانەى پى كوتىتەم.

راستىيەكەى ھىچ پىوھندىيەكەم لە نىوان كەركە ئىنگلىزەكان و ھەموو ئەو شتانەى كە لە بىرەم كىرەبوو نەدەدەرتزايەو، ئەمە جگە لەوھى دواى سى سالى مانەوھەم لە نىو نەخۆشخانەى دىروونى ئەو شارەى كە جىم ھىشتبوو، كە بىشتبوو ئەو پەقەنەى كە ھەموو ئەو شتانەى بەدەرتزايى سالتىك لە مەشكەدا جى خۆى كىرەبوو، سىردا بوونەو؛ چونكە نەگەر دىكرەكەم بەر لەوھى لە نەخۆشخانەكە مەرخەسم بىكات، ھەندى، شتى پى نەكوتىام ئەستەم بوو لەو كاتەدا و بىرەم كەوتبايەتەو و زانىيام:

(باش چەند مانگىكى مانەوت لە نەخۆشخانەكەماندا ھەوالى

مەرگی دایکتمان پئی گەشت، هەر لەو پرۆژەوێ که تۆیان هێنایه نێو نهخۆشخانه که نهو مردبوو. به لām پاش چەند مانگی و به رێکهوت که سێکی نهاسراو نهو راستیهی که شف کردبوو که به مه به سێک چوو بووه نێو خانوو که تان و به بۆنی جهستی گەنیوو و هه لوه شارهوی دایکت ور و کاس ببوو، به په له چوو بووه دهر و دهر که ی په کیک له ماله دراوستیه کانتانی لیدابوو، چاره پئی نهوهی نه کردبوو دهر که که ی لی بکه نهوه، ههر که گوئی له نزیک بوونهوهی دهنگی پئی که سێکی پشت دهرگا که ببوو گوئیووی.

«پیریژنیک له نێو خانووی نێوه راستی باخچه گهره که دا مردوو» تا که سه که ی پشت دهرگا که دهرگا که ی کردبووه ههره که نهوهی که غیب بیت؛ له دوری سه مه تریشه وه که سی به دی نه کردبوو.

ههر که لێره چووینه دهری خۆت مانه ل مه که و په کسه ر خانوو که ت بفرۆشه و به پارمه که ی بۆ دورترین پانتاییه که ی جوگرافی دنیا برۆ، تا هیچ شتیک نه م شاره و هبیر نه خاته وه. تنه ها نه وهنده ش له باره ی خۆته وه بزانه که تۆ پاش خۆت نه وهی کتیبی - گۆرانی بیژه دهنگخۆشه کانی شار - باری دهروونیت گۆرانی به سه ردا هات و تیکچوویت. ههر چنده کتیبی که ی ناسیاییه و باس له هه موو گۆرانی بیژه دهنگخۆشه مردوو که ی شار دهکات؛ که هیشتا که ش ههر دهتوان له نێو گۆره کانیانه وه و له شه وه زۆر تاریکه کاندای گۆرانی بچرن. په نگه هۆکاری تیکچوونی باری دهروونیشتهان له بی باوه ریتانه وه سه رچاره ی گرتبیت، په نگه پیتان وا نه بیت که گۆرانی بیژه دهنگخۆشه کانی نێمه له دوا ی مه رگیش دهتوان گۆرانی بلێن. به لām من بۆ خۆم ههر بۆ تاقیکردنه وهی راستی و دروستی

نوهی که له و کتیبه دا هاتوو، له شهوتکی زۆر تاریکدا چوومه زیارمتی گۆرمکانیان و پاش کهمیک له مانه و هم سهرسام بووم به و دهنکه جۆراوجۆره سیحراوییهی که یهک له دواي یهک له گۆرهکانیانوه دههاته دهري).

که رچی دهبوو پاش فرۆشتنی نهو خانووهی که به میراتی بۆم مابوو به کسهر رۆیشتبام. به لام خولیاي زانینی نهیتهی نهو کتیبه وای لێ کردم یهک دوو ههفته بمینمهوه و عه و دالی نهوه بم که ومچنگم که ویت و بیخوینمهوه. بێجگه له وهی هه موو ئهرشیفی لیستی ناوی کتیبی کتیبخانه کانم هه لدا یهوه و زۆر به وردی به شوینیدا که رام، کتیبفرۆشی نێو شار نه ما راینه سپێرم تا نهو کتیبهم بۆ پهیدا بکات. دیاره هه مووشیان به داواکارییه کهم سهرسام دهبوون و ته نهانته زۆریشیان وایان دهزانی پێیان را ده بوترم و هه مووشیان ته نهها یهک وه لامیان ده دامه وه:

(به درێژایی میژووی نه م شاره نهک ههر دهنگ خوشیکي تیدا هه لنه که ونوو به لکو گۆرانی بیژیشی تیدا نه بووه و نه شمان بیستوو که سیکي خه لکی نه م شاره گۆرانی کوتیته).

۲

نوهی که وای لێ کردم له عه سری یه کیک له رۆژه باراناوییه کاندایه روو بکه مه نێو کۆلانیکی نهو که ره که دێرینه، نووسراوکی سهر لافیته یه کی رهنگ په مایی بوو. ههر له به ره به یانی نهو رۆژدا دوو کچۆله ی چاوسه وزی به لابه رز به رانبهر نهو دوکانه ی که کارم تیدا ده کرد هه لیانواسی که له سه ری نووسرا بوو:

(له مړودا دهیان تابلوی دترینی سهیروسه مه رترین هونه رهنده شیوه کاره کانی دنیا له په کیڅک له کولانه کانی نیو که په کی ټینگلیزه کانداهه فرو شرت).

هیندهم پروانییه لافیته که خاوه نی نهو دوکانه ی کارم تیدا ده کرد که ژنیکي نه رهنه ی بوو، ده مټک سالیس بوو نهو دوکانی ته یرو توو فرو شتنه ی له شوتنیکي لاجه په کی شاری سؤل - دا کری بوو، به ده نگیکی هیمن و له سه ره مخ بانگی کردم و به ټینگلیزی به کی شتوه جیاواز له ریتمی ټینگلیزی کوتی:

(هه رچنده هیشتا که زووه، به لام ده توانیت هه ر نیستا که بریت نه که ر جاوه ریش دم که بیت نه وه وه که هه موو ر ژژیک له ساعات دوو د کارت نه و او ده بیت).

نیدی چونکه زور کم دهید و اندم و به دري ژایی نهو ماو میه ش که لای ده سته کار ببووم، بیج که له وشه فرماننا میزه کانی که ده بوو بی هیچ وه لام و خو ماته لکردنیک ده سته جی به نه نجامی بگه بنم و هه مووشی په یوه مست بوو به چونیته ی مامه له کردنم له کال نهو مه له ده گمه نانی که پیشتر له هیچ شوتنیکي تردا نه مدیتبوو، گوتم له هیچ شتیکي نری نه ببوو.

هه ر بویه نه وه ی که پتی گوتم هینده سهیر بوو به لامه وه که به در له ده سلات و نیراده ی خوم، هه موو نه وه ی له بیر برده وه که پیاوه هیندی به که پتی کوتبووم.

هه ر له عسری نهو روزه شدا به بی هیچ گرفتیک و هه ر وه که سټیکي به له د و شارمزا شوتنیکي نیو که په که که دا رت بېم که یشته نیو کولانه که، به لام هیشتا که هیچ تابلوی به کی تیدا

دانه نرابوو، ئىدى بۇ ساتەمختىك دوودل بووم لەوھى كە تۆ بلىتى نەمە
نەو كۆلانە بىت كە دەبا تابلۇكانى تىدا فرۇشراپا؟!

خەرىك بوو لە دەرگای كراوھى يەككىك لە ماله كانى نىو كۆلانەكە
بچمە ژوورئى تا كە سىنك ببىنمەوھ و پرسىياری لى بكم. بەلام وەك
ئەوھى لە ناكاو سەراپىك ببىنم، كاتىكم زانى لە بەشى سەروھى
كۆلانەكەدا چەندان كەس دەروانە تابلۇ ھەلبەستىراومكانى ھەردوو
بەرى دىواری نىو كۆلانەكە، پروناككىيەكى ناناسايى لەوترا دەھات،
بىجگە لە من ھەموو ئەوانى لەوتدا بوون پرچ و ردىنيان درىژ بوو،
چاويان نوورى لى دەبارى، قامكەكانيان درىژ و بالا كەلەگەت بوون،
وەك ئەوھى پۇژىكى زۆر سارد بىت كە دەدوان ھالو لە دەميان دەھاتە
دەرئى، كە لىيان نىك بوومەوھ ھەستم بەوھ كەرد كە دىنگيان لىوھ
نايەت و تەنھا لىويان دەبزوت، پى دەجوو بەقەبارە و چەشن و شىوھى
نەو ھالوھى كە لە زاربان را دەھاتە دەرئى، لە ھەموو ئەوھ ھالى بىن
كە پەيتا پەيتا بەيەكديان دەگوت. نەمدەزانى بۇ دەبىت لە ژىر باراندا
و لەم كۆلانەدا ئەم بازارەيان ساز دابىت، پىششم وا نەبوو
مشتومرەكەيان دەرھەق بەتابلۇكان بىت چونكە نە دەميانروانىيە
تابلۇكان و نە لىشى نىك دەبوونەوھ؛ ھەروەك ئەوھى لە پانتايىيەكانى
شوتن و زەھەنىكى تردا راوھەستايىتن.

پاش ئەوھى سەرىپىي سەبرى چەند تابلۇيەكم كەرد كە ھەر ھەمووى
دىمەنى شەپۆلە ھەلكشاوھەكانى يەك دەريا بوون، ھەر لە خۆمەوھ
جوومە بەردەم كچكە تابلۇيەك كە سەرھتا بىجگە لە چەند رەنگىكى
تىكەل و پىكەل ھىچى ترم تىدا نەبىنى. بەلام پاش كەمىك تىرامان،
ھىدى ھىدى وىنەكە لە بەرچاومدا روون بووھ سەرسامى كەردم.

دهنگوت رایه لیکي نهیڼی و په نهان، من و ونه ی تابلوکه پټکوه
کړی ددات: هرچنده تا نو ساته وه خت ش هیچ یاده وهریبه کی خوم
وه بیر نه هاتېوه، به لام پټ دهجوو من له شوینځی کی نو تابلویه دا بم،
یان نو له شوینځی کی یاده وهریبه سردراو مکانی مندا شوین جټکه یه کی
هه بویت.

هونه رمنده شیوه کارمکه هه ولی به ونه کرنی سه گیکي شهکت و
ماندووی دابوو، به لام پټ دهجوو به مه به سټیک ونه ی سه که
راسته قینه که و سټبه ره که ی تیکه ل کړدیت، که لټی ورد ده بویته وه
پټت و ابوو به قوراوی کولانه روزه لاتیه کان رهنگ کراوه، بیتجه له
چاوه شینه کانی که دهجوو سر سولاله ی سه که سیبریاییه کان
سهرتاپای قوراوی بوو. له هه مووشی سهرتر نو په له ژهنگاوییه ی
سر جهستی بوو که به پټی هه لکشانی زمه ن شوین جټگی
دهگوردا.

۳

تابلوکه به و مرکه نه ناوه دهجوو که له روزه کاریکي زور دیریندا
کچوله یه که به پټ گوتدانه قسه ی باوانی و به نه نقه ست رڼی کړدبووه
نیو نو بیره وشکوه بڼوه ی که سالانیک بوو دهیان عیفریتی تیدا
نیژرا بوو، هیندهش بهس بوو بڼ زیندووبوونه وه ی عیفریته مردووه کان،
له به ردم تابلوکه دا تیکه له و پټکه له ی چنده ها یاده وهریم وه بیر
ده هاته وه. پټ دهجوو وهک پیره مټردی نه وانگه له کان مه بهستی بیت
سواری کولم بیت و دهر بازبوونم بکاته مه حال. تازه نه گهر له ویش
هه له اتبام دمیان دهرکه له نڼوه وه ی زمینمدا ناوه لا بیوون.

سەبارەت بەكتىبى گۆرانىبىزۋە دىنگۇشەكانى شار دوا كۈنەي دىكتۇرەكەم بىر كەوتەۋە، چەندەم لى خۇم كىرەد ئەۋ كىتەبەم ۋەبىر نەدەھاتەۋە كە بەپىتى قىسەكانى ئەۋ بىۋە مایەي تىكچۈنۈم، نەدەمكرا كىتەبىكى ۋا سەبارەت بەگۆرانىبىزۋەكانى شارىك نوۋسراپىت، كە نەك ھەر بەدرىزايى مېژۋى چەند سەد سالى گۆرانىبىزۋەكى تىدا ھەلنەكەۋتەۋە، بەلكو سەرچەم خەلكەكەشى ھەر بەزگىماك دىنگىيان ناخۇش بوۋ، رېتىمى ناخۇلابوۋنى دىنگىشىيان بەپىتى ۋەمرزەكانى سال دەگۆردا، كەرجى بەشىۋەمىكى كىشتى دىنگىيان بەدەنگى بەربوۋنەۋەي جامە مىسكى دەست كەبىبانوۋەك دەچۈۋ بەتايىبەت ئەۋ كاتەي بەر ەردىكى كاشىكراۋ دەكەۋتە، خەلكەكە لى نىۋ خۇياندا كە پىكەۋە دىدوان نەشازىكىيان لى دىنگى يەكتىدا نەدەبىنىيەۋە، بەلام كە دىچۈنە دىرەۋەي سىۋەرمەكانى شارمەكان ۋ كۆپىيان لى دىنگى خەلكەكانى تر دىۋەۋ بەخۇياندا دىشكانەۋە ۋ مەگەر زۆر بەناچارى چەند ۋەشەپەكىيان لى دەم ھاتباياتە دىر نەگىنا ھەروەك ئەۋەي كە لال بىن تەنھا بەنامازە ۋ جۈۋلە جۈۋل ۋ سەر لىقاندەن، كۆزارشتىيان لىۋە دەكرد كە دەيانوۋىست بىلەن.

بەلام مىندالان دىنگىيان ۋەك دىنگى ھەر مىندالىكى ناسايى بوۋ، ئەۋ كۆپانە لى ھەرزەكارىيەۋە رۈۋى دەدا ۋ تا مىردەن لى خەلكى شارەكە نەدەۋەۋە.

ۋەك لى سىتەۋەۋەختەدا ۋەبىرم دەھاتەۋە داپىرەم چەند جارىك ھۆكارى ئەۋ دىنگ ناخۇشبوۋنەي خەلكى شارى لى مىيانى خىكايەتىگەۋە بۆ كىرەبوۋمەۋە ھەرچەندە ئەۋ دەمەي كە ھىشتاكە تواناي كىرەنەۋەي خىكايەتى ھەبوۋ، مىن زۆر مىندال بوۋم ۋ بەۋ پىتەش

نه دها له حيكايه ته كه ي حالې بېام، جا چ جاى له بيرنه چوونه وهى. هر نهو حيكايه ته ش بوو كه پاش مردنى داپيره م، به قه له ميكي سوور له سره كارتونكي زهره د به خه تيكي جوان نووسيمه وه و له پال كارتونه هه لواسراوه كاني نري ديوارى پشته وهى ژورمه كى به پړتوبه رى قوتا بخانه كه مان هه لمواسى، نيدى نهو كارهم به پړتوبه رى زور توپه كرد و هينده ي ليدام تا له هوش خوم چووم. به لام نه نهو كاته و نه نيسستاش له وه حالې نه بووم، بډ دهبيت نووسينه وه و هه لواسيني نهو حيكايه ته ناسايييه ي كه هه موو خه لك دهيزانى هينده به پړتوبه رى توپه كردبيت، كه له كاتيكا هه موو خه لك دهيزانى هينده به پړتوبه رى توپه كردبيت، له كاتيكا هه موو نهو قوتا بيهانى كه حيكايه تيان ده زانى بى پرسكردن له سره پارچه كارتونيك دهيان نووسيبه وه و هه ليدانده واسى چونكه به پړتوبه ر هر بډ خوى چند جاريك داواى لى كردبووين كه هر حيكايه ت و به سره هاتيكا كه به خه يالماندا ديت يان پيشتر بيستوومانه و دهيزانين، بينووسينه وه و هه لى بواسين.

لهو كاته دا كه له به ردمه تابلوكه دا راوه ستابووم، دهنكى داپيره م دهاته گوئى كه دهگوت:

(له پښكاريكدا پيرمه نسوور به مبه ستي سهردانى زاتيكي موباره كى نهو سهرده م باخچه فراوانه كى خوى جى ده هيليت كه دهكه و ته نيومندى كه ره كى مه له كاي نيسستاوه، پاش چند هه فته يه ك دهكه پړته وه و پيش نه وهى بجيته نيو باخچه دلگيره كى هر به سر و سيمى خه لكى كه ره كه كه دا ده زانيت شتيك رووى داوه، به شپرز ميبه وه دهرسيت: «چيه.. جى رووى داوه؟!»

کچوله په کی جحیل پاش نه وهی دهستی پیر ماچ دهکات، دهلیت: «قوربان که رچی بی پسانه وه و به دریزایی نه و ماوهیه ی که جهانبان له سهر بوون کوریز که کانی که رکه که مان بی بشوودان و وچان پاسی باخچه که تانیان کردووه، به لام بی دهجیت له غه یبه وه که سیک هاتبیته نیو باخچه که و سهرجه م که لاکانی درمخته پیریز مکی وهراندبی».

پیر دمرانیت نیدی نه و درمخته که لا دمرناکاته وه و له بنرا وشک دهیت و دهریت، چونکه هوه لښ و دواهمین که لای هر نه وه بووه که پیش نه م حاله ی نیستا پیوه ی بووه، سهرباری نه وهی نه که له غه یبه وه دهسیتک بگاته نه و درمخته، نیدی دهرکی به لا و موسیبه تیکی که وره یان لی والا دهیت.

پیرمه نسور له حه ژمه تا نازانیت چی بکات و دهلیت:

«نیستا چی بکم، دهرسم له مه و دوا توفان و لافاو بتانبات، کچاننان دهری داکنن بکه نه هونه و پیاوانی بیگانه سواری خوین بکن، ژنانتان ره دوو بکه ون، که وره پیاوانی شارتان غیره خیانت بین و هر دمه ی چه شنه داگیر که ریک بهینه نیو شاره که تانه وه، پیاوچا کانتان پشتاویشت سواری گویدریژ بکرین و کولان به کولان بگپر دین و خول و دوه سهریاندا بکریت».

نیدی گریانی پیرمژنان و پارانه وهی ریش سپیان و هات و هاوار و فوغانی بی خه تاپان، وا له پیرمه نسور دهکات بلیت:

«تهنها په ک چارمتان هیه، نه ویش نه ویه که بق خوستان دهر و به لا و موسیبه تیک هه لیزین، تا هه موو نه وهی که کوتم پیکه وه روو نه دن».

پاش مشتومر و بگره و به ردهیه کی زور له سهر بی زیانترین دهر دیک

ریک دمکون که نهویش ناسازبوون و ناخوشبوونی دمنگیانه.

هر بویه پیرمه نسور فقیانه سپییه کانی بهرده داته وه و دهسته کانی پرووه ناسمان بهرز دهکاته وه و بهدمنگتکی پر له پارانه وه و ترسه وه ده لیت:

«نهی شاهی شاهان، سولتانی سر عرشی کهون و کائنات».

وهک دهگترنه وه پیر له وه زیاتر نالیت و ناوریک له حه شامه ته که ی پشت خوی دده داته وه و به بی نه وه ی تنها بهک وشه شی له دم بیته دهر، خه لکه که له مبهستی حالی دهن و سهرتا بهک دوویه کیان له مابهینی خویاندا دهورین، پاشان نهوانی تر دهبین دمنگیان بۆته شتیکی هتجگار ناخوش و له کاته دا هر هه موویان پیکه وه بیتدنگ دهن.

۴

نهمدزمانی بۆ دهبیت وا بهسانایی پروانمه نهو تابلوییه که تا دههات زیاتر بهرو خوی رایده کیشام و نفرۆی نیتو دنیا بهک له یادهوری دمکردم، که دهبوو به هیچ وه بیرم نه هاتبایه ته وه. رنگه هۆکاره که نهو پتوهندیه دیرینه بیت له گه ل دنیا ی تابلۆ و رنگ و شتیه کاری که له میانی خوشووستنی ژینا-ی که دراوسیمانه وه ببوو به شتیکی جیانه کراوه ی خهون و خولیاکانم.

نهو دهه می له بهشی شتیه کاری هونه ره جوانه کان قوتابی بوو، شیتانه وینه ی هه موو شتیکی بهو شتیه ده کیشا که خوی دهبینی. هینده ی دهره تمان بۆ دهره خسا له دهره زمیه کی مابهینی خانووه کانمانه وه: پاش نه وه ی به نیتو باخچه چروپره که ماندا تپپر

دەبوو، دەھاتە نىو نەو ژوورەى كە بېجگە لە دەیان كىتیبى لەسەر عەرد كەلەكە بوو، مێز و كورسىيەك و سىسەمىكى خەوتن و تابلۇكانى نەو كە بەزۆر شوئنى دیوارەكەدا هەلمواسیبوون هیجى تری تیدا نەبوو.

وەك خۆم ئاقانەى دایكىكى بێئومژن بووم، كە دواى هەفتەىكە لە مەركى باوكم: دایكم لەسەر چەرپا بەرزەكەى ژوورى خۆیان پاكشا و ئیدى پاش چەند سەعاتىك بەوهم زانى كە دەست و قاچىكى لە كار كەوتوو و ئىفلیج بوو.

ژیانم لە مابەینى خزمەتكردى دایكىكى ئىفلیج و خوتندنەو و ماجرەراكانم لەگەڵ ژینا-دا؛ بەبازنەىكى داخراو دەچوو كە نەمدەتوانى و نەمدەویست لێى بچمە دەر. باوكى شۆفیری تریلە بارهەلگرمكانى پێگەى دوور بوو، كە بەمانگیش پێى نەدەكەوتە مالى و كە دەهاتیشەو تەنها تەنها چەند پۆژێك دەمایەو و وەك هەمیشە پێگەى دوورى سەفەرى دەكرتەو بەر.

وەك بۆى دەگێڕامەو دایكى لەگەڵ كەبایەكى زرتەبۆزى ميسرىدا دەستى تىكەڵ كردوو، كە زوو زوو بەناوى چاككرندنەوئى ئامپەرە كارەبایىبەگانیان دپتە مالىان.

لە پۆژێكدا بەبۆنەى سالى پۆزى بەكێك لە یادهوهرییهكانى حیزبى بەعسەو، ئاهەنگێك لە گۆرمپانى پەیمانگای هونەرە جوانەكاندا ساز دەكریت و بەفەرمانى بەپێوەبەرى پەیمانگا و لێژنەى ئیدارى، سەرچەم قوتابیان لە گۆرەپانەكەدا كۆ دەبنەو.

پاش وتاریكى دوورودریژى بەپێوەبەر و پێداهەلدانىكى ئىكسترای بەحیزبى بەعسدا، وەك هەمیشە مامۆستا كە مانجەژنە ناودارەكە دپتە بەردەم مایكرو فۆنەكە و پاش كورتە مەدح و سەنایەكى

سہیدولرمنیس و حیزبہ گہی: بہ جوش و خروش و ناوازی گورانی زیرہ دہرمنیت، چند گورانی بیتریکش کہ لہ شاریکی ترہوہ ہیناویان، لہ دوویہوہ دہنگی لی بہرز دہکے نہوہ.

لہو کاتہدا بایہ کی نہ یار ہلدہکات و قرژہ ماش و برنجیہ کھی ماموستای کہ مانچہ ژمن دہراکینیت و لاپہرہکانی بہردہمی کہ لہ سہر ستاندیک راگیر کراوہ بہعہوادا دہبات، لہم کہین و بہینہدا ژینا خوی دہدزیتہوہ و دہگہریتہوہ مالی، بہدہنگی ہموو نہوہ بلندگورانی کہ پمیتا پمیتا گورانی زیرہ و پولاپیز دووبارہ دہکے نہوہ و لہ ہموو سووچ و پہنایہ کی کولانہکانہوہ دہنگیان دیت، وپ و کاس دہبیت و لہ نیو نہوہ ژاوہ ژاوہدا ہموو دہرگا داخراوہکانی مالہوہیان دہکانہوہ و تا ژووری خہوتنی دایک و باوکی راناوہستیت، کابرا میسرپیہ کہ بہرووت و قووتی بہسہر دایکیہوہ دہبینیت کہ لہ گہرمی تہکانداندایہ، ناخ و ٹوف و ویش و ویشی نالوشاویانہی دایکشی لہ نیو دہنگ و سہدای بہرزی بلندگورکاندا بہحال دہبیستیت.

لہو پڑمدا کہ ہاتہ لام فرمیسک بہچاوہ سہوزمکانیدا دہہاتہ خوارئی و پاش گیرانہوہی چند جارہی نہوہی کہ بینیبووی، لہپر بہچوکدا ہات و بہریتیک کہ پارانہوم تیدا دہبینیہوہ، داوای نہوہی لی کردم نہوہ شتہی لہگہلدا بکہم کہ لہ دایکی کراوہ، زور جارن بہرووتیش لہ باوہشی بہکتردا خہوتبووین، بہلام بیرمان لہ شتیکی وا نہکردبووہ، زیاتر جیژمان لہ ماچ و مووچ و دہستہسلانئ و تہپاوتلی نیو جیگا کہ دہبینی.

ہندئی جاریش دہیکردمہ مؤدیل و پاش نہوہی پروتی دہکردمہوہ، لہسہر تاکہ کورسیہ کی نیو ژوورہکہم دادہنیش و جیا جیا سکتچی

بۇ ھەر بەشتىكى لەشم دەکرد، بەتايەتلىش ئەو بەشانىي كە دەمارى ھەلئاساويان تىدا بوو. لە ھەمووشى سەرتەر ئەو چەند سەككىچە بوو كە بۇ ئەندامى نىرىنەمى كەردبوو، بەچەشنىك شىواندبووى كە بۇ خۆشم باوھەرم نەدەكرد كە ئەو ئەو بىت، مەگەر بەدرىژى و زالىيەكەيدا ناسىببايەتمەو. ھىندەي نەبرد دوگمەي كراسەكەي ترازاند، سوتيانەكەي زۆر بەھىمنى لە دواوھەرا كەردەو، مەمكەكانىم لە چاۋ جارەكانى تردا كەمىك كەورمەر ھاتە پىش چاۋ كە ھىشتا كە شوپىن مۆربوونەوھى ماچ و مژىنى جارى پىشووومى پىتوھ دياربوو. دواتر زىزەي ئەنووھە كورنەكەي بەرى كەردەوھ و پاش كەمىك دەرىي گول كولىنە تەنكە پەمەپىيەكەي ھىنايە خوارى و بەپەلە ھاتە ژىر ئەو پەتۇ تەنكە رەنگ قەرمزىيەي كە لە ژىرىدا راکشا بووم. نەمدەزانى بۇ لە ئىستادا ئەوھم وھ بىر نايەتەوھ كە ئاخۇ ئەوھى بۇ خۇي لىي داوا كەردم، كەردم يا نا؟!

۵

دەمخت و گول و پوھەكە سەير و عەجايەكانى نىو باخچەكەي چواردەورى خانووھەكەمان، باوكم پىش مردنى لە دوورترىن سەفەرىكى كە كەراپەوھ لەكەل خۇي ھىنابوونى.

سەرھتا ھەموو ئەوانەي كە باوكمىان دەناسى قەناعەتبان بەوھ نەبوو ھىچ كام لە نەمامى ئەو دەرەختە سەيرانە لە گلە سووردا رەگ داپكوتن و سەوز بىن، نەمە بىجگە لەوھى كە سوتىندىيان بۇ دەخوارد و دەيانگوت: (مادامەكى نەمانە ھەموويان دار و دەمختى ولاتى كەرمەن، مەحالە لە بەردەم ساردوسپرى زىستانى ئەم شارە و رەشەباكەيدا خۇيان بگرن).

نیدی موعجیزه که له ودا بوو، نهو درمختانه ی که سالیگ بوو
روتنرا بوون و سهوز نه بیوون، پاش مهرکی باوگم و لهو پایزه دا هر له
خویانه وه که لایان کرد. تنانته دوا ی نهو هس به شپوهیه کی
سه رسو و هینر که شه یان کرد و هینده یان لق و پۆپ دهر کرد و پهل و
پۆیان هاویشت، هه موو رتگه یه کی هاتنه ناوه وه ی خۆر هتاویان بۆ نیتو
ماله که مان بری و کردیانه کلتسه یه کی شیداری نیتو حیکایه ته کان.

نه مه بیتجگه له وه ی که پرووه که به چنگه سه رسه خته کان هه موو دیوار
و سه ربان و هه وره بان و سووچ و په نایه کی ماله که یان ته نیبوو. نیدی
نیایه کی جودا و جیاوازی له هه موو نهو دار و درمخت و پرووه که
سه یروسه مه رانه دروست ببوو.

شه وگه ردی قه باره که وره ی نااسایی له نیتو پرووه که به چنگه کاند
خۆیان مه لاس ددها، مپش و مپشووله و هه موو چه شنه میرووه کانی
تریش سه ر به دنیای نیتو درمختانی شار نه بوون، پتی ده جوو له که ل
نه مامی دره خته کانی باوگم لهو کیشومره دووره وه هات بیتن.

هر کاتیک که ژینا ده هاته لام سه ر هتا بۆنی گوله سووره کانی نهو
پرووه که هه میشه سه وزه ی دهر کرد که هه رده م به دهر له کاریگه ری
که شه وه وا و وهرزه کان ژماره یه کی نه گۆر له گول و خونچه ی پیوه بوو.
هه رکه پر سییه کانی بۆنی به گوله کانه وه دهر کرد مه ست و گپژ ده بوو،
ماومه ی که به چیچکانه وه بۆی داده نیشت و نه یده ویترا هه لسیته سه ری پی
نه بادا لاقه کانی تیک بنالقین و بکه ویت.

زهمه ن له ژیر نهو هه موو دار و درمخته دا به زمه نه ی ناسایی
نه ده جوو، زۆر به هتواشی ده جووه پش و له ویتدا هه موو شتیکت له بیر
دهر کرد و به راستی بیت و ابوو له کیشومهرتکی تر دا دهریت و دمنگ و

سەداى دىنبايەكى تىرت دەهاتە كوئى، چاوت لى رەنگ و تارمايىبەكانى
پانتايىبەكى جوگرافى تر دەبوو.

ھەر بۆيە مەن و نەو لى ژۆر قورسايى سىبەرى نەو ھەموو درمختەدا
دەبووينە دوو بوونەوھرى تر، دوو بوونەوھرى رەنگ و شىتوھ جىاواز،
رەنگە لى دەرەوھى نەو پانتايىبەدا ھەردووگەمان دوو مەخلوقى تر
بووينايە، بۆنىكى جىاوازانرمان لى بەھاتايە لى كاتىكدا لوئدا بۆنمان
بەبۆنى ھەموو شتىكى نىو نەو باخچەيە دەچوو، كە ژۆر جار
دەگەيشتمە نەو قەناعەتى كە رەنگە لى راستىدا نەبىت و تەنھا خەيال
تەسەورى ھەردووگەمان چىتى كىردىت.

لوئدا شىتەنە ھەزەمان لى يەكتەر دەمكرد، شىتەنە لى يەكتەرمان
دەرۋانى، شىتەنە بىرمان لى دەنگى ئاقۇلۋى خۇمان و ھەموو نەو
خەلكە نەفرەتلىكراوھى نەو شارە دەكرەوھ.

۶

ھېشتاكە لى تابلۇكەم دەرۋانى و چاوم بۆ يەككىك دەگىترا كە لو
نەزىكانەوھ ۋەستابىت و شتىكى لى بېرسىم، ھەر چىيەكەم كىرد زانى
نەوھ نەكرد لى ھېچ كامىك لىوانە نەزىك بېمەوھ كە تەنھا بەھالۋى
دەمیان لى يەكتەر ھالى دەبوون.

نوشتامەوھ و لەوھدا بوو دەستى بدەمى، كاتىكەم زانى قاچ و قولىكى
سەفت و سىپى بى موو لى نەزىكەوھ راوھستە كە سەرم ھەلبىرى سەرما
تەنۋورە رەشە كورەكەسى سەرنجى راكىشام كە بىستىك لى نەتوقەدەوھ
ھاتبووھ خوارى، تىشۋرتە پەمەيىبەكەسى بەرى ھىندە تەنك بوو كۆى
مەمكە قوتە بەرەلاكانى بەناسانى دەمىندرا: بەچەشنىك كە سەرسامى

دمکردیت. ملوانکه یه کی له هیلکه شهیتانۆکه دروستکراوی له مل کردبوو، خاچیک له نیهو راستیییه وه هاتبووه خواری. گهردنه بهرز و پروکاره ناله مهیله و زمردمکه ی درهوشانه وهیه کی سیحراوییهانی هه بوو. ږهنگی چاوه سهوزه که مێک ته لڅهکانی بهو دهریایه دهچوو که له ساته وهختیکدا په له هه ورتیک دهیه ویت شتیک ږهنگه سهوزه بهباق و بریقه که ی تیک بدات.

ندهکرا لهو کاته دا ژینا-م وهبیر نه که وینه وه، که به شپوه شتیکی نهوتی له گه له و کچوله یه دا فەرق نه بوو. تا نهو ساته ومخته ش هیتشاکه یاده ومزییهکانی یاش نهو دهمه ی که ههردوو کمان له ژیر په تو قرمزییه که دا راکشابووین، وهبیر نده هاته وه.

دوای نهوه ی دهستی دایه تابلۆکه و هه لیگرت، چهند ههنگاوێک دوور که وته وه و له ږه له شوین خۆیدا راوهستا و ناوړیکی لی دامه وه و به ناماژمیه ک تیی که یاندم که ده بیت وهدووی بکهوم.

بارانه که بی کهم و زیاد ههروهک خۆی دهباری، سه رنجی پیلآوه پانه بهرزهکانیم دا! له ږیشتنی و بارینی بارانه که ژۆر بهیه ک دمچوون.

لهو کاته دا خۆم وهک گۆله سه گیک دههاته پیش چاو که دوای دپله سه گیک که و تبت، بۆنی هه موو شو تبتکی جهسته یم دهکرد له هه مووشی خۆشتر نهو بۆنه بوو که له مه مگۆلانییه وه دههات. بۆن و نهه ی باران و دهنگی پتی که شتیکی سهیریان بۆ خولقاندووم که ده مپک بوو لیتی بی بهش بووم. بیرم له وه دهکرد هوه ناخۆ ده بیت په نهجه کانه چییان لی بهسه ر بیت، نه که ر بگه نه ژیر تیشۆرته نه که که ی بهری و بهر گۆی مه مکهکانی بکهون، ده بیت لیتوه کانه چهند ږهنگ بگۆږن نهو دهمه ی ده که نه که ردن و ږوومهت و لیتوهکانی. سمت و که فله ی هینه

تورت و ھەلئاساۋ بوون، ھەز و نارمىزۈيەكى ھەرزەكارانە بەنىتو دىمارەكانىدا دىگوزەرا و دىتگوت لى دىنپايەكى تىردام، يان لى خەۋنىكى قوۋلدام و شەيتان خۆى لى كىردوۋمەتە شىرنىرىن مېينە و تا شەيتانى نەبم دەستبەردارم نەبىت و نىخەم بەرنەدات.

بەنىتو بارىكە كۆلانىكى دورودىرىزى پاك و خاۋىندا رۆيشتىن و ھىندەلى نەبىر لى دەرگەلى كراۋەلى خانۋىيەكەۋە چوۋە ژوۋىرى، كە پانى ھەۋشەكەلى پىنچ مەترىك دىبىو، ۋەدوۋى كەۋىم تا نەۋ دەمەلى دەرگايەكى تىرىشى كىردەۋە و چوۋە ژوۋىرى، لى ناستى دەرگاكا دا قەدەرىك راۋەستام، بەلام پاش نەۋەلى ھىچ دىنگى نەبىو بەكاۋەخۆ چوۋمە ژوۋىرى و لىسەر قەنەفەيەكى پانۋىزى رەنگ قاۋەيى دانىشتم كە ھەر بەجىكەلى خەۋىن دەچوۋ. ژوۋەركە رىك خراۋە و پوخت بوۋ دەيان شتى نەنتىكە و تابلۋى بەنرخ بەدىۋارەكانىيەۋە ھەلۋاسرا بوۋ. نەۋ تابلۋىيەكى كە يەكسەر سەرنجى راكىشام ۋەنەلى راۋچىيەك بوۋ كە بەرمەكەلى كارمامزىكى پىكا بوۋ، بەلام ھىشتاكە لىسەر لاقان راۋەستابوۋ. بەمىندالىش كە لىكەل باۋكىدا چوۋىۋومە دوكانى بلەلى عەلاف، تابلۋىيەكى لىۋ چەشەنەم بەرچاۋ كەۋتەبوۋ بەلام لى جىتى كارمامزەكە پىلنگىك بوۋ لى ھالەتلى شالاۋبىرىندا راۋچىيەكە رەمەكەلى لىسەر سىنگى چەقاندەبوۋ، بۆ رۆزى دوايىش زۆرم لى باۋكىم كىرد تا بىمباتەۋە بۆ دوكانەكەلى بلەلى عەلاف، وام دەرزانى دىمەنىكى تىر دەبىنم، ھەر لى خۆمەۋە لايەنگىرى پىلنگەكە بوۋم، دىمگوت:

(پىلنگ نازايە، بەرمىك ھىچى لى نايەت و ھەر دىبىت تۆلى خۆى لى راۋچىيەكە بىكەتەۋە و بىكۆزىت).

زۆر بەۋردى سەيرى چەند تابلۋىيەكى تىرى ژوۋەركەم كىرد و ھىچم

تیدا نہ بینیہ وہ، لہ نا کاو تابلوہ کی لیکچووی ہماں تابلوی سیتہری
 سہگہ کہم بینی بہ لام کہ زیاتر لئی وردبووہ وہ پیکہری تیکشکاوی
 کہ نار دہریاہ کم کہوتہ بہرچا و کہ لہ باکراوندی نئو قوولایی تابلو کہ
 بہجی ہتلا رابوو، سیتہری سہگہ کش لہ سیتہری تابلو کہی تر زیاتر
 بہ شوکا و وردونگ بوو، لہوش نہ دمجوو چا وہ شینہکانی تین و گوری
 تیروانینیان تیدا مابیت.

۷

کچکہ بالندہیہ کی دمنوک بچکولہی مہیلہ و زہرد لہ دہرگا کہ وہ ہاتہ
 نئو ژوورہ کہ و پاش کہ مٹک بالہ فرہ لہ سرہ پرومکیکی نئو
 ٹینجانہیہ کی سووچیکی ژوورہ کہ ہلنیشٹ.

دو کچ لہ و دہرگاہیہ ہاتہ دہری کہ پیشتر کچہ کی تری پیدا
 چووبوہ ژووری، پرچ زہردمکیان بہ سرہ سامیہ وہ سرنجی دام و
 پاش ہلوتستہ کردنکی کہ مخایہن، ناگام لی بوو بہ وہی تریانی گوت:
 (خو نامناسیتہ وہ؟)

پاش نہ وہ نہ مزانی چن لہ ژوورہ کہ ہاتہ دہری و وہ دوویان کہ وتم،
 ہیشتا کہ لہ ہماں ساتہ ومختی عہ سری نہ و رژہدا بووین و پی
 دہجوو زہمن لہ و ناستہدا راوہ ستابیت، لہ ریگا کچہ پرچ زہردمکیان
 چوہ لای کاہرایہ کی زرتہ بژی رہشتالہ کہ لہ سرہ کورسیہ کی
 تہختہ دانیشستبوو و بی باکانہ، زور بہ قوولی مژی لہ ناغزی
 نیرکہ لہ کہی نیتولہ پی دہستی دہدا و دوو کہ لہ کہی بہ با دہکرد.

کچہ کہی تریان کہ نہ سمہریکی پرچ رہش بوو، لیم نزیک بووہ و
 بہ گوتہدا چریانہی:

(مه‌هیله له‌و زرته زه‌لامه نزیك بپته‌وه، تا بلیتی كابرایه‌كی به‌د و بێ ناموسه، لیره هه‌موو كه‌س باش ده‌یناسن و ده‌زانن ته‌نها نیشتیکی كه‌وادیه).

گوتم نه دايه قسه کاني و پاش که ميک هه روک نه وهی که مان بکين،
من که وتمه پيشيان نه وان وه دووم که وتن.

ناگام له چوونه پېش و چەشن و چۆنیه‌تی هەنگاوکانم نەمابوو،
نەفرۆی دالفەیه‌کی قوول ببووم و له‌ زمیندا بۆ سەر هەودایەک
دەگەرام تا لەوتوو بچمە نێو ئەو زمەنە‌ی که ئەو کەم تێدا ناسیوه.

کاتیک ویستم هه‌لوێسته‌یه‌ک بگه‌م له شوێن خۆمدا رابومستم
توومه‌زه هه‌ر له هه‌وه‌وه‌وه له شوێن خۆمدا رابومستام و ئه‌ویش له
به‌رده‌مدا رابومستاه و تێم ده‌روانیت.

که چاوم هه له پینا ته نها گلینه سهوزه کانی چاوی سهرنجی
راکیشام، هه روکه نه وهی دمست بق وینه یهک بهرم ناوا دهستم
به گلینه کانی چاویدا هیناوه هه له خومه وه به نینوک هه لمکراند،
سه یرم کرد رهنگه که ی لږ نایسته وه.

گوئی:

(من ژینا-م نامناسیته وه؟)

نەدمکرا ئەو بێت، گەرچی هەستم دەکرد ئاشنایەتیەکم لەگەڵی
هەیه و شتێک پێکەوهمان گرتی دەدات. بەلام بێجگە لە چاوه
سەوزەکانی هیچ شوێنێکی تری لە ژینا نەدەچوو، دوا وێنەی ژینا لە
زەینمدا پەییوەست بوو بەو ساتەوختێکی که بۆ دواجار ژینا هاتە ژێر
بەتۆ قەرمزێیەکهوه؛ لەو رۆژەدا که پیاوه میسرێیەکه خەریکی دایکی

له ناکاو نهو کچهی که دهیگوت من ژینام دایه پرمه‌ی گریان و
 باومشی پیدا کردم، نه‌ده‌کرا باوهر به‌وه بهیتم که نه‌م نه‌و بیت،
 نه‌ستم بوو که‌یشت‌بیته شاری شؤلۆ؛ نه‌مه جگه له‌وه‌ی که هیچ
 لۆژیک‌یکم له‌وه‌دا نه‌ده‌بینی‌یه‌وه که له ئیستادا له هه‌مان ته‌مه‌نی نه‌و
 ده‌مه‌ی ژینا دابیت.

کوئی:

(ناکریت منت له یاد کردبیت، وه‌بیرت دیت له‌سه‌ر داوای خۆت
 تابلۆی سیبهری سه‌گیکم بۆ کردیت. هه‌رده‌م پیت ده‌گوتم؛ سیبهری
 نه‌و سه‌گه ژینانی لێ هه‌راسان کردووم و له هه‌ر کاتیکدا که به‌و‌یت
 به‌خته‌ومر بم، نه‌و له سووچ و په‌نا و شوێنیکه‌وه خۆیم پیشان دهدات و
 به‌مه‌ش به‌ده‌منه ئیفلج ده‌کات و پۆژی پروناکم لێ ده‌کاته شه‌وی تار،
 به‌بیرت دیت نه‌و کاته‌ی هه‌یشتا که من‌داڵ بوو‌یت دایکت زوو زوو
 ده‌بیردیه سه‌ر پیاو‌چاکان و مشایه‌خان تا چاک ببیته‌وه، باشه هه‌ر
 ترسی سیبهری نه‌و سه‌گه نه‌بوو هۆکاری نه‌وه‌ی که نه‌چیته نێو
 تاقیکردنه‌وه‌کانی دوا‌هه‌مین سالت له به‌شی شانۆ،...

هه‌ر له‌به‌ر نه‌ویش نه‌بوو؛ منت له ژێر په‌تۆ قه‌رمزیه‌که‌دا به‌نه‌نی جێ
 هه‌یشت؟!).

٨

باش قسه‌ه‌کانی نه‌و کچه‌ی که ده‌یگوت من ژینا-م، ته‌نها چه‌ند
 شوێنیک سیبهری سه‌گه‌که‌م ده‌بینی که له نێو کۆلانیکی که‌ره‌که
 دێرینه‌که‌دا شوێنکۆرکیتی ده‌کرد.

که به‌ته‌واویی هاته پیش چاو‌م و له پێشمه‌وه که‌وته رێ، به‌کاومخۆ

ۋەدوۋى كەۋىم ۋە بىردىمىيە نىۋو ھەممىنىڭ رۆژھەلاتىيانە، دۋاى نەۋەى چۈۋىنە نىۋو گەرمخانىگەى، بىنىم سەدان پىرەمىردى بەسالچوۋ بەرووت ۋە قوۋتى لەسەر سەكۆ جىيا جىياكان دانىشتوۋن، دەنگى بەردەوام ۋە يەك لە دۋاى يەكى بەربوۋنەۋەى جامەكانى دەستىيان ئىقاعىكى ترسناكى ھەبوۋ. لەو ساتەۋەختەدا ئاگام لە سىبەرى سەگەكە نەما ۋە روانىمە نەۋ پىرەمىردە جەستە رەق ۋە تەقانىي كە ددانىك چىبە لە دەمىاندا نەمايو، پاش كەمىك لەۋە ھالى بووم كە ھەمو پىرەمىردەكان بەشىۋە لە يەكتر دەچن ۋە ھەر ھەمووشىيان بەيەك شىۋەى سامناك ۋە سەير تىم دەروانن ۋە دەتگوت دەيانەۋىت شىتىكم پى بلېن.

خەرىكبوۋ بچمە دەرى: كاتىك يەككىيان كوتى:

(ئىستا خىكايەتخوانەكە دېت ۋەك ھەمو رۆژىك ھەمان خىكايەتەمان بى دەگىرپىتەۋە، ھەز دەكەين تۆش كوترا دىرى بىت). نەۋەندەى نەخايدان زرتە بۆزىكى رەش نەسەر بەرووت ۋە قوۋتى ھاتە نىۋو گەرمخانىي ھەمامەكە ۋە، ھەر لە ھەۋەلەۋە زامە قوۋلەكانى زۆر شۆتىنى جىيا جىياى جەستەى سەرنجى راكىشام، چەقۇ زۆر دىژە نووك تىژەكەى دەستى، ھىندەى زامەكانى بەلامەۋە سەرنجى راكىش نەبوۋ.

لەسەر سەكۆيەكى نىزىك ھەۋزە گەۋرەكەى نىۋەراستى گەرمخانىگە كە ھالارى لى ھەلدەستا، دانىشت.

كوتى:

(ۋەك ھەمو جارىك كە بۆتان دەگىرپەۋە پىتان دەلېم من بەرچەلەك دەچمەۋە سەر نەۋەى يەككىك لە فىرەۋنە دەنگۆشەكان

که تنها فیرعه ونیکی گۆران بیژی نیتو نه سلی فیرعه ونه کان بووه.

له پۆژگار تیکدا پاش بینینی خه ونیک که تا ئیستاش هیچی لی حالی نه بووم، بریارم دا بچمه شاری مه خلوقه دمنگ ناخوشه کان، به سهرهاتی مه خلوقه کانی نهو شاره شم له کتیبیکی کۆندا بهرچاو که وتبوو.

هر ئه و منده ی که یستمه شاره که و پاش چهند پۆژیک له بهردهم قهسایتیکدا نارهناریکم له دهم هاته دهری و پیم وابوو رهنگه خوشحال بیت و له ویدا بتوانم گۆرانییه که بلیم. به لام توورمه یونی که یسته رادهیه که نه کهر پیاوه کانی سهیدولره نیس فریام نه که وتبان ریک و راست له پال نهو ئازه لانه ی که سهر به رهو خوار به قولابه کاندایه لیواسیبوون، هه لیده واسیم.

دواتر له وه حالی بووم که خه لکی شاره که، به هه موو دمنگیکی خوش هستریا دهیانگریت و حالیان لی دیت ته نانهت مندا له کانیشیان هه ره له مندا لیه وه فیری نه وه ده کرد له هه موو چه شنه بالندهیه کی دمنگ خوش بکوژن و بۆ نه مهش چه شنی جۆراوجۆری داره لاستیک لهو شاره دا دروست ده کرا، خرکه به ردی نووک تیژی شیان له قه راغ چه میکی دووره وه بۆ کوشتنی بالنده کان ده هینا و له بازاردا دهیانفرۆشت.

لهو شاره دا دهمستم کرد به چاککردنی هه موو که لویه لکی کاره یایی نیتو مالان، هیدی هیدی له وه حالی بووم که ده توانم له ژیرزه مینی ماله کاندایه گۆرانی بۆ مینه شه هه وتباز مکانیان بلیم؛ نهو مینه نه به بیستنی دمنگ سه رسام ده بوون و بیجگه له ماجرای حیکایه ته کانی نیتو که لی پیاوان هیچ شتیکی تریان نه دهمزانی و له هیچ که شه وه و وهرزیکیشدا دهر پیمان له پی نه ده کرد و هه میسه ریمان

بەھەموو چەشنە بايەكى سارد و گەرم دەدا، بەنىوگەلە
هەلناوساوەکانياندا گوزەر بکات.

لەو سەردەمى شەڕ و شۆڕ و تۆپبارانەدا، بەتايبەت نەو دەمانەى
سەرچەم خەلکى شار شپىزەى ڕووداو و کارەساتەکان دەبوون، من لە
يەكێک لە ژێرزەمینەکاندا گۆرانىم بۆ مەينەيەك يان چەند مەينەيەكى
هاوچەشنى ئەو شارە دەگوت، لەو کاتانەدا زۆر بەختەوەر بووم،
چونکە توانیبووم تۆپىكى نەيىنى بۆ خۆم بچم، لە پشت دنيای شارى
دەنگ ناخۆشەکانەو شارىكى تر بنیات بنێم کە پێ بوو لە دەنگى
سىحراروى خۆم؛ شارىكى پێ ئەو مەينانەى کە لىويان بەزەردە
تۆپزالێكى هەنگوین دەچوو، نىگاكانىشيان پانتايىيەك بوو لەو
بىابانەى کە مووسا لە تاو فیرەون ڕووى تى کردبوو.

ئىدى ڕێکەوتێک ئەو دنيایەى پێ جێ هێشتم و منى ناردە نێو ئەم
دنيایەى کە نە دەکریت گۆرانى تێدا بێم و نە لێرەشەو دەنگم بەکەس
دەگات.

ڕێکەوتێک بوو کە نەدەبوو ڕووبەدا؛ ژنە شۆفێرێک ناسى و پاش
ماومىەك، لە يەكێک لە ڕۆژانەى کە خەلکى شار يادى خۆشترين
ڕۆژێکیان دەرکردەو، چوومە لای و لەوێدا بوو وەک هەموو جارێک
بچمە ژێرزەمینەکەيان تا لەوێدا گۆرانى بۆ بێم؛ بەلام گوتى:

(با ئەمڕۆ بچینە ژوورى خەوتن و لەوێدا گۆرانىيەکانم بۆ بێ، لەم
ژاوە ژاو و هەرا و زمانىدا دنیا لىمان بێ خەبەرە و کەسێش گوتى لە
دەنگت نابێت).

بەشادمانىيەو لەکەلێدا چوومە نەوێ و وەک هەمیشە چۆن لە کاتى
گۆرانى گوتندا لى ڕادەکشام، بەو چەشنە لى ڕاکشام و نەویش لە

پالدا راکشا و ږنگه زوږبهی ناوازه سحر او بیه کانی سرده می
فیر عو نییه کانم، بۆ یه کهم جار له ویدا و بۆ نهو گوتیت.

پاشان نازانم چی پرووی دا، ږنگه له تاو گورانی کوتن له هوش
خۆم چوو بیتم و ناگام له خۆم نه مابیت، به لām که له م حه مامه ی نیوه دا
به ناگا هاتمه وه هتشتاکه هه موو زامه کانی جهستم خوتنیان لـ
دمه چۆرا).

۹

که له حه مامه که چومه ده ری سیبهری سه که که له په نایه کدا
چاوه ږیم بوو، نه دمه زانی ده مباته چ شوتنیکی تریش، ده بوو سه رجه م
یاده مو رییه کانم وه بیر بپته وه، به لām وه بیر هاتنه وه ی یاده وه رییه کان تا
ژیر په تۆ قمرزییه که بری ده کرد. ده مزانی له پاش نه وه شه وه دهیان
یاده وه ری تر هیه و هتشتاکه له زمیندا شارد راومیه. هه ستم ده کرد
سیبهری سه که که له زۆر شت ناگاداره و شایه تیکی زیندووی
روودا وه کانه.

هه ولم دا نه خو شخانه ده روونییه کانی شارکه بیتمه وه پیش چاوم،
به لām سه یر له ودا بوو بینایه کی سه ریان و سه ردیوار ته لپه ندکراوم له
به رچاودا به رجه سته ده بوو که نالایه ک به سه رییه وه ده شه کایه وه. چه ند م
کرد نه متوانی دکتۆرکه به جلی پزیشکییه وه ببینم؛ وه ک نه فسه ریک
ده هاته پیش چاوم، له کاتیکدا بریق و باقی نه سستیره کانی سه رشانی
ناوی چاوی ده برد.

لیدان و تپه ه لدانیک ی نیو نهو شوینه م بیر ده که وته وه، هه ستم
به نازاری زۆر شوینی جهستم ده کرد. قولایی بنمیچه کهم بیر که وته وه

كە پاش نەوھى ھەردوو دەستميان لە بشترا كەلەپچە دەكرد و قايشىتيكيان تى دەپىچا بەوتدا ھەليان دەواسيم. واھەريكي نەرميان لەسەرى زمكەرم دەبەست و پاش ھەلسووانتيكي خىترای دەسكى نەو نامىرەھى جەمالى مەھەزى نەمن لە نامىزى خۆى دادەنا، تەزويەكى پى نازار و بىزاركەر لەو شۆئە ھەستيارەو دەچوو نىو ھەناوم و زۆر جار خۆم پى رانەدەگىرا و چۆرە چۆرى مىزى خۆئناوى لە كۆنى چووكمەوە فيچقەى دەكرد.

دەنگى خۆم وەبىر دەھاتەو، كە پى بەدەم ھاوارم دەكرد؛ وام دەزانى لە نىو ئەو كۆلانەى كە لەو كاتەدا پىيدا تىبەر دەبووم، سەدای دەنگى ئەو ھاوارەى خۆم دەبىستم.

دەمويست بگەرتمەوە ژىر پەتۆ قەرمزىيەكە و لەوتۆە دەست پى بكەم، لەوتۆە سەرەھەوداى ھەموو ئەو بەسەرھاتە بدۆزمەوە كە دەبوو لە قوولايىيەكانى زەينمدا خۆى ھەشار دايت.

ھىشتاكە لە ھەمان ساتەوختى ئەو عەسرەدا بووم؛ نەمدەزانى ئەو كۆلانەى كە تابلۆكانى تىدا دانرابوو، دەكەوتە چ لايەكى ئەو كۆلانە فراوانەى كە لەو دەمەدا پىيدا رەت دەبووم.

كەرەكەكە زۆر لەو كەورەتر بوو كە من تەسەورم كەردبوو. پى دەچوو بى كۆتا بتوانيت لە نىويدا ھەنگاو بنيت.

سىبەرى سەگەكە لە چەقى كۆلانەكەدا راوھەستا و بەكووچەيەكى كەمىك ھەورازدا ھەلگەرا، وەدوى كەوتم، ھەركە كەيشتە بەردەم باخچەيەكى كەورە بازىكى بەسەر پەرزىنەكەدا دا و چووە ژوورئ، منىش ھەروەك نەوھى كە سەگىكەم، زۆر بەناسانى و بەھەمان شتوہ بازەم بەسەر پەرزىنەكەدا دا و چوومە نىو باخچە چروپەرەكە.

پروہ کہ بہ چنگہ کان دیوار و سہریان و ہورہبانی خانوہ کہی
نیوہ راستی باخچہ کہیان داپوشیبوو، شہوگہ رڈیک لہ سہروو دہرگای
سہرہ کی خانوہ کہ ہستی را کرتبوو۔

زورہ بی ژورہ مکانی نیو خانوہ کہ چۆل و ہۆل بوون، تہنہا لہ
ژورہ کی لاچہ پکدا کہ لویہ لت دہبینی کہ کورسی و میزیک و دہیان
تابلوی ہلواسراو و باریک کتبی کہ لہ کہ بووی تیدا بوو؛ لہ ہمووشی
سہیرتر نہو سیسہ مہ بوو کہ پتہ کی قرمزی بہ سہردا درابوو کہ
ہر دہنگوت سیسہ مہ کی خۆمہ، یہ کیک لہ تابلو ہلواسراوہ کان
وتنی سبہری سہ کیک بوو کہ لہ دہرگای ژورہ کہ وہ دہیروانیہ دوو
جہستہ را کشاوی ژیر پتہ کی قرمزی۔

چو مہ ژیر پتہ قرمزہ کہ و بۆ تاوتک بہ را کشانہ وہ لہ بنمیچی
ژورہ کہم روانی، کہ شی و دلہ کہ کردنی سالانگی دوو و رڈیز زور
شونی پلہ پلہ کہ کردبوو، تیکہ لہ یک بوو لہ ہارمونیہ تی رہنگ کہ
دہکرا بہ رہنگہ جیاوازہ کانیدا ژمارہی سالہ کانی تہ مہنی نہو ژورہی
پی بزانیٹ، بۆ تاوتک پتہ وہ کہانم لیک نا و ہولم دا بیر لہ ہیچ
نہ کہ مہ وہ، کہ چاوم ہلہینا ہر دہنگوت لہو ساتہ و مختہی نہو
پژدہام کہ ژینا بۆ دواچار ہاتہ لام، ہیندہی نہ برد ہر بہ راستی
بہ ہمان جلوہ برگ و شتہ و ناکاری نہو پژوہ ہاتہ ژورہی، ہمان
نہو شتانہی دوو بارہ دہ کردہ وہ کہ لہو پژدہا کردبوونی، دواتر ہاتہ
ژیر پتہ قرمزہ کہ وہ و کوتی:

(دہ نیستا نہ وہم لہ کہ لدا بکہ کہ یتیم کوتی)۔

نہدہ ہاتہ وہ بیرم ناخۆ لہو پژدہا نہ وہم لہ کہ لدا کردوہ کہ لئی
ویستوم، یاخود...؟

هەستامە سەرپى و تا نەگەيشتمە بەر دەروازەى مابەينى خانوومەكى نىمە و نەوان رانەوہستام. سەيرىكى ھەموو نەو درەختانەم كرد جياواز لەو كاتانەى كە بەراستى لە نىويدا دەژيام، ھىچ سىحر و تەلبىسمىكى باخچەكەى جارانى نەبوو. كۆلە سوورمەكان بۆنيان نەبوو، ھەر بەوہ دەچوو كە ھەموو شتىكى نەو باخچەيەت لە مادەيەكى بى گيان دروست كەردبەت. چوومە نەو ديوى دەروازەكە و تا ژوورى خەوتنى دايكى ژينا رانەوہستام، زرتە بۆزە مىسرىيەكە بەسەر دايكى ژيناوہ بوو؛ لە كاتىكدا ھەردوو كيان خويىن لە زۆر شوئنى جەستەيانەوہ دادەچۆرا، ھەروەك نەوہى دەيان دەست بەدەميان چەقۆى نووك تىزى زۆر درىژ سەرپاي جەستەى نەو دووانەى بەو حالە كەياندبەت، نەدەچووہ نەقلمەوہ دەستە ناسكەكانى ژينا بووبەتە دەيان دەست و نەو دوو بوونەوہرەى ناوا لى كەردبەت.

كە بەشپرزەيى گەرامەوہ ژينا لە ژىر پەتۆ قەرمزىيەكەدا دەگريا،

سەرى بەرز كەردەوہ و گوتى:

(من نەم كوشتوون و ناشزانم كى كوشتوونى)

نازانم بۆ لەو كاتەدا گوتم:

(بچۆرە مەخفەرى پۆلىسى دەستە راستى كۆلانەكەمان و بلى كۆرە شىتەكەى دراوستيمان، دايكم و كابرايەكى پتەكەوہ كوشتووە، بلى ھەر ئىستا لە پەيمانگا گەرامەوہ و كە چوومە ژوورەى نەو بەچەقۆيەكى زۆر درىژى نووك تىزەوہ ھەلەدەھات).

نىدى پاش نەوہ و بۆ ماوہى سى سال ناكام لە ھىچ ھەوالىكى ژينا نەما، كە لە نەخۆشخانەش ھاتمە دەرئى؛ ھىشتاكە نەچووبوومەوہ مالى، پىريژنىكى خرمى دايكم كە ھەميشە بەپىتى پەتى دەگەرا، لە

نیوه راستی راسته پریه کدا بوو به تووشمه وه و به بی هیچ هه وال پرسین و چند و چوونیک کوتی:

(پاش نه وهی تو دهستگیر کرایت، ژینا به وهی زانیبوو که دووکیانه و زور به بی دهنکی خوی سووتاند...

یاخوا دهستت خوش بیت، به خوا نه گهر نهو میسریهت نه کوشتایه، تا نیستا نیوهی کچ و ژنی نهو شارهی خراپ کردبوو).

پیش نه وهی پیریژنه که جی بهیلم، به دهنکیکی پر سۆز و به زهیییه وه کوتی: (کوری خۆم باشه خۆت میسریه کهت به سر ژیناوه بینی، یان بۆ خوی بۆی باس کردیت، وهک ده لیتن؛ پاش رابواردنی له گهل دایکی نه ویشی سهفت کردوه).

لهو ساته ومخته کرج و کاله دا سیبه ری سه که که وهک عفریتیک به سر سه رمه وه راوه ستابوو، هینده گه وهه و زه به لاح بوو که پی دمچوو هه موو ژوره که سیبه ریکی نهو بیت.

پیش نه وهی چاو مکانم لیک بنیم و بۆ دواچار به په تو قرمزیه که سهری خۆم داببۆشم، سیبه ری سه که که وهک خوی لی هاته وه و هیدی هیدی خزایه ژیر په توک و به ته واوی خوی پیوه نووساندم.

هه رگیز بیرم له وه نه کردبووه که رۆژیک دادیت؛ من له گهل سیبه ری سه گیکدا دمخه وم.

ههستم به هانکه هانگ و هه ناسهی گه رمی دمکرد، گوتم له خیزه خیزی سنگی بوو. دیاره ده بیت به شیک له من و دیته ناومه وه، نه گهر هه له بنه ته وه به شیک من نه بوو بیت و له زه مه نیکدا وه دمهم نه نابیت؟!

کپی و خاموشی ژوورھ که سامیتکی سھیری هه بوو، پاش که مئیک
بیجگه لھ خۆم هیچ که سئیک تر لھ ژیر پهتۆ قرمزیه که دا نه بوو.
کوتم لھ دهنگی لئدانی دلم بوو، که به دهنگی لئدانی دلی سھگیتک
دهچوو؛ سھگیتک که پدش چهند ساتیک، لھ مهویدش تهنها سئیه ریک
بوو.

به لام پئی دهچیت لھ مهوودوا، من و نهو سھگه تهنها سئیه ریک بین.

نهووی که رووی دا

له په نابه کی دوره دهستی شوینیکدا دانیستم؛ که پی دهچوو پیتستر
شوتن دهرگاه کی گچکه بووبیت و دواتر پر کرابیته وه.

مابهینی برده گان بوش بوون، که میک سررووی شوینجیگی کونه
دهرگاه که ده لاقه یه کی تیدا بوو؛ دوو کۆتری سپی له ویتوه سره ناتکیان
له گهل ده کردم.

دهستنوو سه که بهرگیکی رهشی چرمینی هه بوو، به بۆیه کی سپی
و به خه تی فارسی له ساری نووسرا بوو:

(دهستنوو سی - په له خه ونه گان - نووسینی: س)

لاپه ره گانی به چه شنی هیلکاری هه لبه زین و دابه زینی دلی
نه خۆشیک رهش کرد بۆوه. هه ندی لاپه ره ی راست و چه پی به سهردا
هینرا بوو؛ هه ندیکیشی لیکرا بۆوه. دوا لاپه ره ی دهستنوو سه که ش
نیمزای - سی پتوه بوو.

سهریکم هه لبری و روانیمه ده ورویشتی خۆم؟

خۇم لە نىو ئۆتۆمبىلىكى مۆدىل كۆندا بىنىيەو، بىجگە لە من شۆفىرەكەى سى كەسى دىكەى تىدا بوو. تەنھا دەيانروانىيە وئەنەكى ھەلواسراوى سەر جامى پىشەوەى ئۆتۆمبىلەكە. لە وئەنەكە وردىبوو ھەو ھىچى لىۋ ھالى نەبووم، تەلخ و تىكەل دەھانە بەرچاوم، شۆفىرەكەش بەبى چاوترووكاندن، دەپروانىيە ھەمان وئەنە.

لە كەسى ئاسايى نەدەچوون، بىۋ جۈلە و پەيكەرئاسا تەنھا لە يەك خالىان دەروانى. وردتر سەرنجى ئۆتۆمبىلەكە دەگۆردران.

ھەندىك جارىش ھىور دەبوونەو ھە زۆر ساتىشدا دەوستان.

ئۆتۆمبىلەكە بەنىو شارۋچكە يەكدا تىبەرى...

لە ھەموو سووچ و قوژبن و كووچە و كۆلان و گۆرەپانىكىدا، پەيكەر و وئەنە كەستىك دووبارە دەبۆو... كە تىم دەروانى بەرچاوم تەلخ دەبوو، ھىچم نەدەبىنى و پاشان لە بەرچاومدا ون دەبوو... ھىچ بوونەو ھە زىندەمەرتىكت نەدەكەوتە بەرچاوم...

تەنھا شتىك كە ژيانى ومبىر دەھىنايتەو، درەختىكى بەسالاجووى نېوھەراستى گۆرەپانى سەرەكى شارۋچكە بوو.

دواتر ئۆتۆمبىلەكە ھاتەو سەر شارپىكى سەرەكى و بەلۇفەكانى جىياپەكى بەرزدا ھەلگەرا و پاش ماومەك گەيشتە سەر لووتكى چىاكە و شەومان لىۋ داھات.

شۆفىرەكە لە بەردەمى كۆشكىدا ئۆتۆمبىلەكەى راگرت؛ كە لە نەھۇمە بەرزەكانىدا يەك دوو چرا دەسووتان. پاش نەوەى ھەر چوار دەرگاگەى والا كرد، ئەوان دابەزىن و جىيان ھىشتەم.

كە ئۆتۆمبىلەكەم جى ھىشت، تاوتىك بەسەرسامىيەو ھەروانىمە

دو روپو شتم.. دارستانی کی به سام و چروپر چواردهوری کوشکه کی دابوو، نه مده زانی به رهو دارستانه که مل بنیم؛ یان بجمه نیو نهو کوشکه نه تینیبهی که نه مده زانی چی تیدایه. هر چو نیک بوو، ریگی ناو دارستانه کهم گرته بهر و تاو نیک ههنگاوم نا، لاقم دمنیشا، سرم و مگیزهوه دهچوو، به نه مستم خوم به پیوه دهگرت.

پر سیاره کان له می شکمدا هینده زور بوون، که هیچیانم بؤ وه لام نه درایه وه. دمنک و خشپه و هانکه هانک و هه ناسه برکتی چند شتیکم ده هاته گوئی.. جار جاره به ریتمیکی بهرز دمنگی بالنده و دهعبای سهیروسه مرم ده بیست.

دارستانی کی چروپر و تاریک بوو، ته نها سینه ری تارماییه کانت ده که و ته پتش چاو. پاش سه عاتیک ههنگاونان و پویشن، له نیو کومه لی دهوه نی چروپر دا کانیه کم بینیه وه.

هینده تینووم بوو، هر یه کسه ری پاکشام و ده مم له کانیه که ومردا. به لام ههروهک وینه کی به ده ست کیشراو بیت، قومه ناو نیک نه چوه ده ممه وه.

که لی دوور ده که و ته وه؛ ده بووه کانیه کی راسته قینه و کرمو که و زینده ومره ناویه کانی نیوی ده که و ته جووله، ناو نیک سازگاریشی له بهر ده پوشت.

دار و درمخت و گزوگیای نیو دارستانه که ش، که دهستی منیان ده که یشتی، له جپی خویان وهک وینه که راده وهستان و نهرمی و نیانیان تیدا نه ده ما.

پی دهچوو له نیو دارستانی کی پر وینه و دیمه نی جورا و جوردا، و نل و

عهودال بووبیتم.

له هر ږټکه و ږټکه یه کی دارستانه که دا ږټگم کرتبایه بهر، هر دهچوموه بهردم کۆشکه که.

پاش نهوهی بیتووه بهنیو دارستانه که دا دمیان چار گوزمردم کرد و تپه ږیم، بهلیکانه یه کی دورودرژدا ههنگاوم نا و چوموه سر.. بهدرژایی شهو پټ پلیکانه کانم ږی و له بهر بهیاند ا خوم له بهردم یه کټک له دمرگاکانی کۆشکه که دا بینیه وه.

که رچی ههروهک نهوهی که دمرگاکه داخراو بیت: زږم لی دا و چاوه ږیم کرد. بهلام دواتر ههستم بهوه کرد، که دمرگاکه هر له سهرمتاوه بهکراویمی چی هیلدرا بوو.. هیدی هیدی دمرگاکم نهواو خسته سه رپشت و چوموه نیو هۆلکی که ږه. له هه مو سووچ و په نایه کیدا و تنه و مومیای بالنده و ناژه لی جۆراو جۆرت دهبینی.. به دیوارمکانیه وه چنده ها چه شنی جۆراو جۆری چک و تفاقى راوکردن هه لواسرا بوو.

دواتر به پټ پلیکانه یه کی ته سک و ترووسکدا، که بهر هه نهومی دوهمی کۆشکه که دهچوو، سه رکه وتم. هه رکه که یستمه سه ری خوم بهرانبه ر به هۆلک بینیه وه، که له سه ری نووسرا بوو «هۆلی کتیبخانه». چوموه ژووړ و که وتمه تاوتو ټکردنی کتیبه کانی: سه رجه م کتیبه کانی میژوویی بوون.. نهوهی که پاش تاوټک که وته بهر دهستم و سه رنجی را کټشام. دهستنووسی (په له خه ونه کان) بوو.

له سه ر کورسییه کی له تهخته دروستکراوی نزیک میژیکى شووشه دانیشتم و که وتمه خوټندنه وهی دهستنوسه که: «.....؟!»

پاش كەمىك دەستنوسەكەم جى ھىشت و لە پەنجەرەى ھۆلەكەوہ
روانىمە دەرەوہى كۆشكەكە. لە شوپىن جىگەى دارستانەكەدا پانتايى
بىبابانىكم ھاتە پىش چاۋ، قولەيەكى سىپى لە نىۋەرەستىدا بەھەۋادا
چوۋبوو.

بەپەيژمەكدا كەسكى دەمامكراۋ ھەلژنا و گەيشتە بەرزترىن
ناستىكى قولەكە.. دەستنوسىكى بەرك پەشى چەرمىنى لە
ھەگبەكەى دەرھىنا؛ لە نىۋەو سىندوۋقەى نا كە لەسەر قولەكە راگىر
كرابوو. ساتەمختىك دىمەنەكە لە بەرچاۋمدا ۋەك خۆى مایەوہ.
پاشان قولەكە و سىندوۋقەكەى سەرى بەچەشنى كاغەز دابارىيە خوار.
روانىمە دەستنوسەكە؛ كە پىشتەر لەسەر مېزەكە جىم ھىشتبوو، لە
شوپىن خۆيدا نەمابوو.. ھەموو سوۋچ و قوژبىنىكى كىتەبخانەكە گەرام،
چەكمەجە و دەرگەى دۆلابە داخراۋەكانم يەك لە دواى يەك كەردەوہ و
ھىچم نەبىنىيەوہ.

كۆشكەكەم جى ھىشت و پاش ئەوہى گەيشتمە سەر كانىيەكى نىۋ
دارستانەكە.. بۆ تاۋىك رۆچومە نىۋ خەونەساتىكى خۆلەمىشى.
بايەكى سارد بەناگەى ھىنامەوہ كە نەرمەيى گوتچەكى توتكارى
دەكرد...

بۆ دواجار خۆم لە نىۋە ئۆتۆمبىلىكى كۆندا بىنىيەوہ... ھىشتاكە لە
جى خۆماندا راۋەستاۋوۋىن و سەيرى گۆرانى ۋىنە و دىمەنەكانى
دەروپىشتى خۆمانمان دەكرد.

دوا نامه يه ک : که هاوړنگه م نووسی

کانتیک له بهر دم قه لا زور دیرینه که ی شاروچکه که دا راوستا بووم.
گویم له ته لیله و زیږی نه و د ویشانه بوو؛ که له پیش
حه شامه ته که وه د ویشتن.

هر له خړمه وه و مدووی نه و حه شامه ته که و تم که زور به بیده نگی
گو تیان بډ د نگی د وروشه کان هه لڅستبوو.

پاش نه وهی حوت جار به د هوری قه لاکه دا سوورانه وه، ړنگه
به رده لانه که ی د مسته چپي قه لاکه یان گرتنه بهر. دوا ی ماوهمه ک
که بشته نږو تا که گورستان یکی شاروچکه که؛ که زور له شاروچکه که
که ورمتر و فراوانتر بوو. له نږو په راستی گورستانه که دا حه شامه ته که
به شپوهمه کی باز نه یی، چوار د هوری تابووت یکیان نه نی و پاشان
به چوار مشقی و هریه که له شوین خویدا دانیشتن.

تاوتک به بیدمگی وهک هر که سئکی نئو حه شامه ته که،
به چوارمشقی له شوئن خۆمدا دانیشتم.

نه چاوم له جوولهی هیچ کامیکیان و نه گویشم له دهنگی هیچ
که سئکیان بوو.

له ناگاو ههروهک نهوهی که سئک پئی گوئیتم: ههستامه سه ری و
پوانیمه تابووته که. په تۆ ره شه که ی سه ری زۆر سه رنجی راکیشام.

له جئیی خۆم دانیشتمه وه و پاش که مئک تیفکرین له بهر خۆمه وه
گوتم:

«باشه بۆ له یه کئکیان نه پرسم!».

رووم کرده ئه زرته زه لامه ر دین سپییی که بۆ جووله له پالما
دانیشتبوو:

«لالۆ حه ز ده که م بزانه تابووته که کئیی تئدایه؟».

پاش نهوهی هه مان پرسیارم بۆ چهند جارێکیش دووباره کرده وه،
هیچ وه لامیکم نه هاته بهرگوئی.

بۆ تاوتک له شوئن خۆمدا کر بووم، دواتر بۆ جارێکی تریش
ههستامه سه ری و نه مجاره یان تا نه گه یشتمه لای تابووته که
پانه وهستام.

پاش نهوهی هیچ که سئکی نئو حه شامه ته که دهنگی لئوه نه هات،
به کاومخۆ په تۆ ره شه که ی سه ر تابووته که م هه لدایه وه، تا سۆ به شی
تابووته که هیچم نه بینیی.

له دوا به شیدا، سه ری که سئکم که وته بهرچاو که هیشتا که
چاوه کانی کراوه بوون.

لهودا بوو که بچمه دهړئ؛ بهتونډی له دمرگا درا .. دمرگا کم کردموه
و سهر و سیمای خویناوی نهو زاته م بیني .. هاواریکم له زار دمرچوو،
پاشان زار م ترهک بووم و نه مویرا پالی پتوه بنیم و هه لبیم ..
پشتاویشته که رامه وه و له قورنه یه کی ژووره که مدا به چوکدا هاتم و
هموو گیانم که وته له رزین، نارمه یه کی سارد له هه موو کونو چکه کانی
جهستم داده چورا .. رهنګم تا دهات ته لڅتر دهبوو، تنها نه منديشې
سکرینی سینه مایه که به می شکمدا گوزهری ده کرد و ناکاری
تیمساحیک که به مندالی لتي ترسابووم، په یتا په یتا دهاته پیش
چاوم.

پاش تاوینک تارما ییبه که رووی تی کردم و به ده نگیکی کر گوتی:
(- نه دهبوو بمکوژی، دهبوو زانیبات نیمه برای یه کدین و تنها
باوکمان جوداپه!

- به لام من شتی وام نه زانیوه...

- دهبوو زانیبات که ههفته یه که پیش نه وهی بمکوژیت، له کاژیری
دواژدهی شهودا، مارینام ماره کرد و پاش سی کاژیریش کچیکمان
بوو، ناومان نا بالارینا .. نیستا مارینا بیتومونه و بالاریناش
هه تیوو...).

ترس وهک باره شی هاوینان جه نګلستانی ناخمیان کر دها و جار
جاره شتی له سوز و به زه ییان تیدا دهبزو اندم که ده میک بوو له
ناخمدا مر دبوو .. پیش کوشتنی نه م نه گریسه، بیرم له هیچ
کوژراو تکیان نه کردو ته وه و بق ساتیکیش بیتزاریان نه کردووم. نازانم
(س) بق نه مجاره کوشتنی نه م نه گبه ته ی به من سپارد، ده بیت چی
کر د بیت .. پی نه دمجوو هیچ تاوانیکی کر د بیت .. زیاتر وهک شیتیک

دهاته بهرجاوم...

تو بلتی پلانیك به دهسته وه بیت بۆ كوشتنی شیتەكان؟!

دهنگی ناله و گریانێکی شیتانه، زیره‌ی نەندیشه‌کانیان پەرت کردم و روانیمه نه و تارمایییه‌ی که تا دیت شین هه‌لده‌که‌پریت و هه‌لده‌ئاوسیت. له به‌رده‌م وێنه‌ی خۆم و خێزانه‌که‌مدا ده‌گه‌ریا، زۆرم له خۆم کرد و به‌ترسه‌وه پێم گوت:

(- بۆ ده‌گه‌ریت؟!)

- نه‌وه وێنه‌ی مارینا-یه به‌جگه‌ی بووگێنیه‌وه، چ زوو فریاکه‌وتی ماره‌ی بکه‌یت؟!

- مارینا-ی چی! نه‌وه فاته‌می ژنه‌ و شه‌ش مانگ له‌مه‌وێش له‌ کاره‌ساتیکدا تیدا چوو.

- کوا بالارینا-ی کچم؟

- بالارینا-ی چی! نه‌نها یه‌ک کوڕمان بوو! نه‌ویش سه‌ری به‌سه‌ره نه‌سپ ده‌چوو، نه‌مه جگه له‌وه‌ی له‌شێکی سه‌یروسه‌مه‌ره‌شی هه‌بوو... هه‌ر بۆیه به‌زیندووێتی زینده‌به‌جالم کرد و له‌و دمه‌شه‌وه فێره‌ کوشتنی بنیاده‌مان بووم.

- درۆ ده‌که‌ی...

- درۆ ناکه‌م.

- ناکا کچه پێنج سالانه‌که‌ی منت کوشتبیت...)

پاش نه‌وه‌ی قه‌باره‌ی سێ هێنده‌ی خۆی گه‌وره بوو، وه‌ک شه‌ک به‌رانیکی نه‌فسووناوی شالابی بۆ هێنام، ده‌ستی دایه نیخه‌م و یه‌ک دوو تفی خه‌ستی کرده نیوجاوانم...

له بگره و بگردمیه‌کی که مخایه‌ندا هینده‌ی نه‌مابوو که بمکوژیت... له ناکاو دمرگاکه به‌توندی له لایه‌ن که‌سیکی نادیاره‌وه لی درا و پاش تاوێک، تارماییه‌که وهک که‌واله‌ه‌وری به‌هاران له به‌رجاومدا ره‌مویه‌وه و هیچ گێرمه و کێشه‌یه‌ک نه‌ما.

ته‌نها خۆم بووم له نێوه‌راستی عه‌ردی ژووره‌که‌دا، وهک مردووی سه‌ر تاته‌شکوژیک راکشا بووم...

نیدی پاش نه‌وه‌ی که‌مێک هاتمه‌وه سه‌ر خۆم و وچانیکم دا؛ هه‌ر له‌و ساته‌وه که‌وته‌ سه‌راخی ناو و ناویشانی.. تا به‌ریکه‌وت له‌یه‌کیک له‌ کۆلانه‌ ته‌نگه‌به‌رکه‌ندا و به‌دیواریکه‌وه پۆسته‌ریکی هه‌لواسراوم بینی که له‌سه‌ری نووسرا‌بوو:

(شوان که‌ریم باپیر-ی ته‌مه‌ن بیست و پێنج سال، که وهک نه‌کته‌ریکی شانۆ له‌ تیبی - ش - را کاری دمکرد، به‌دمستیکی چه‌په‌ل کوژرا).

چومه‌ نێو نه‌و تیبه‌ شانۆییبه‌ و بوومه‌ نه‌کته‌ریکی کۆمبارس و به‌هه‌زار چه‌ند و چوون خۆم له‌یه‌کیک له‌ هاوێکانی نزیک کرده‌وه و شتیکم سه‌بارمه‌ به‌ژیانی چنگ که‌وت...

له‌گه‌ل مارینا ناوێکدا پتومندی خۆشه‌ویستی هه‌بووه‌ و له‌به‌ر هه‌ر هۆ و هۆکاریک بووبێت، له‌ لایه‌ن که‌سیکی نادیاره‌وه دمکوژیت... که له‌ هاوێکه‌ی شوان-م پرسی؛

(- باشه هه‌فته‌یه‌ک پێش نه‌وه‌ی که بکوژیت مارینا-ی خواستبوو!)
- نه‌وان به‌دەر له‌ هیچ ره‌سمیاتیک و هه‌ر له‌و کاته‌وه‌ی که‌یه‌کتریان خۆشویستبوو، هه‌موو نه‌وه‌ی که ژن و می‌ردی ناسایی ده‌یکات

کردبوویان.. به لّام بیجگه له من کهس نهیده زانی، نازانم دواتریش...).

نهیه یشت له وه زیاتر پرسسیار بگم و منیش بۆ نهوهی هیچ گومانیکى لا دروست نه بیت، قروقه پم لى کرد. که وتمه غایه لى نهوهی که ناکریت پیومندییه کی ناوا مندا لیکیشی لى که وتبیته وه، به تاییه تهمه نى کچه بوو بیتنه پینچ سال و که سیک لاقه ی نه کرد بیت و نه بیر سیبیت؟

به خۆمدا شکامه وه و له بهر خۆمه وه گوتم:

(چند بى ئەقلم، خه ریکه خۆم به شیتیکه وه سه رقāl دمکه م که پاش سى سعات له ئیزدواجی له گه ل نافرمتیکدا کچیکى بووه و ناوی ناوه بالارینا...).

هرچنده دهمو بست قه ناعت به خۆم بگم که هیچ له گۆڤى نییه و هه موو نه وه ی که نارمه ختى کردووم ته نها خه ونیکى ناخۆشه و هیدى هیدى له بیرم ده چیته وه، به لّام هینده ی نه برد بى ناگا به ره و شوینى روودا وه که هه نگاوم نا، له کاتیکدا که نه دهبوو پاش ماومیه ک لاشه که هه لنه گیرا بیت و هه ر له شوین خۆیدا که وتبیت: به لّام سه یر له وندا بوو لاشه که هه ره که ساته وه ختى کوشتنى؛ وه ک خۆى مابۆوه... ته نها شتیک که دیار نه مابوو، نه و چه قۆ که وره یه بوو که له سه ر سنگیم چه قانده بوو، نه مه جگه له وه ی شوین جیگه ی چه قۆ که ش به سه ر سنگیه وه دیار نه مابوو. تا گومانم کرد له وه ی که کوشتبیتم و پیم وابوو په نگه هه ر وا به خه وتوویى جیم هیشتبیت.. به لّام نه وه ش نه دمه کرا و رپى تى نه ده چوو.. خه ریکبوو دمه ست بۆ لاشه که به رم، کاتیکم زانى میش و مه که زیکى زۆر ده وریان ته نیم، که پشتر له سه ر که لاکی سه گیکى تۆپبوو نیشتبوون. له و ساته وه خته دا خه ریک دهبوو

شیت بېم و زوو زوو نهو قسه یه بیر دمکه و تنه وه که یتیم و ابوو پتی
گوته یتیم:

(دمبوو زانیات نیمه برای به کدین و تنهها باو کمان جودایه)

خهریک دهبوو می شکم دمه قی، نهو زانه به تنه وای سهرقالی کردبووم
و ماو میهک بوو له (س) ترازا بووم و نه مده ویست ببینیم، که رچی چند
جاری کش به دویدا نار دبووم.

بیهووده به شوین شتیکدا دمکه رام و به درتزاری نهو ماو میهش
نه مده ویست بگه ریمه و نیو خانوه که چه و به چه که م... هر روزه ی له
ماله خزمیک، نوتیلک، که لاو میهک: یان له پیچ و په نای کووچه و
کولانیکدا تا به یانی خوم مه لاس ددها.

له نیوار میه کی نارنجیدا که هر کتومت لهو نیوار میه ده چوو که
شوان-م تیدا کوشت، مه گهر نه بوونی قردیله موره گانی تا قی ناسمان،
جیا وازی به کی له مابه یینی نهو دوو نیوار میه دا دروست کردبایه.. لهو
نیوار میه دا و به در له ویستی خوم و به بی هیچ مبه سستیک، خوم
که یانده به ردهم و تنه زور که وره که ی دوا شتیک کی شارمه که هه میسه
لیوه گانی بزه و خنده ی لی دهباری.

به لام که به تیله ی چاو تیم روانی، غه زه ب له نیوچه وانی دهباری..
له بهر خوم هوه کوتم:

(تو بلتی نه ویش نه م نه گریسه بناسیت و نار هحت بیت به وه ی که
کوشتوومه).

بی ده چوو منیش شیت بوو یتیم، نه کینا نه دمکرا که سیک ناقل بیت و
غه زه ب له نیوچه وانی و تنه ی که سیک مردودا ببینیتنه وه.

کچتیکی پینچ سالانی چاوشین، له پهنا خۆمهوه و وهک من دهیروانییه وتنهکه، شروپ و پیتلوتکی پهړزی له پیدابوو.

زۆر بهوردی دهیروانییه نهو وتنهیهی که دهمیگ سال بوو بویهکهی کال ببیوه.. چهند جارتیک روانیمه مندالهکه و هستم بههیچ نهکرد، بهلام هر پاش نهوهی که بایهکی توند هلی کرد.. نوم لی بووه بالارین؛ هر بهتواوی شوان-ی دههینامهوه پیش چاو و هر دمتگوت پارچهیهکه لهو بنیادهمه...

له کاتیکدا که بیرم له زۆر شت دهکردهوه، هستم بهبوونی.. دوو تارمایی کرد که هیدی هیدی نزیك دهبوونهوه.. پروم وهرچرخان و پروکاری رهش داگهراوی یهکتیکانم بیني که یهکتیک بوو له دوسته نزیکهکانی (س).. لهوهدا بوو پروانمه نهوهی تریشیان کاتیک قورساییهک بهرسنگم کهوت و خونتیکي رهش له نیتو قامکهکانمهوه داچوپایه خوار، بهنیتو تیکي کاشییهکاندا رتچکهی بهست.. ناسمان رهش داگهرا و درهختهکانیش هر رهش و ساختمان و بیناکانیش وهک ورده گهردی خۆل دههاتنه خوار...

تهنها شتیک که له دوا ساتهکاندا سهرنجی راکیشام، وتنهیهکی زۆر بچوکی نهو کچه بوو، که له بهشی خوارهوهی وتنهکی شتخدا و له سووچیکدا هلواسرابوو...

چاوهکانی بهچاوی نهو کچه دهچوو که کهمیگ لهمهوپیش له پهنامدا راوهستابوو.. له کاتیدا که بهسهرسامییهوه تیتی دهروانیم، چهند دلویه فرمیتسکتیکیش هیندهمیان نهماوو سنووری قهتیسبوونیان بهزین و دلۆپ دلۆپ برژینه خوار.

خورافاتی چاویلکه‌گهی باپیرم

[نهمده‌ویست هیچم لهو خه‌ونه بیت‌ه‌وه یاد... که د‌ل‌نیا نه‌بووم
له‌وه‌ی ک‌ه‌ی و چ‌ق‌ن بینیب‌بووم؟! به‌لام نه‌وه‌ی که لام
ناشک‌رابوو، شکانی چاویلکه‌گ‌ه‌ی باپیرم بوو له نی‌وه‌راستی
خه‌ونه‌که‌دا... نه‌شم‌د‌م‌زانی ب‌ق‌ له نی‌وه‌راستی خه‌ونه‌که‌دا
ده‌بوو چاویلکه‌گ‌ه‌ی بشکیت؛ یان ب‌ق‌ ت‌ن‌یا نه‌و دیم‌ن‌م وه‌یاد
ده‌هاته‌وه و پ‌ت‌شه‌کی و ک‌ۆ‌ت‌ایی خه‌ونه‌که‌م لا په‌نه‌ان بوو...]

باپیرم پ‌ت‌ش مرد‌نی پ‌تی گوتم:

(کورم ت‌ه‌ن‌ها ش‌ت‌یک که ب‌ۆ‌تی ج‌ی به‌ی‌لم و ده‌ب‌یت به‌ل‌ت‌ن‌م ده‌ه‌یتی که
پاریزگاری ب‌که‌یت؛ ن‌م چاویلکه‌یه‌به... ناگادار به که کرد‌ته چاوت،
ده‌ب‌یت ت‌ه‌ن‌ها له گاتی خه‌وت‌ندا دای‌گریت... می‌ژووی ن‌م چاویلکه‌یه ک‌ۆ‌نه،
من ب‌ق‌ خ‌ۆ‌م له پیاو‌ت‌کی که ریده چن‌کم که‌وت‌وه، که پ‌ت‌ش نه‌وه‌ی ن‌ت‌ره
ج‌ی به‌ی‌ل‌یت و له ر‌ت‌گ‌ه‌ی د‌م‌ریاوه ب‌گ‌ر‌یت‌ه‌وه و لات‌که‌ی خ‌ۆ‌ی؛ له
نی‌وارمیه‌کی باراناویدا بانگی کردم و ز‌ۆ‌ر به‌سانایی پ‌تی گوتم: ح‌ز
د‌م‌که‌م یادگاریکت لا ج‌ی به‌ی‌لم که ه‌ر‌گ‌یز ناب‌یت بی‌فه‌وت‌ین‌یت و

هەردەم دەبیت پارێزگاری بکەیت). پاش ئەوەی قسەکانی ئەواو کرد، کەفییکی سێی لە دەمی باپیرمەوه هاته دەر و سەرچەم پەتۆ و لباد و پێخەفی ژوورەکی پر کرد لەو کەفە سێبێی کە بێ وەستان زیادی دەکرد و پێش ئەوەی بگاتە ناستی دەستی راستی کە چاویلکەکی لە نێودا بوو، زۆر بەئەستەم دەرمان هێنا، هەروەک ئەوەی قایل نەبیت بەوەی کە دواچار تاقە میراتییهکی خۆیم بێ ببەخشیت.. ڕەنگە بەشیمان بووبێتەوه لە بەلێنەکی؟! سەیر لەویدا بوو بەمردووتیش نەیدەویست دەستبەرداری ئەو چاویلکەیه بێت، کە بێگومان نەتینییهک یان تەلیسمیکی لە خۆ دەگرت؟!.

بەیارمەتی چەند پیاوچاکیکی گەرەک، باپیرم بەپێی وەسیەتەکی خۆی لە جێگەیهکی دوورەدەست و هەوراز و عاسیدا ناشت.. پاش تێپەربوونی چەند هەفتەیهک چاویلکەکم لە سندووقە تەختەکە دەرمانا کە بەیاقووت و سەدەف و مووروو و مرواری جۆراوجۆر رازا بۆوه.. سەرئەنجام دا ڕەنگی گۆردرا بوو، دیاربوو ئەمە یەکیەک بوو لە نەتینییهکانی ئەو چاویلکەیه؛ هێشتاکە وێنەی باپیرم بەهاوتنەکانییەوه دەبینرا..

زێدەتر لێی وردبوومەوه، چاوه ڕەشەکانی باپیرم لە پشت هاوتنەکانەوه تێیان دەروانیم.. خێرا لە جێگە ی خۆی دامناپەوه و سندووقەکەشم خستەوه سەر ئەو تاقە ی کە کتێبه پێرۆزەکی لەسەر دانرابوو کە هەردەم باپیرم لە بارمیەوه دەیگوت:

(ڕۆڵە لەم کتێبه دا خودا میژووی نێمە دەگێرتەوه.. ڕۆژگاریک دێتە پێش کە پێوست دمکات بۆی بگەرێتەوه؛ بەلام نەکەیت بەتێلێت کەس لابەرە پێرۆزەکانی هەلبدانەوه).

ئیدی ئەو کەسانەى که له نزیکهوه باپیرمیان دهناسى، بهشتیوازی جقراوجۆر حەکاىەتى ئەو چاویلکەیهیان بۆ گێرامهوه، زۆربهیان پتییان وابوو که ئەو دهمەى باپیرم له کولیهى حەربیه له ئەستهنبوول خۆتندویهتى.. پیاویکی جوولهکه که ئەو دهمه هاوړتی باپیرم بووه و زۆرى خۆشویستووه پتی بهخشیوه.. تهنه کەستک که رایەکی پیچهوانەى هه‌بوو، پیریژنتیکی جادووگر بوو که بهردهوام سەردانی باپیرمی دهمرد و زۆر په‌نهان و نه‌پنی له نێوانیاندا هه‌بوو.. پتی گوتم:

(پۆله هیچ دوودلییه‌کی ناوتت، ئەم چاویلکەیه چاویلکە‌کەى مێجەرسۆن-ه.. نازانم کەى و چۆن دزراوه و گەیشتۆته دەست باپیرت.. یان خوا پتم نگەرتت، وهک ده‌لێن باپیرت به‌زۆر له دزه‌کەى سه‌ندووه، یان ره‌نگه‌ لێی کرپیتته‌وه.. ئەوه‌ش بزانه که چاویلکە‌که تەلیسم و نه‌پنی خۆی هه‌یه که ناگریت من هه‌چت له باره‌یه‌وه پێ بلێم).

ئیدی مێژووی چاویلکە‌که هەر چیه‌ک و هەر چۆنیک بوویت، ببووه مایه‌ی بێزاری و نیگه‌رانیم چونکه به‌ردهوام ده‌بوو بیپاریزم و به‌پنی وه‌سیه‌ته‌کەى باپیریشم ده‌بوو هه‌رده‌م له چاوم بیت، به‌لام تا ئەو کاته هه‌شتاکه نه‌موترابوو له چاوی بکه‌م؟!

ته‌نها له‌به‌رئه‌وه‌ى نه‌مده‌ویست له وه‌سیه‌ته‌کەى لابده‌م، چوومه لای دکتۆر و فه‌حسى چاوم کرد.. که دیاره تا ئەو دهمه هیچ لاوازیه‌کم له بینیندا نه‌ده‌بینییه‌وه و نه‌مده‌زانى چۆن چۆنى دکتۆر قایل بکه‌م که هاوتنه‌یه‌کى پله نزم بۆ بنوسیت! تا بتوانم چاویلکە‌کەى باپیرم له چاو بکه‌م.. به‌لام دواى ئەوه‌ى چاوی فه‌حس کردم و زۆر به‌وردی لێی وردبۆوه.. هه‌نده‌ى نه‌برد چاویلکە‌کە‌شى فه‌حس کرد.. بێ سێ و دوو

گوئی:

(نہم هاوئنانہ له گهل جاوی تۆدا دهگونجین و پلهی چاوت نهگۆراوه).

زۆر به نینگه رانییه وه پیم کوت:

(دکتۆر، نهَم چاویلکه په هی بایپیرمه و نهها بق چاوی نهو دهیت).

له وه لامدا گوئی:

(کاکه خۆ من کالتەت له گهل ناکەم، هاوئنهکانی پراویری لاوازی

چاوی خۆتن.. هیچ گۆڕینی ناوێت).

نهو نیوارمیهی عیادمکهَم جێ هیشته خۆلباران بوو، به چهشنیک

هه موو دوکان و بازار هه لگیرابوون. جار جاره پیاده پوهتکت دمبینی

که به په له تیده په پری، رهنگه له میژووی نهَم شارهدا خۆلبارانی وا پرووی

نه داویت؟! سهیر له وهدا بوو ژمارهی سهگهکانی نیو شار زیادیان

کردبوو، دووان و سیان له پنا و پهستیوی مال و دوکان و کهلاوهکاندا

دهبینران؛ سهرباری نهوهی که ناو به ناو په کدییان بۆ چهند خوله کێک

به نیو شهقامهکانی شاردا راوهنا.. پاشان که ماله بۆرێک و ده لێکی

سپی له نیوه راستی گۆره پانیکیدا جووتبوون؛ زۆر چاوه پیم کرد

که ماله که له کۆلی ده له که نه ده بۆوه.. ته لاشه بهردیکم تی کرتن و

هوهام لی کێشان، که مال و ده له که پاشه لیان که وته به رامبه رهک و

نه یاند متوانی لیک جیا ببه نهوه.. نه ندامه کانیان پیکه وه لکابوون..

دیمه نێکی زۆر سهیریان هه بوو که پێشتر نه مبینیبوو.. نه مدمزانی

جووتبوونی سهگ بهم چهشنهیه؟!)

دواتر به زهیم پێدا هاتنه وه و جیم هیشتن.. ترسم له له چاوکردنی

چاویلکه که هه بوو، چونکه نه مدمزانی چ تهلیسم و نه تینییه کی تیدا

هیه و چی روو دمدات: سهرباری نهوهی که دهرسام له یه کتیک له قهرمالخی و حهشامهتهکاندا بهریتتهوه و له نیوهراستدا دوو کهرت بیت و بشکیت، بهتایبته که من بق خۆم سهرم له نامادهبوونی فیهستیفال و بۆنه و ناهنگ و مهراسیمهکان دمخورا: لهبر هۆکاریک که بق خۆم نهواو بۆم دهنشینان نهدهکرا و نهدهزانی...

رهنگه لهبرئهوه بووبیت که له یه کتیک له بۆنهکاندا کچۆلهیهکی نهسمهری چاوهش هاته پالمهوه و کوتی:

(دمتیکه چاودیریت دهکهم و زهمهنتیکه خۆشم دهوتی)

که بهوردی تیم روانی تابلۆکانی گۆکانم هاتهوه یاد... ههستم بهپری جهستهیی و گهرموگوری نامیزی دهکرد... زۆر کهم دمدوا، بهلام کاتیک زاری بهش دمکردهوه، کهمیک خوار و خپچی له ددانهکانیدا ههبوو... که ببوه مایهی جوانییهکی سیحراوی... زیدمتر حهزم بهمژینی لێوهکانی دمکرد و نارمزوویهکی سیکسی زۆر سهیروسه مهروی تیدا دمبزواند. پیم وابوو یهکتیکم له گهریده و دۆزهروه کۆنهکان و دورگهیهکی نهفسووناویم دۆزیوهتهوه که ههموو درهختی مۆزه و من و نهو کچۆلهپهش، که له خۆمهوه پیم دهگوت «نهوا»، له ژێر سیتبهری درهختهکاندا و له نیو تۆره جۆلانهیهکی ههلهخراوی نیوان دوو داردا پتیکهوه راکشاوین... کاتیک دهیویست گوزارشت له شتیک بکات و بقی نهدهات، تووتییهکانی نهو دورگهیه له جێی نهو بهوشهیی پچر پچر گوزارشتیان له حهز و نارمزو و ویستهکانی «نهوا» دهکرد و ههردهم چاوهپیتی نهوه بووم که بهبێ هۆ چاوهکانی پر بن له فرمیسک و بگری... رهنگه نهو گریانهی زادهی یادومری نهو ساتانه بیت که لهسهر نهسپه سپییهکه بهرببۆوه، دمکرا شوینهواری نهو کهوتنهیی له

زامه قووله ساپژښوومکې پوړۍ راستیدا ببینیتوه، کهرچې که زږد لټی ورد دموویتوه زیاتر له شوټن داغ دهچوو؟

تهنھا له یهک دوو بڼه و مھراسیمدا، نو کچولھیم ببینیټوه که بڼ خوم ناوم لټی نابوو «نهوا»؛ بڼه له هه موو بڼه و ټاهنگ و مھراسیمه جږواو جږهکانی څاره که مدا ټاماده ده بووم، ټیدی دوور به دوور هه موو نو که سایه تیانه م ناسی که به ردهوام له بڼه و ټاهنگ و مھراسیمه هه چه شنه کانداهلدهسان و به پټی ړږ و تار و قسه و نوکته ی هه چه شنیان پټشکه ش ده کرد.. که سایه تی پیاوه لټیوو که که سهرنجی ړاکټشام که هه ردهم به جلک و شتوازی جږواو جږهوه ټاماده ده بوو.. له سهرمتای بڼه و مھراسیمه کانداهلدهسا وتاریکی دوور ودریژی ده خو ټندهوه و پاشان هټنده پټده کهنی تا هه موو دموچاوی ده بوو دوو ړیز ددانی سپی که وره که ترسټکی سهیری له دلی ټاماده بووندا دروست ده کرد و ده بوو چه پله یان بڼ لټی بدایه، نه وهی له و کاته دا چه پله لټدانی له یاد چووبایه ته وه یان هټواش چه پله ی لټی بدایه؛ نه وه پاش ته و او بوونی بڼه یان مھراسیمه که، که سانټکی دهمامککراو شو له ماله وه دهمیانبرد، هه ندیک له وانه ټیدی که س نه یدهمبینه وه و نه وانه ی ده شکه ړانه وه هیچیان نه دمکوت و دوا به دوا ی نه وهش هه ردهم له بڼه و مھراسیم و ټاهنگه کانداهچوونه پټشی پټشه وه و بټی پسانه وه چه پله یان دمکوتی و هه ندیکیان هه لهه له یان ده کټشا و پیره کانیشیان فټری سووړدان ده بوون؟

سانټک به سهر مھرگی باپیرمدا ټټه پری بوو، هټشتاکه چاویلکه که م له چاو نه کردبوو.. نه مده ویست خوم بڅمه ژیر رحممت و نهټنی و ته لیسمی شتټکی نادیاره وه که له و چاویلکه یه دا څاردرا بڼوه..

خوارقانی چاویلکەمەس باپیرم

بەردەوام دەمویست هەلبێم لەو وەهەم و ئەو خوارفانەی کە باپیرم لە بارەیی ئەو چاویلکەمەووە بۆ من و بۆ خەلکی باس کردبوو؛ کە بەردەوام بەشتیوازی جۆراوجۆر بۆیان دەکێرامەو...

بەلام هێندەیی نەبرد پیریژنە جادووگەرە کە بەرنامەی ژيانمی کۆری و من و چاویلکەمەیی کردە دووانەیی یەکدی.

شەوێکی درەنگ بە دەستی جلی ئال و دەست و پیتی خەناویبەووە هاتە لام، مەمکە چرچ و لۆچەکانی تا نیووی لە دەرەووە بوون و لیوێکانی ئال کردبوو، ددانەکانی کەمێ رەش داگەرابوون، جیگە خالێکی هەلکەنراوی سەر روومەتی رەش کردبوو و چاوە شینەکانی کل کردبوو.

سەریۆشە سپییەکەیی لادا و لەسەر مخێ خەونیکی بۆ کێرامەووە کە گوا یا سێ شەووە دووبارە دەبێتەو، خەونە کە زۆر تێکەل و پێکەل و سەیر و جۆراوجۆر بوو؛ زۆر لەو دەمترازا کە تەنھا یەک خەون بیت... تەنھا لە یەک خالدا یەکی دەگرتەو...

ئەویش ئامادەیی باپیرم بوو کە لە هەموو بەش و پارچەیی خەونە کەیدا بوونی هەبوو...

لە بەشتیکی خەونە کەیی پیریژندا:

(باپیرم پیریژن دەخوازیت و بەسواری ماینیکی سپییەووە بەروو مەملە کەتێکی تر دەیبات و دواچار لە رێگا دا باپیرم لە لایەن چەند چەتە و رێکریکەووە دەکوژریت و پیریژنیش دەرفیتندریت).

لە جیگەمەکی تری خەونە کەیی پیریژندا:

(باپیرم هەژدە ژنی هەیە و هەریەکەیان رەنگ و شتێو و روخساری

جیاوازیان ههیه، تهنانت زمان و ڕهگهزیشیان جیاپه و له ههر ههموویان تهنها کورێکی بۆ دهمنیتتهوه...

به پیتی قسهی پیریژن:

(من له ڕۆژگارێکدا دهبمه گهورهی نهم شاره و له زهههه نێکی داهاتووی پاش خۆشیدا وینهی من له جێگهیهکی کرنکی نێو شاردا دادهنریت و نهوهیهک له کورانی شار ناوی منیان لێ دهنریت).

گرنگترین بهشتی کهوهنهکی پیریژن:

(له ڕۆژیکی باراناویدا پاش نهوهی وهسیهتهکی بابیرم جیبهجی دهکهم و چاویلکهکی له چاو دهکهم، نهو کچۆله نهسمارهی که ناوم نابوو «نهوا»، شووم پێ دهکات و پاش چهند سالتیک و بهرێکهوت بههوی کهستیکی نزیکی نهوهوه دهچمه نێو تۆرێکی نهپنییهوه...

خیرا دهناسرێم و بههوکمی تهلیسم و نهپنییهکانی چاویلکهکهشم زوو دهبمه کهسایهتییهکی ناودار و دواچاریش دهبمه گهورهی شار).

هینده بیتزار بووم لهو ههموو حیکایهت و سههرگوزشانهی که پیریژن بهناوی کهوهنهوه بۆی گێڕابوومهوه، سهرباری نهو بۆن و بهرامهیهی که پیریژن لهگهڵ خۆی هینایه ژوور و تا دهشهاات زیادی دهکرد؛ قهدهریک له هۆش خۆم چووم...

که بهناکا هاتهوه پیریژن ژوورهکی جێ هێشتبوو.. نهوهی بووه جێگهی سههرنجیشم، نهوه بوو که بیجامهکهم لهبهردا نهبوو.. بهناوکهلی ڕووتهوه ڕاکشابووم.. ههر چۆنیک بیت نهو شهوه خهوتم و ههرکه بهیانی بووه، کۆمهلی کاغهزی بهچهشنی دوعا پێچراوم بینی، که تێیدا نووسرابوو:

(وسپەتەکی باپیرت بەجی بهێنە و چاویلکەکە لە چاوبکە.. بەلام نەکیەت بەبی نەو پروانیتە هیچ شتیک).

ئیدی لەو بەدواوە زیاتر نۆقرەم لەبەر برا، بەشتومیەک کە پیشەکی خۆشەم وەک مامۆستایەک بۆ بەرپووە نەدەچوو تا نەو رادەیی وانهکانم تێکەڵ دەکرد و زۆرجار خۆم و قوتابییهکانم لە پۆلدا دمه‌وتین و دواتر خەونەکانمان بۆ یەکتەر دەگێرایووە و کێیان سەپرووسەمەرترین ببینیایە، چاکترین پلەم بۆ دادەنا.. لە ئەمەنی خۆیان دەهاتنە پێش چاوم.. کۆرمان بۆرتەر و درێژتر دەردەهەوتن و کچەکانیش ئەگەرچی منداڵ بوون، بەلام وام هەست دەکرد کە مەمکیان تا دیت گەرەتر دەبێت، تا نەو رادەیی کە زۆر جار بێ ناگا دەستم بۆ دەبردن و دواتریش قوتابییه کۆرمان لاساییان دەکردمەو، زۆر جاریش بەتایبەتی نەو کاتانە کە باسی میژووم بۆ دەکردن، لە باوەشی یەکتەردا دادەنیشن..

ئەم دیاردەییە لەو پۆژموه لای قوتابییهکان بوو بەعادت کە باسی نەو سەردەمەم بۆ دەکردن کە خالید بن وەلید موسەیلەمە کۆشت... ئیدی لەگەڵ گێڕانەوێ سەرگۆزشتە هەر رووداوێکی میژوویی شتی سەپرووسەمەرمان دەکرد، تا نەو پۆژە دارەساکی بەرپووەبەرم لێ بەرزکردنەو و گوتم:

(بەسە بەس.. ئێو نازانن کە من گەرەترین گرفتم هەیە.. بەزەییەکتان پێمدا بێتەو... نووشی گرفتێکی تریشم مەکن.. باوکەکم لەمەودا بەناقلی دابنیشن، من تا نیتسا وەسپەتەکی باپیرم بەجی نەهێناوە.. من کەسێکی بێ کەلکم.. بەدەرم.. بەدەرموشتم.. من بەکەلکی نەو نایەم هیچ فێری ئێو بەکم، چونکە بۆ

خۆم هیچ نازانم.. ئەو قسانەى که بۆتانى دهم، قسەى خۆم نین:
قسەى ئەو پیریژنە جادووگەرەیه!!؟.

باوەرتان هەبێت دُنیا نێم لەو وانانەى که پێتانى دەلێمەوه..)

هێشتاکە قسەکانم ئەواو نەکردبوو که بەرپۆمبەر بەشەلە شەل خۆى
کرد بەژووردا و لە پشتمەوه راوەستا.. درێژەم بەقسەکانم دا و گوتى:

(ئەگەر حەپسە خانى نەقیب نەبوایە، قوتابخانەى کچان
نەدەمکرایەوه، هەموو دەبێت لە مالهوه وێنەیهکی حەپسە خانى نەقیب
هەلبواسین، دەبێت بەوردی شارەزای مێژوو ببین و گشت
نووسراومکانى بخۆنینەوه).

بەرپۆمبەر دەستیکی بەپشتما هێنا و بەرویهکی گەشەوه کوتى:

(نافەرىن مامۆستا.. تۆ نمونەى رەوشت بەرزى و مایەى شانازیت
بۆ قوتابخانەگەمان.. بەلام خۆزیا و مسیەتەگەى باپیرت بەجێ هێنا و
چاویلکەگەت لە چاودا کرد.. بێگومانم کەسایەتیت دەگۆردا.. یان
رەنگە پلە و پایەشت گۆرانى بەسەردا هاتبایە.. دوێنى لە گۆفاریکی
ئینگلیزیدا، بابەتیکم لەسەر مۆزەخانەیهکی بەریتانى خۆتندەوه کە
تایبەتە بەمەدالیا و چەک و خەنجەر و کەلویهکانى باپیرت، دیارە
هەر هەمووی لەبەر نازایەتى پێى بەخشرابوون.. بەخوا پیاویکی نێر
بوو...).

لەپەر سێ پیاوی زرتە بۆز خۆیان کرد بەژووردا و قات لەبەرەکیان
پووی کردە بەرپۆمبەر و کوتى:

(کەس نەروانەوه، هەر ئێستا بەرو گۆرەپانى سەرەکی شار بکەونه
پێ، بەم بۆنە مێژووییە گەرنەگەشەوه، ئەمسال پێنج پلە بۆ قوتابیان

دەخزرتە سەر کۆی پلەکانیان).

قوتابییه‌کان خۆیان پێچایه‌وه پێش نه‌وه‌ی هه‌موومان بۆله‌که‌ جێ به‌ی‌لێن، پیاوه‌ قات له‌ به‌رمکه‌ وێنه‌ هه‌لواسراوه‌که‌ی سەر ته‌خته‌ره‌شه‌که‌ی هه‌تایه‌ خوارێ و تا هه‌یزی تێدا بوو کێشای به‌عه‌رد دا و شووشه‌که‌ی ورد و خاش بوو! دووانه‌که‌ی تر وێنه‌که‌یان ده‌ره‌تێنا و به‌چه‌رخه‌که‌ی به‌رێوه‌به‌ر گریان تی به‌ردا و دواچار هه‌موو پێکه‌وه‌ بۆ چه‌ند ساتیک پێکه‌نین!! ئیدی له‌ گۆره‌پانی سه‌ره‌کی شاردا، تێکه‌ل به‌ناپۆره‌ی قه‌ره‌بالفی حه‌شامه‌ته‌که‌ بووین و له‌ نه‌نجامی پاله‌په‌ستۆ و بگره‌ و به‌رده‌دا من که‌وتمه‌ پێشی پێشه‌وه‌...

«نه‌وا» یان نه‌و کچۆله‌یه‌ی که‌ من وام ناو لێ نابوو، کۆرکێری نه‌و بۆنه‌ میژوویییه‌ گرنگه‌ بوو.. به‌رده‌وام وتاری حه‌ماسی ده‌خوتنده‌وه‌ و حه‌شامه‌ته‌که‌ش پاش ته‌واو بوون، یان زۆر جار پێش ته‌واو بوونی قسه‌کانیشی که‌ چاویلکه‌که‌ی باپیرم له‌و قه‌ره‌بالغیه‌دا له‌ کیرفانمدا نه‌شکێت. بێ هیچ مه‌به‌ستیک ده‌رم هه‌تێنا و کردمه‌ چاوم...

سه‌رنجم دا هه‌مووان به‌سه‌لکردنه‌وه‌ و پێژیکێ زۆره‌وه‌ تێیان ده‌هوانیم.. یه‌ک دوو پاسه‌وانیش هه‌روه‌ک نه‌وه‌ی که‌ پاسه‌وانی تایبه‌تی خۆم بن.. ده‌وریان دا بووم.. له‌ دلی خۆمدا گوتم.

(رهنگه‌ به‌ها و گرنگی نه‌و چاویلکه‌یه‌ بزانی و بیانه‌وتت پارێزگاریم بکه‌ن، تا که‌س خۆم لێ نه‌دات).

شاگه‌شکه‌ بووم به‌و سیحر و ته‌لیسمه‌ی که‌ چاویلکه‌که‌م هه‌یبوو له‌سه‌ر سه‌رجه‌م ئاماده‌بووان.. سه‌رباری نه‌وه‌ی که‌ هیچ نیگه‌رانی و دوودلییه‌کی ناوه‌کیم نه‌ما.. له‌و رۆژه‌ میژوویییه‌ گرنگه‌دا که‌ نه‌دمه‌زانی یادی چ رۆژ و سال و بۆنه‌یه‌ک بوو.. به‌لام لای من گرنگ نه‌وه‌ بوو که‌

پاش ماومیه کی زور له سهرېچې و ململانې و شکاندنې و مسیه ته کی
باپیرم، له نیستادا به سانایی و مسیه ته که یم به جی که یاند و خوم
خسته ژیر کاریگری خورافاتې چاویلکه کی باپیرم.

هینده ی نه برد کچه نه سهره که یان با بلتین نه وهی که من ناوم لی
نابوو، «نهوا»، له مایکرو فونه که نزدیک بقوه و به کاوه خو کوتی:

(نهی چه ماومری به شهره فی شاره که مان، له مړودا به به پرتو بهری
نوټی شاره که مان شاد دبین که دیاره بڅ خوی که سیکی ناوداره و له
بنه مالیه کی ناوداریشه... من وهک هاوسه ری نهو که سه ناوداره،
به شانازییه وه رای ده که په نم که نهو نامادیه کیانفیدا بیت له پیناو
نیوهدا و چی پی بگریټ دریغی ناکات له خزمه تی نیوهی
خوشه ویستدا.. دلنیا بن له وهی که له مه ولا مندا لانتان پتخاوس نابن و
سفره ی مالیستان خالی نابیت.. نهو پیاوه مه زنه ی که ده بیته که وره ی
شاره که مان، زور له وه که وره تره که من لیرمدا تاریغی بکه م.. نیستاش
داواکارم که بڅ خوی بیته نیره و وتاری خویتان پیشکه ش بکات).

دمنگی چه بله لیدان به رادمیه ک به رز بقوه که خریک دهبوو که یم،
یان له تاواندا له هوش خوم بچم... پاسه وانه کان فهرموویان لی کردم
و کومه لی به ناو پیاوماقوول و نوټنه رانی نهنجوومه نی شار و دکتور و
پاریزمر... تاد، نه ملا و لایان ماچ کردم و به بی ویستی خوم بردیانمه
سهرموه، هرکه پرو به پروی نهو هه موو ده موچاوانه بوومه وه سامیک
گرتمی و به خومدا شکامه وه و غایه له ی نهوه لیتی دام که ده بیت چی
پرووی دابیت؟!

تو بلتی قسه ی جادووگره که هابیته دی، تو بلتی نه مه نهو نه لیسم
و نه ټینی و په نهانه بیت که له چاویلکه کی باپیرمدا چند ساله

حهشار دراوه...

که رامهوه بق نیتو خهونهکم و سهرمناکهیم هاتهوه یاد، بهلن
بهتهواوی نهمه بوو که نیستا منی تیدام.. بهلن نهو نافرهته راست
دهکات، بهپیتی خهونهکه زنی منه و منیش بهکیتکم له قارهمانهکانی نه
شاره!

بی ناگا خهونهکم بق نامادهمووان و ناپقرهی جهماوهرمه
دهکترایهوه، کاتیکم زانی بوو بهدهف لیدان و تهلیله و زیکر...
کوتم:

(نهوه چییه!؟)

ژنهکم پتی کوتم:

(نهوه لهبرنهوهیه که دلنیا بوون لهوهی تو کهسیکی نیماندار و
نورانیت و پیشتر کهرامتت ههبووه و پیشبینی ههموو نه شتانهت
کردووه).

هزم بهو بهزمه نهبوو بهلام لهبرنهوهی وهسیهتهکهی باپیرم
نهشکینم کهرامهوه بق نیتو خهونهکم و نهو وتارهم بق خویندنهوه که له
سهرمناهی خهونهکهدا بینیبووم.. بهدهنگیکی گر پیم کوتم:

(نامهویت کهس سلّم لی بکاتهوه و لیم بترسیت.. من تنها لهبر
وهسیهتهکهی باپیرم، بق ماوهی بیست و چوار سهعات دهبه کهورهی
شار.. له ماوهی نهه بیست و چوار سهعاتهدا، دهیتت ههمووان بخهون
و خهون بهشاریکی سپییهوه ببینن که دهیتت وانهی میژوو له
قوتابخانهکانیدا قهدهغه بکریت و جوگرافیا جیگهی بگریتهوه..
بیگومان دهیتت وانهکانی دیکهش دهستکاری بکریتن.. پیم باشه کتیه

قہ بارہ گہ ورہ کان گچک بکرینہ وہ و بکرینہ چہند لاپہرہ یک چونکہ زووربہی لاپہرہ کانی زیادمن و خوتندنہ و میان بی سوودہ).

کاتیک بہ ناگا ہاتموہ، زانیم کہ نہمہ وتاری خہونکہم نیہ، بہ لکو نہمہ داریشتنیک بوو کہ پیشتر بق قوتابیہ کانم نووسیوو، خوم تیک نہا و چووموہ نیو خہونکہم و دہقاودہقی وتارمکہم پی کوتن:

(دہبیت وانہی میژوو ببیتہ وانہی سہرمکی و قہ بارہی کتیبہ کہی جوار ہیندہی نیستہا بکریت و ہہمو وانہ کانی دیکہ پشتگوئی بخریت؟! چونکہ نیمہ بیجگہ لہ میژوو ہیچ شتیکی دیکہ مان نیہ کہ شانازی پیوہ بکہین.. داواکارم میژووی ماجہرا و سہرگوزشتہی باپیرم بکریتہ بہ شتیکی سہرہ کی لہ وانہی میژودا.. لہ تاقیکردنہ و ہکانیشدا تہنیا نہو ہمہ بق قوتابیان بکریتہ پرسیار.. نیدی لہ مرؤوہ نیمہ دہگہرینہ وہ بق نیو ژیرزمینہ تاریکہ کانی میژوو.. دہبیت جلو بہرکی نہوان لہ بہر بکہین و چہشنہ خوراکی نہوانیش بخوین، دہبیت پیکہر بق باپیرم و ہژدہ ژنہ کہی لہم گڑہ پانہدا دروست بکریت).

ہارہی چہلہ لیدان مہستی کردم و گوتم لہ ہرزبوونہ وہی ہوتافہ سیحراویہ کان بوو، لہ پاش لہ چاوکردنی چاویلکہ وہ خہلکیم بہچووکی دہدی.. دہموچاوہ کان بہشیواوی دہہاتنہ بہرچاوم؟!

کؤمہ لیک گبہرہ شیوین ویستیان قودسیہ تی نہو رؤژہ گرنگہ پیشیل بکن، ہر بؤیہ ہندی ژاوہ ژاو و دہنگہ دہنگیان دروست کرد...

خیرا پاسہ وانہ تابیہ تہ کانم قؤلبہستیان کردن و دووریان خستنہ وہ.. نازانم چون بوو لہ مایکروہونہ کہوہ گوتم:

(دیاره هەموویان ئەو گێرە شێتۆتەنە دهناسن، ئەوان کەسانێکن رۆژنامە و بەیاننامەکانی خۆیان تەنها بۆ بلۆکردنەوهی وێنەی خۆیان تەرخان کردووه، پەنگە لەو خالەشەوه وروژا بن کە کوتم؛ پەیکەر بۆ باپیرم و هەژدە ژنەکەیی دروست دەکەم... بەلام دیاره ناکرێت پێگە بەوانیش بەدەین کە پەیکەر بۆ خۆیان و ژنەکانیان دروست بکەن؟! بەلام دەکرێت تەنها لەبەر پارێزگاریکردن لە دیموکراتییەت و نازادی، باخچەی گشتییان پێ ببەخشین، بۆ ئەوهی وێنەی خۆیان و خێزان و بنەمالەکانیان لەودا بلۆبکەنەوه و بیکەنە پێشانگایەکی تایبەت بەخۆیان، دیاره بەمەش دیاردەیی وێنە بلۆکردنەوه لە رۆژنامە و بلۆکراوەکانیدا کەم دەبێتەوه و ئەو گرتە دەروونییهشیان چارەسەر دەبێت).

ئیدی دەمزانێ سەرەتای خەونەکەم تەواو بووه و لە نێوهراستیدام... هەر بۆیه زیاد لە سەعاتێک لە چاوهروانیم مامەوه؛ تا بزەنم چۆن چۆنی چاویلکەکەم دەشکێت.

سەر لەوهدا بوو، هەموو ئەو حەشامەتە بەبێدەنگی ئەو سەعاتەیان پرای کرد... سەرباری ئەوهی کە هەروەک ئەوهی لە ماتەمینییەکدا بن، سەریان داخستبوو، لە کۆتاییی سەعاتەکەدا پیرێژنە جادووگەرەکەم بینی، لە نێوهراستی حەشامەتەکەدا خۆی پروت کردەوه و چوار پەنجەی کرد بەنێوگەلیدا و پاشان دەستی کرد بەشاته شات، تەواو حالی نەبووم چییان پێ دەلێت و چییان بۆ باس دەکات... بەلام هێندە دەزانم هێور هێور سەرنجی هەمووانی بەلای خۆیدا راکێشا و تەنها من و ژنەکەم بەتەنیا مابووینەوه... هەر لەخۆرا بەخۆمدا شکامەوه و چەشتیک لە نێگەرانییهکی سەرسوور هێنەر دایکرتەم، هەموو کیانم

شہ لالی نارہق بوو.. فریای نہکے وتم.. چاویلکے کم بہر بۆوہ و شکا؟!
 ہیندم زانی حہ شامہ تہکے پرویان تی کردم و کہ وتمہ ژیر پتیان..
 ہیندہ پتلہ قہیان لی دام، تا لہ ہۆش خۆم چووم.
 کہ چاوم کردہوہ پیریتۆنہ عہ یارہ جادو و گہر مگہ بہ سہر سہر مہوہ
 بوو...

بہ دہنگیکی نووسا و گوتی:

(جیگہی شہر مہ زاریت بق با پیرت.. ئیدی تا تو لہ زیاندا بیت، ئەو لہ
 گۆر مگہ یدا ناحہ و یتہوہ.. دہ بیت بمریت).
 کویتزانیکی لہ جزدانہ کەئ دەرہینا و پاش ئەوہی پانتۆلہ کەئ لی
 دا کە ندەم.. قاقایہ کی سہیری لی بہرز بۆوہ و بہدہستی راستی
 پہلاماری نیتو کە لمی دا و بہدہستہ کەئ تریشی کویتزانہ کەئ لی نزیک
 کردہوہ...

پیش ئەوہی لہ ہۆش خۆم بجم، یان با بلتین بمرم، چاویلکە
 شکاو مگہ بہ سینگ مہوہ نووساند.. لہ هاو یتہکانییہوہ چاوہکانی
 با پیرم تیان دەر وانیم؛ بہرادی مگہ توورہییان لی دہباری دہمزانی
 ئەگہر خۆی بمایہ و ناگای لہم دەر ئەنجامی من بووایہ.. تا ہیزی
 تیدا بووایہ، تفتیکی خەستی دہ کردہ نیتو چاوانم و پتی دہگوتم:
 (دہزانیت ئەم چاویلکە یەم بق دایتی؛ تا کتیبہ پیرۆزہ کەئ پی
 بخو یتہوہ و شتیک لہ میژوومان تیبگہیت؟!).

لاپهړه - ۲۱۵- ی کتیبیک

شنيکم سه بارهت به سهار، له لاپهړه - ۲۱۵- ی کتیبیکي کوندا
به رچاو کهوت... که زاتيکی گه ریده نووسیږوی. پاش خوتندنه وهی
لاپهړه که، تنها دوو وشه له می شکمدا چه سږ بوو، که هیلیکی
بنه وشه یی به ژیردا هینرابوو، که له پال یه کدا و له نیو که وانه یه کدا
نووسرابوو:

(زهمان و مهکان).

به لام هه مو نه و سهارانه ی که من کردبووم، هیچ کات هه ردوو
و شه کی له یه ک بازنده کړ نه کرده وه و به و پتیه ش هه ردم هه ستم
به له نگییه ک دمکرد.

نهمده زانی چوڼ چوڼی چه شن و شپوهی نه و سهاره
سهیروسه مه ریه ی خرم بگتیرمه وه که پتم و ابوو، له هه موویان
سهیروسه مه رتر بوو.

نهمد زانی له کوتوه ده ست پی بکم.

هه موو ئەم دلەراوکی و پرسیارانە لە کاتیکدا بەمیشکەدا گوزەری
دەکرد.. کە لە بەردەم چوار پێنج مایکروڤۆنی گەورە ی دەمیک سال
لەمەوێتەدا دانیشتیبووم، گرامافۆنیک لە لایەکی هۆلەکە گۆرانییەکی
دەمیک سال لەمەوێتشی پەخش دەکرد.

نەمەزانی چۆن چۆنی گەشتوو مەتە ئێرە!!!

چەند دەروانییە نێو هۆلەکە، حەشاماتیک بەبێدەنگی و حەپەساوی
تێیان دەروانیم.

لەو دەمەدا سەعات (شەش) بوو.

ترس و خۆفیکێ شاراوێ ناخم، ئارمەقیەکی سارد و ڕەشی پێ
دەردەدام.

هەر وەک ئەوێ کە پێشتر ئاگادار بوویتم، بەئامازەییەکی
بەڕێوەبەری کۆڕمەکە.. سەیری لاپەرە بۆڕمەکی بەردەمی خۆم کرد و
دەم هەلێنا و گوتم:

(بەڕێزان....!!!؟)

گریانی منداڵیک کە نەمەزانی لە کوێو دەنگی دێت، بۆ
ساتەوختیک بێدەنگی کردم و پاشان گوتم:

(نازانم چۆن چۆنی باسی ئەو سەفەرە ی خۆمتان بۆ بگەم... ڕەنگە
لەو دەمەو دەست پێ بکات.. کە چوو مە نێو ئەو کەشتییە
چارۆکەدارە ی کە سی و سی ئالا جۆراوجۆرە کە ی پێو بوو.

سەرما کە چوو مە نێو کەشتییە کە، هەستم بەو دەکرد کە کات
نیواری وەختیکێ بنەوشەیییە و ژمارە ی کە سەکانی نێو کەشتییە کە ش
بەمنەو دەبوو دوازدە کەس.

يەڭگىيان، دىڭتۆر و دووانيان پياوگۆز و نەوانەي دىڭەش بەتەواوى
دىار نەبوو كە چ كارەن؟!

بەلام نەو ەبوو، پىش سېيىيەكەيانم وەك كابرايەكى دىندار دەھاتە
بەرچاۋ.

سەيروسەمەرەيى لەو ساتەومختەو دەستى پى كىرد كە بۆ ماومەيەكى
زۆر روانىمە ئاسمان و ەستىم بەنەگۆراني ئەو ساتەومختە
بنەوشەيىيە ئەو ئىوارىيە كىرد، ەروەك ئەو ەي ئاسمان بوويىتە
ۋىنەيەكى فۆتۆگرافى نەگۆرى ئەو ساتەومختە، بەلام كەشتىيەكە
دەجۋولا و ەيۋر ەيۋر شەپۆلەكانى دەپرى.. لە ساتەومختى
نەغزۋوونمان و بگرە و بەردەي تۆفانەكەشدا، ۋىنەي ئاسمان ەر
نەگۆرا.. لەو كاتەدا ەيز و بىرستمان لى برا و ەموو ەيۋايەكىشمان
دوعا و نزاى پياۋە دىندارەكە بوو.. ئەۋىش بەناچارى و ەر بۆ ئەۋەي
كە بەردەوام بىت، سەدان چار، ەمان دوعاى دووبارە كىردەو ە و پىشم
ۋابوو كە ەر ئەو دوعايە بزانى.

ئىدى نازانم، پىش ئەو ەوانىش وەكو من خەۋتن!!!

يان بەتەنھا ەر من خەۋتم...

كۆڭگىرەكە بەرداخىڭ ئاۋى دامى..

سەيرى سەعاتە ەلۋاسراۋەكەي لاي دەستەچەپى ەۆلەكەم كىرد،
سەعات (شەش) بوو.

زارم ەلەيتنا و گۆتم.

(بەرەبەيانىڭ خۆم لە دوورگەيەكى كچكەدا بىنيىيەو.. كە لە زىر
سېبەرى پىرمدارىڭدا راكشابووم.. كەرچى كەنارەكە زۆر نىزىك بوو

لهو شوئنه‌ی که منی لی ږاکشابووم.. به لوم تا که شتمه که ناره که،
نیوه ږوژیک به ږی چووبوو.

هر وهک نه وهی که هیچ که شتیبه کی چاروکه دار، له م که ناره دا ټیک
نه شکایت، هیچ پارچه و شوئنه واریکی ټیکشکاوای هیچ که شتیبه کم
نه بینیه وه.

هر هینده‌ی ږیزه درهخته کانم ټیپه ږ کرد و ټوژنی بق ناووه‌ی
دور که که ه لکشام.

ږووبه ږووی دهرگا کونه کی ماله کی خومان بوومه وه.. به نیازی
دلنیا بوون، زیاتر لټی نریک بوومه وه و دهرگا که یم تراژاند و چوومه
ژوور، هیشتاکه، په رده کان.. سیسم و جل و نوین و مافوور و به ږه
داخراوه کانی سر عردی ژووره کان و ټنه که وره له چوارچټوه
گیراوم کی باپیرم، له ژووره که وره که دا ه لواسرابوو...

له جټکه و شوئنی خویاندا و هر وهک نه وهی که که س دهستی بق
نه بردیتن، ما بوون....).

هه ناسه یه کی قولم ه لمری و ږوانیمه سه عاته که.. سه عات (شهش)
بوو؟! درټزم دایه و گوتم:

(پاش نه وهی ږوژانکی دورودرټزم لهو ماله کونه‌ی خوماندا به ته نیا
برده سر.. که سانیک به چاوبه سترای بق نیرمیان په لکتش کردم).

چند ږرسیاریکی نووسراوم، له که سانیکه وه پی که شت.. که له نټو
هوله که دا دانیشتبوون، یه کټیک له ږرسیارمکان باسی له وه ده کرد که
کوايه من عومریکی دورودرټزم لهو هوله دا بردوته سر و ږوژانه له
هه مان سه عاتدا.. هه مان قسه کانی پټشوو دوباره دمکه موه و له

راستیشدا و بەدرژاییی ژیانم.. لە دەرگای ئەم هۆلەو نەچوومەتە
دەر، جا چ جای سنووری شار و سەفەرکردن!!!؟

هێشتاکە لە خۆتندنەوی پرسیارمکە نەبیوومەو، کە کابرایەکی
چوارشانەیی ورک زل، هەستایە سەریی و بەپەشۆکاوی و چەشنیک
توورەبوونەو... گوئی:

(بۆ خۆت دەزانیت، کە سەدان سەلە سەفەر و هاتوچۆ بۆ دەرەوێ
ئەم شارە قەدەغەییە... تەنها لە نێو دوو توتی کتیب و ئەم کۆر و
قسانەیی تۆو، شتیک لە ماجەراکانی سەفەر حاڵی دەبین.. بەلام چۆن
دەبێت ئەم هەموو شتانەمان بۆ بگێڕیتەو، لە کاتیکدا تۆش وەک
نێمەیت و هیچ کاتیک سەفەرت نەکردووە!!!)

رووم کردە حەشاماتەکە و گوتم:

(ساعات چەندە!!؟)

هەموو پێکەو وەک پۆلێکی سەرەتایی وەلامیان دامەو و گوتیان:

(ساعات شەشە).

باش بەک دوو جار پۆمین، گوتم:

(لێرە هەموو کاتیک هەر ساعات شەشە).

هێدی هێدی و لەسەرەخۆ، خۆم گەیانده بەردەرگای دەرەوێ هۆلەکە
و چوومە دەر....

باشان بەپەلە پرووزی دوور کەوتەو.

چەند جارتیک، ناویم لە باش خۆم دایەو و دواي دلتیابوونم لەوێ
کە هیچ کەستیک، وەدووم نەکەوتوو.

لە ژێر سێبەری پیرە داریکدا، لێی راکشام..

هه وره ته لڅه کانی ناسمان، هیدی هیدی ده رومینه وه، پیم وانه بوو،
که جاريکی تر بتوانم... بجمه وه بۆ نيو هه مان هۆل و شتيك بۆ
که سانيك باس بکه م، که وهک من...

پاش شه که تی و ماندوو بوونیکی ته واو... پیلوو هکانم ليک نا و پیش
نه وهی ته واو بجمه نيو خه ونیکی قووله وه، کتیبی که ریده که م له دهست
به ربۆوه...

ته نها لاپه رمیه کیش، که له و کتیبه دا خویندبوومه وه...

لاپه ره - ٢١٥ - بوو ؟!!

نەستەمبوونی خەون لە بینیدا

پاش نەوێی که بەرێکەوت، خۆم لە ژێر گومەزێکی شووشەیییدا بینییەوه، سەرمانا بەناسایی هاتە بەرچاوم.. هەر لە پانتاییی بێ کۆتای نێو گومەزەکە و چەشن و شێوەی نەستێرمکانی ناسمان و بۆنی مێخەک و بووخورد و گولۆیش که پێ دەچوو تاییبەتمەندییەکی ئەو شوێنە بێت. جار جارە دەنگێکی ناسک، بەچەشنی شەبایەک هەستی فێنکی و نارامی تێدا دەبزوێندم... ساکاری و سادەیی شوێنەکە، زیاتر مایەی دلناییم و بێ دوودلی راکشام سەیرترین و نامۆترین ساتی ژيانم، ئەو دەمە بوو که پێلۆوهکانم لێک ترازان.. لە جێی گومەز و نەستێرە و بۆنی مێخەک، خۆم لە جێگەیەکی دیکەدا بینییەوه.

هۆلێکی فراوان و سببی، بەنجهرەیهکی گەورە دەپروانییە سەر دەریایەک و بەناسانی نەرەسەکانت دەبینی تابلۆی کچۆلەیک که لە نێو چالە قەبرێکدا راکشابوو: بۆ تاوتک سەرنجی راکیشام. نینجانەیک که لەسەر مێزێک دانرابوو، گولێکی سەیری تێدا روابوو..

نه ته‌واو به‌گولی راستی دمچوو.. نه نه‌وهش بوو، به‌ته‌واومتی له گولی دستکرد بچیت.

له‌سەر کورسییه‌کی به‌رز و دریژ ږاکش‌ابووم.. له‌وه‌دا بوو که هه‌ستمه‌ سه‌ریی، کاتیک که‌سیکی به‌ته‌مه‌ن، له‌ به‌رده‌مدا قووت بڼوه و به‌ده‌سته‌راستی ئاماژه‌ی بۆ سه‌دریه‌که‌ی به‌ری کرد که له‌سەر گیرفانی سه‌ره‌وه‌ی (دکتۆر) نووسرا‌بوو.

پاش تاوتک ژنیک‌ی پرچ سپی، به‌ده‌نگیک‌ی نه‌رم و نیان گاز کرد.. ژنه‌ به‌په‌له‌ هاته‌ لای و بۆ تاوتک له‌ نیو چاوی یه‌کتریان روانی.. دهمزانی باسی من ده‌کن، به‌لام نه‌ده‌کرا هیچیان لێ حالی بیم.

پاش که‌میک، دکتۆرکه‌ به‌ته‌باشیریک‌ی سوور که‌ونه‌ نووسین و سه‌ر تا خواری ته‌خته‌ر‌مه‌ که‌ونه‌که‌ی که‌ بۆ نه‌و مه‌به‌سته‌ ئاماده‌ کرا‌بوو، په‌ش کرده‌وه.

به‌سه‌ر سامیه‌که‌وه‌ گوتم:

(ته‌واو له‌ ده‌ست‌خه‌ت و زمانی نووسینه‌که‌تان حالی نابم.. نازانم ده‌تانه‌وت، جیم پێ بلێن!!).

ژنه‌ پرچ سپیه‌که‌، ته‌باشیرکه‌ی له‌ دکتۆره‌که‌ سه‌ند و به‌خه‌تیک‌ی درشت و به‌زمانیک‌ که‌ ده‌کرا بیخوێنمه‌وه، نووسی:

(تۆ له‌ نیتوان، هه‌موو خه‌وتن و هه‌لسانه‌ومه‌که‌دا!!).

زۆر چاوه‌ڕێم کرد، شتیک‌ی تریش بنووسیت و چمک‌یک‌ی ومه‌زه‌که‌م بۆ پوون بێته‌وه، به‌لام هیچی دیکه‌ی نه‌نووسی، به‌قورک‌یک‌ی گیراو و له‌رزۆکه‌وه‌ ته‌نها وشه‌یه‌کی له‌ زار هاته‌ ده‌ر و کوتی.

(نه‌و....)

لە دلی خۆمدا کوتم:

(ئەو کتییە!!).

باشان هەر لە خۆمەوه، کەوتمە تەماشای لێ وردبۆنەوهی خالێکی
پەشی نێو چەوانی دکتۆرەکە.

کە بە ئاگا هاتمەوه، لە کەنار دەریایەکی راکشایبوم.. گەرچی پاش
هەول و تەقەلایەکی زۆر، دکتۆرەکە قەناعەتی پێی کردم.. کە لە هەمان
ژوورەکە پێشوودام، گەرچی زۆر دڵنیا نەبووم لەوهی کە لەوتدا بم؟!
بەلام نازانم بۆ کوتم:

(ئەو گۆلەی نێو ئینجانەکە، چەند جوانە).

ژنە پرچ سببیەکە بەخێراییی وەلامی دامەوه و گوتی:

(بەلام نەمرۆ ئینجانەکەمان لابردووه).

لەپەر کوتم:

(ئەو تابلۆکە!!).

دکتۆرەکە وەلامی دامەوه و گوتی:

(هیچ کاتێک لەم ژوورەدا تابلۆمان هەلنەواسیوه).

ساتەکانی مندالی و رابردووی خۆمم، بەتەواوی وەبیر نەدەهاتەوه..
هەردەم وەک وێنەیەکی تەلخ، دەهاتە پێش چاو.

حالتێکی سەیر بوو، پاش هەموو خەوتن و هەستانەوهیەکی خۆم لە
نێو ژبانتیکی نوێ و جودادا، دەبینییەوه، خۆم لە شێوازیکی دیکەدا و
لە جێگەیەکی نوێدا دەبینییەوه.. بەناویکی جودا و کەسایەتیەکی نوێ
و، ناچار دەبووم کە ژبان بێمە سەر.

ههروهک چۆن، نیش و کار و ناوم گۆرانیاں به سهردا دههات... هه
ناواش، نیش و کار و ناوی که سههکانی دهوویه ریشم، دهگۆرا...
ههنگاو ههنگاو، بێم وابوو که له شتیکی نزیکی ده بهمهوه..

پاش تهواو بوونی، پێکه خۆلاوییه که.. شارۆچکه یه که پووخواوم لێ
وهدهر کهوت، هه ههنگاو تێکم، زیاتر نزیکی دهکردمهوه و پوونت و
ناشکراتر، مالۆچکه پووخواو شوێن پرده دێرینهکانم دهبینی.

میژوو مانایه که سهر و سهرراوی هه بوو.. ئیستای ههنگاو ههکانی
من و رابردووی پێکه و بهرد و داره پزیههکان، دهسته ملانتی یه که دی
دهبوون و شتیکیان ده درکاند شتیکی که له چهندهها وشه و دیر و خال
و فاریزه و نیشانهی سه رسوهرمان و پرسیار پێکهاتبوو.

شتیکی که نه ندیشه ناسا، له زهینمدا جێکه یه که بۆ خۆی دهکردمهوه،
شتیکی که ئۆقره ی پێ نه دهگیرا و گینگلی دهدا، شتیکی که نه درکرا
بیدرکینم. هه سه له ی ژماردنی ههنگاو ههکانم نه ما بوو!!؟

دهمزانێ نه مهش چه شتیکی له خهون و زۆر ناخایه نیت؟!؟

یه کهم ساتی ترازان و ونبوونم، لهو ده مهوه دهستی پێ کرد.. که
نزیکی ده ریاکه بوومهوه.. له وێوه ههروهک نه وهی که سێک پێنوما ییم
بکات و پێکه پیشان بدات، ناوا به رهو دارستانه که کهوته ره و
له وێدا و له پال دارێکدا و به ده ره له ویستی خۆم پێلوه ههکانم لێک نا.

هه موو نهو که سهانه، دههاته پێش چاو.. که پێشتر ناسیبوو من و
له که لیا ندا ژیا بووم، ته نهاته مردووه کانی ش؟!؟

که ره چی منیا ن نه ده ناسییه وه.. به لام دواتر و بێ ناکیا نه، رۆلی
هه مان نهو که سهانه یا ن دهبینی که پێشتر ناسیومن.

بق جاريكى ديكه كه له ژوورى دكتورمهكدا، بهناكا هاتم ژوورهكسى
تهواو له گوړه پانى توپ توپتن دمچوو... دوو كولى بهرامبهر بهيك و
توپك له ناوهر استدا.. دكتوريش، جلى حكه مى له بهر كړدېوو..

كه رچى بيجكه له دكتورهكه كهسى ترم نه دمېنى.. بهلام ههروهك
نهوهى ياريهكى راسته قينه بيت.. دكتور جار جار هيكه لى دما و
ناو بهناوېش كارتى زهره و سوورى دهردهيتنا،... پاش تهواوېوونى
ياريهكه گوتم:

(ناكام له هه موو ياريهكه نه بوو).

دكتور به زهره مخه نه يهكى پر ماناوه تى روانيم و گوتم:

(ياري چى؟)

يئس و بيهوودى له و ساته ومخته دا، تهنگيان پى هه لچنيم و بق
تاوېك روانيمه گوشه يهكى ژوورهكه و پاشان بهتيله چاو ته ماشاى
دكتورمهك كړد..

نهوېش له نيو دهفته ريكي كؤندا، و تنه يهكى دهرهيتنا و پيشانى دام و
گوتم:

(بیرت دیت، پېش پازده سال له مه وپېش. له باليوڅخانه ى - ؟ - نه
وتنه مان پېكه وه گرت).

زارم هه لهيتنا و گوتم:

(من ماوميهكى كه مه ديمه عياده كه تان و ناشيت له و زه ماندا
يه كترمان ناسيبيت).

دكتورهكه ژر به باوهر به خوېوونه و گوتم:

(بهلام نهوهى كه دمېينى حقيقته، نه حالت دهر وونييهت بووه

رنگر له بردهم جیبه جیکردنی کاره نه‌تنبیه‌که‌دا .. جا پتش نه‌وهی
(نه‌و) به‌ته‌واوی تووره و که‌لله‌یی بیت، ده‌بیت کاره‌که به‌نه‌نجام
بگه‌یه‌نیت).

دکتوره‌که ده‌مانجه‌یه‌کی له چه‌کمه‌جه‌ی می‌زه‌که‌ی هینا‌یه دهر و
به‌دودلی‌یه‌که‌وه، دایه ده‌ستم.

له‌سه‌ره‌خۆ لیم پرسى:

(جی بگه‌م!!)

پاش تاوێک بیده‌نگی و هه‌ناسه‌هه‌لکیشانیکی قوول، گوئی:

(له پاش ئه‌م سانه‌و مخته‌وه، خۆ گیلکردن فریات ناکه‌وتت .. یان
نه‌وه‌تا، پاش بیست و چوار سه‌عات نه‌وه‌ی که پیت راسپێردراوه ..
به‌نه‌نجامی ده‌گه‌یه‌نیت، یاخود!!).

هیچم نه‌گوت.

پاش رامان و وردبوونه‌وه‌م له په‌له‌هه‌وره‌ ره‌ش و توورمه‌کان ..
هینده‌ی تر، زه‌ینم کوتر بقوه و نه‌وه‌ی ده‌شمزانی له یادم چقوه .. زۆر
به‌خیرایی سانه‌کان به‌هه‌در ده‌چوون و زیاتر نه‌و دهنگ ناشنایه‌م
وه‌بیر ده‌که‌وته‌وه .. که ده‌یگوت:

(ده‌بیت بیکوژیت)

له‌به‌رخۆمه‌وه به‌رده‌وام، نه‌و دێره‌م دووباره ده‌کردوه و ده‌مگوت:

(کتی بکوژم).

هه‌روه‌که نه‌وه‌ی که دکتوره‌که هه‌ر له نزیکمه‌وه بووبیت و ناگای له
هه‌موو شتێک بیت، بۆ دوا‌جار که‌یشه‌ لام و هیمنی کردمه‌وه و
له‌سه‌ره‌خۆ گوئی:

(دلنیا به له وهى که جاريکی تر بيزارت ناکهين.. - نهو - نیدی
هیچی له تو ناویت).

له ودا بوو که بیرسم: (له مودوا بوم هیه نازادانه خون بینم).
دکتوره که، هیدی و له سه ره خو ده مانچه که ی له دست دهره تنام و
پاش نهو هی چوار هه نگاو، له من دور که و ته وه...
که ی شتم نهو یه قینه ی که نه ستمه جاريکی تر، خون بینم!!!

نەو جگەرە تەرانهی که نه مانگیشا

بوولیتلی ئیوارهی کی ساردوسر بوو، نەو دهمی که من و نەو ههولی
کیشانی نەو جگەرە تەرانه مان دها که له نیتو قوتوویه کی ژهنگاویدا
دانرابوون، هینده تەر بوون که به نهسته م دانه دانهی جگەرە کانمان بۆ
بهرز دهکرایهوه... هه موو جارێک پیش نهوهی که تووتنی نیتو کاغەزی
پیچراوی جگەرە که ناگر بگرتت، له نیتوه پاستهوه دهشکا...

باش سه عاتیک سهری قوتووه ژهنگاوییه که مان داخست که پی
دهچوو چەندی جگەرە لی دهر بهینیت، هیندهی بچیتهوه جی.

به کۆلانیکی پیچاوپیچی تهسک و ترووسکا هه لگه پراین و پیش
نهوهی بگهینه کۆتایی کۆلانه که.. سه ریکم هه لبری و روانیمه
دهموچاوی نهو.. هیشتا که به تهواوی لپی ورد نه ببوومهوه که کوتم له
دهنگی دوو نافهرمتی به ته مه ن بوو، به زمانی خه لکانی نهو ولاته دهدوان
که ده مێک سال بوو جیم هیشتبوو...

هه ردوکیان ره شپۆش بوون و له بهردهم دهرگایه کی که وره
راوه ستابوون...

پاش نه وهی پینج شش هه نگاوڼک له و ناوه دوور که وتینه وه، نه و
که رایوه بڼ نه و شوته ی که دوو نافرته کی لی راوه ستا بوون
به ناچاری و مدوی که وتم و بهی نه وهی به خومان بزانی، هردو وکمان
چوینه نیو کڅشکټکی که وره وه.. پاش ماو میه که چوینه نیو نه و
هڅله ی که کابرایه کی که له گه تی ر هشتاله ی تیدا بوو.. به دم
شهراب خوار نه وه د میروانییه نه و کچڅله که نجانیه ی که سه مایان
دمکرد.. نه و دهستی بڼ میوه یه کی قه باره که وره و سهیری نیو قاپټکی
زیوینی سر یه کټک له میزه کانی نیو هڅله که برد و پیش نه وهی
بیگه یه نیته دمی له نیو په نجه کانیدا، وهک ته میکی سپی لی هات و
پاشان نه ما...

به کاوه خڅ یه که یه کی ژووره رازاوه و جوانه کانی نیو کڅشکه که
که راین... چیت ویستبا له که لویه لی سهیر و شتی دانسقه و عه جایب
له نیو سووچ و په نای ژووره ر هنگاوڼه کانی کڅشکه که دا به دیت
ده کرد؟!

پاسه وانه تایبه تییه کانی کابرا ر هشتاله که شت له دالان و راپرو و
په نا دیوار و نژیک دمرکا و هه موو سووچ و کڅشه یه کی دمره وهی ژووره
داخراوه کاندا ده بینی.

هه موو شتیک ناسایی بوو تا نه و کاته ی که نه و دهستی بڼ قوتووه
ژهنگاو ییه که برد بیجگه له کڅمه لټک جگړه ی ته ر هیچ شتټکی نری
تیدا نه بوو.

پاسه وانی تایبه ته ی پشت دیواری نه و ژووره ی که قوتووه
ژهنگاو ییه که ی تیدا بوو، نیمه ی به دی کرد و هینده ی که هه و له
سییه کانیدا بوو، فیکه یه کی توند و دریزی کتیشا...

له حه ژمه تا به په یژه یه کی نیو ژووره که دا هه لگه راین و چوینه نیو نهو میکی تری کۆشکه که .. دواتریش به په له به قادرمه یه کی دوو رو دریزدا راما نکرده سه ری و خۆمان له سه ربانیکی کاشیکراودا بینیه وه .

هه موو پاسه وانه کان چوارده وریان کرتین و بق سه عات و نیو تیک یان په نگه زیاتریش پتیکه وه چاوه ری کابرا په شتاله که مان کرد که کابرای په شتاله به خنه خن و هانکه هانک هاته سه ر و له نیوه را سستی پاسه وانه کانه وه و وه کو نه وان، که وته لی وردبوونه وه و تیروانینمان .. پاش که میک نینجا هه ستم به وه کرد که هر هه موویان نه ک تنها هینده ی به کتر ردینیان هیشته وه به لکو شتیه شیان کتومت له یه ک ده چیت .

به بیده نگی کۆکه ی که سیتی به ته من و نیختیار له خواره وه ی نه قادرمه یه وه هات که ده هاته سه ربانه که .. پینچ شش پاسه وان به پیری وه چوون پاش پیشوازی لیکردنی به قادرمه کاندایا چوونه خوارئ و هینده ی نه برد ستان دیکي له تهخته دروستکراوی ژۆر که وده و قورس و کامیترایه کی مۆدیل کۆنیان هینایه سه ری و پاش دامه زرانندی ستاندمکه و راگیرکردنی کامیتراکه له سه ری ... کابرا به ته من و نیختیارمه که چووه پشت کامیتراکه و وینه یه کی به کۆمه لی کرتین که بیجگه له من و نه و هر هه موویان به یه ک شتیه وه ستابوون ...

دواتر من و نه ویان برده په نایه ک و سندووقه ژهنگاوییه که یان دایه دهستی نه و، پاش وهرچه رخانندی پرووی کامیتراکه به کاوه خۆ وینه یه کی کرتین .

که رچی وا چاوه ری بووین هر پاش ته واو بوونی وینه گرتنه که ، به قادرمه که ندا بهمان به نه خوارئ و له شویتنیکي نادیارئ کۆشکه که دا

زیندانیمان بکن.. به لام سهیر له ودا بوو که گوریستیکی درېژ و قهوییان له نیتوقه دمان به ست و به راکتیش و بکره و برده و هوول و ته قه لای هه موویان، له سهربانی کۆشکه که وه بهرمو خوار شقریان کردینه وه.. هه رکه پیمان که وته سر عه ردی کۆلانه که، زور بهناسانی گوریسه که مان له نیتوقه دمان کرده وه و تا پیمان کرا هه لهاتین؟

بوولتلی ئیواریه کی سارد بوو، نه وه دهمه ی که بردیانی نه نیو نه وه ژووره ی که موحه قیقه پیره که ی تیدا بوو؛ پرسه ی:

(باشه بۆ چوونه نیو نه وه کۆشکه میژووییه وه؟ خو تا ئیستا که س جورته ی نه بووه هه به لاشیدا بروت.. باشه مه به ستان چی بوو؟ ناکریت هه بۆ خووشی و له خوړا چوویتنه نیو نه وه کۆشکه ی که هه موو میژووی ئیمه ی تیدا پارێزراوه؟!).

باش تاوتک که زانی هیچ وه لامیتی نادینه وه، به نابهلاییه که وه هه ستایه سه ری و چووه به ردیم تاقه په نجه رمیه کی نیو ژوورمه که به بۆیه یه کی مه یله و سوور، سر بهرمو خوار تا نیوه ی بۆیه کرا بوو.

سه ریکم هه لبرې و به چه شنیک روانیمه ده موچاوی نه وه که هه دهنگوت بۆ یه که م جاره تیی برونم و سه رنجی چرچ و لۆچی ده موچاوه شتواوه که ی بدم.. له ودا بوو به ناماژه کردن شتیکی پی بلیم؛ که رچی دلنیاش نه بووم له وه ی که ده مه وت چی پی بلیم؛ پیره موحه قیق قوتوویه کی سر ناوه لای ژهنگاوی له به رده مماندا دانا که کۆمه لیک جگمه ی نه ری تیدا بوو.

من و نه وه له ودا بووین، ده ست بخه ی نه نیو قوتووه ژهنگاوییه که وه، کاتیک کوتی:

(دستی لے مہ دمن، دہزانم مہ بہ سستان بووہ نہو قوتووه سحر ییہ
بدزن کہ چند جگرہی لے دہر بہتیریت ژمارہی جگرہکانی ہر وہک
خوی دہمیتہوہ)۔

من و نہو لہ پناہ کی ژور مکہ دا تا بہیانی نہ خہوتین و ہر
چاوہ پتی فرسہ تیک بووین کہ پیرہ مو حقیق لیماں خافل بیت؛ بڑ
ساتیکیش بیت پتلوہوہکانی لیک بنیت و بخہوت۔ تا سر و
جگرہیہ کی نپو قوتووه ژہنگاویہ کہ دہر بہتین۔

کہرچی دہشمانزانی کہ پیش نہوہی تووتنی نپو کاغہزی پیچراوی
جگرہ کہ ناگر بگریٹ، لہ نپوہراستہوہ دہشکیت!؟
نہو بی باکانہ دہمی ہلہینا و کوتی:

(نہستہ مہ بتوانین کہر بڑ نہنہا جاریکیش بیت؛ نہنہا جگرہیہ کی
نپو قوتووه ژہنگاویہ کہ بکپشین)۔

جەگايەتى ھەلئاسانى كىسە ئاويەگان

لە نىۋەراستى كەنارىكىدا راۋەستابووم؛ ھەرۈەك ئەۋەى لە كۆنە
فېلمىكى رەش و سېى بىروانم... پى پەتى.. بەكراسىكى ئاۋدامانى
سېيەۋە؛ دىمروانىيە شەپۆلە رەش و سېيەگانى دىرياگە، كەشتىيە
چارۆكەدارەگان.. ھىدى ھىدى شەپۆلەگانىان دىبرى...

نەۋرەسە ھەلگورماۋەگان.. ھەرۈەك ئەۋەى مۆمىيا كرابېتن!!! لە
شتىكىان دەرۋانى؛ شتىك كە دىمىك سال بوو، لە ھەناۋمدا ئۆقرەى
گرتىبوو.

ئاۋرەم دايەۋە و رۋانىمە ئەۋ كورسىيەى كە لە ئىسك دروست
كرابوو، ئىسكەگان تا بلىى قەۋى و تۆكمە بىوون... بەشى دواۋەى
كورسىيەكەش، لە عاج دروست كرابوو.

ئاۋننەيەكى لاكىشەيى كەۋرە: يەك دوو مەتر لە پىشتەۋەى
كورسىيەكەۋە دانرابوو.

پىنم وابوو، پىشتەر ئەم وىنانە لە سات و مەختىكى دىكى خەۋنىكى

پیشوومدا... بینبیت... هیندهی و میرم دهاتهوه.. نورهسهکان: وهک
نهو بهلهمه کاغه زانهی که به مندالی دروستم دهکردن.. سر ناو
دهکوتن... کورسییه که: بنیاده میکی دزتوی له سر داده نیشته؟!!

ناوینه کهش: ههردهم وینهی که سیتی که نه خوشی پیشان دهدا...
که شتییه چارۆکه دارهکان: له خالکی و مستای ته ماشامدا، دهبونه
ههلم و له بهرچاوان ون دهبون.
له بهر خۆمه وه کوتم:

(پهنگه هیشتا که بهته وای بیدار نه بوو بیتمه وه؟! یان تۆ بلتی
ههردوو خهونه که، ته نه یهک خهون بیت و من لیم بوو بیته دوو خهونی
جودا؟!...).

نورهسهکان، بێ نهوهی بیزوتن و بجوولین.. دهبانروانییه نهو
شتهی که له ناخدا ههله ماوسا.

شتیک که هه رگیز لیم جیا نه دهبۆوه و جیی نه ده هیشتم؟!
به کاومخۆ ئاورپکی دواوم دایه وه، جووتی پۆستالی رهشی بێ
قهیتان! له سر کورسییه که دانرابوو..

ناوینه لاکتیه بییه کهی پشته وهی کورسییه کهش: ده هیندهی خۆم،
که وه بوو بوو... بنیاده میکی پتی پهی، له ویدیوه وه له منی دهروانی؛
پروکاری له مامۆستای زینده و مرزانیمان دهجوو.. بۆ یه کهم چار
حه کایهتی کیسه ئاوییه کانم له وهه بیستبوو.. سالتیکی ره بهق، باسی
ژیانی سهیره سه مه ره و سووری که شه کردنی و که وه ره بوونی نهو
بوونه و مره عه جایه بانهی بۆ کردین... له بهر خۆمه وه کوتم:

(به لام بۆ دهبیت، که یشتیت ته نیره؟!)

دمویست به لایه کدا ببزویم و چنگه کانم له لمی که نارمکه گیر بگم و
مشتیک لم بدم به ناوینه کدا؛ تا له بوونی ناوینه که، یان وینه که..
حالی بم؟!...

سهریکم هه لبرې و روانیمه جووته پوستانه که ی سهر کورسییه که، له
جی خویدا نه مابوو.

نهمدمزانی که ی و چوّن له پیم کردبوو، نیو به نیو له لمه که رڼ
جووبوو.. رهشاوړکی لی دهاته دهر و لمه که ی به چه شنی ناوه رڼی
دپراوړک راوه دپرا...

له و دهمدا هه روک نه وه یه کیک شتیکم به گویدا بچریتیت و پیم
بلیت:

(سهر هه لبره...)

هېشتاکه هه مان وینه ی پېشوو.. له ناوینه که وه تیی ده روانیم...
به دسته راستی ناماژې بڼ وینه ی نه و کیسه ناویانه دهر که
له سهر ناوینه که کیشابوونی؟

تا نه و دهمه ش، کورسییه که که سی له سهر دانه نیشتبوو... له ودا بوو
به خومدا بجمه وه و شتیک بلیم؛ کویم له دهنکی هاواریک بوو...

هه روک نه وه ی تیزابیان به چاوه کاندا کردیت، له پر به رچاوم ره ش
داکه را و بڼ تاوړک له هوش خوم جووم.. له و دهمه شوه نیدی؛ هیچم
نه ده بینی؟

پاش هه روه له کردنیکی که مخایه ن؛ که سانیک که نهمدمینین له
به رده ممد، یه که له دوا یه که راوهستان و گیرسانه وه، یه کتیکیان
به له قه، ناوینه که ی پشت کورسییه که ی شکاند.. هاره و دهنکی

بەربوونەوهی پارچەکانی، گۆتیەکانی کاس کردم.. پاش تاوتک،
بەئیقاغیکی سەربازی و لەسەرەخۆ چۆو نێو ریزبەندییەکی پێشوی
کەسە راوەستاوەکان. بۆ تاوتک لە بێدەنگییەکی قوولدا، جێیان
هێشتم...

نازانم بۆ تاقیکردنەوهی زیندەوهرزانی ئەو سالا تەر و تووشەم
و مێیر هاتەوه...

پرسیارەکان تاییەت بوون بەکیسە ناویەکان؟! پاش هەفتەیک لە
تاقیکردنەوهی زیندەوهرزانی.. لە رۆژیکی ساردوسردا، مامۆستا
بەتوورەپییەوه خۆی کرد بەژووردا و پاش ئەوهی سەرکۆنەیهکی زۆری
هەموومانی کرد، هەلوێستەیهکی بۆ کرد، ڕووی کردە من و گوتی:
(باشترین پلە تۆ بەدەستت هێنا).

دەنگێک بەناگای هێنامەوه، بێ سێ و دوو چوومه سەر کورسییەکه
و دانیشتم.

بۆ دواجار گۆتم لە شلپ و هۆر و هارەیی دەریاکە بوو؛ بەشیوەیهک
کە تا ئەو دهمە هارەیی لەو چەشنەم نەبێستبوو.
پۆستالەکانی پێم بۆ پێشەوه خزا!!.

گۆتم لێ بوو، یەکتیکیان گوتی:

(پۆستالەکانی تاکە و تاکن).

چواردەستە بەرزیا ن کردمەوه و نزیک دەریاکە جێیان هێشتم
هێندەیی نەبرد شەپۆلە سوێرەکانی دەریاکە؛ بەتەواوی تەریان کردم،
دواتریش لە لووت و دەممەوه رۆچوونە نێو بۆشاییەکانی هەناوم، پاش
تاوتکیش کیسە ناویەکانیان هەلناوساند.

پٽخه ڦٽڪ له خوږن

دلڙيه خوږنه کان وهك سالاني ته من له قوولا يي زامتي كي ڪونه وه دروست دهبوون و به بڻدمنگي به رد دهبوونه وه.. له به شي سه ره وه ي ژورتي كي ته لخد، خوږني لي ده رڙيست.. دوو پشكي كي رهش به مردووتي له دوو توئي ڪتي بيكي زهردا خه وتبوو.. دلڙيه خوږنه کان له سه ره دمه ڪه رچكه يان ده به ست و دهبوونه چنگي كي رهش و به سه شوو شي په نجه ره ڪاندا هه لده زنان، به رهو پانكه ڪونه ڪه خزان ده ڪوتا و هينده ي تر ره شيان ده ڪرد.. قرڙالتي ڪ له نيو بلووري چرايه ڪدا به بڻدمنگي خه وتبوو.

گه رما ژوره ليخنه ڪي فوو دها و بينايي لټل ده ڪرد، هه موو شتي كي نيو ژوره ڪه څاره ڦي دمه دها: تنها پٽخه ڦه ڪه نه بيت، به بي وهستان خوږني لي ده چورا، نهو پٽخه ڦي ڪه له هه و لي ته منيدا شينتي ڪي ڪال بوو، پاشان بوو عبايه ڪي رهش و نيستاش وهك خاكي ڪوشتار ڪه يه ڪ دټه پٽش چاو. سيگار تي ڪم له جاي وشك پٽجايه وه و ڪٽشام.

دووکال و هلم و گرما، به هموو لايه کدا خويان دهکوتی و تنها
نزيکی پتخهفه که نه دمیوونه وه، نو پتخهفه ی که پتیش سه عاتیک
هینرایه نیره و بهرانبهر به مانه وهشی هم به ساپورتیان دامت: به لام
بقم نه بوو له جتی خوم بجوولیمه وه و تتی پروانم، تنانه ت بوشم نه بوو
لیان بیرسم، چیه و بؤ دمیپننه لای من، بونیکی سیر له پتخهفه که
دهات و ساری وه گیز دهینام و له دمریاجی خونیکی نه فسونوای
نزيکی دهکرمه وه، به لام نه دمیو پتووه کانم لیک بنیم و بخوم، نو
پیاوه ی که له بهراز دهجوو، پتی گوتم:

(تا هم پتخهفه لیره دا بیت، تۆ بۆت نییه به خویت، بۆت نییه بدویت،
بۆت نییه دمرگا و په نجره بگپته وه.. بۆت نییه هه ناسه بدیت، نه بادا
پتخهفه که به ناگا بیت...).

نوه بؤ دوو سال دهچیت من له ژووردا دهگوزهریم، پاش هه لهاتنم
به زۆر کاره وه خوم سه رقال کرد و دواچار بووم ته زویرچی و
ژوره که شم کرده کاروانسه رای موسافیرمکان و بهر دمازیک بؤ
په رینه وه، به لام تا نیستا هیچ پتخهفیک به میوانی له ژوورمه که دا
نه مابقوه.

روانیمه ناوینه ته لڅه که و گهمم به مووه رهشه لوولبووه کانی سنگم
کرد و هیلنجم دا.. روکارم زهره و هه لبرکا و له ناوینه که دا وه دیار
دهکوت و بالاشم هینده ی دیرژی شوتن جیگای ههنگاوی دلزه
خوینه کان سینه ی دما.. قرال کهم له نیتو بلوری چراکه دهرهینا و
دامگیرساند.. کوژایه وه.. یهک دوو جاری دیکهش پیم کرد و هر
کوژایه وه.. پی دهجوو بوونه و مریک هه موو نوکسجینی ژوره که ی
هه لمزبیت!!! له بهر خوه گوتم:

(تو بلتی نہم پتخفہ خوتناویہ ہناسہ بدات؟)

بابولہ کہی نیوہ پڑم لہ زارم نزیک کردوہ و رشاموہ.. نہمدتوانی
بابولہ یہ کی خوتناوی بخوم، کتیبہ زمرہ کہم لہ سر عرہ کہ
ہلکرتوہ و بی باکانہ پر مکانیم لیک جودا کردوہ.. دوویشک
رہشہ کہ خوتنی لی دمچڑا، وشگانم بہ سووری دمدیت، پراوتز و بیچ
و پهنای کتیبہ کہش دموہ پارچہ گزشتیکی خوتناوی.. کتیبہ کہم
توہر ہلدا و بہرہو دہرگا کہ ہنگاوم نا، لہ دہرہوہ را کلوم درابوو؛
تہنہا من و پتخفیک و تاریکایی ژووریک، نامبازی یہ کدی ببوین..
دہبوو میر و پیساییش لہ نیو تہنہ کہ یہ کی ژہنگاویدا بکہم، خیال و
نہندیشہم و ہک نہختہ بووت؛ تہنہ نیچیرہ زامدارمکانیان دہینی
ورکیکی سووریش لہ پنچہ کانموہ دادمچڑا.. کہفیکی رہش لہ
زارموہ رپچگی بہستبوو، بی ہست و خوست دہجوولاموہ، نہبادا
پتخفہ کہ بہناگا بیت و لہ بہردم نہو گہورہ پیوانہدا شہرہ زار بیم و
رپسہ کہم لی بییتوہ بہخوری...

لہ ناخوہ بہخومدا شکاموہ و گالتہم بہخوم ہات.. چؤن پتخف
بہناگا دیت، یان چؤن ہناسہ دمدات؟ مہالہ گہر شہیتانیش بیت،
لہ جیی خوی ببزووت.. نہی نہو دلڑیہ خوتنانہ جیبہ کہ پیتا پیتا
پانتایی عردی ژوورہ کہ داگیر دہکن، تا قولہ پیم ہر خوتنہ، سیرہ
ہیچ مرؤفیک ہبندہی خوتن تیدا نییہ... بہلام وئی دہجیت نہم پتخفہ
لہ رپی دہریاوہ ناودیو بکہن؟

نہدہبوو نہم پرسیارہ لہ میشکمدہ کہرا دابنیت و سندوقہ سرم
بتہنیت.. لہ کاتیکدا تہنہا کرمؤکہی رہشتالہی تیدا دہڑی و ہیچ
ہنتیکی سبی تیدا بہدی ناکریت؟

له هـموو نهو نندیشه و خـيالاته هـلهاتم و بهـدمگه ناوازمـگه
گـورانـيـهـکـي بـي تامـم چـړي؛ دـهـبو له نـيو دـمـگـيـکـدا خـوم له پـتـخـف و
شـوـن پـهـنـجـي بهـله خـوتـنـه کـان بـشـارمـه و جـيـدي نهـروانـم نهـو
شـتـانـهـي که رـهـنـگـيان دـهـگـوړـت، لـايتـيکـي که وـرـم داکـيـر سـانـد و
ژوـورـه کهـم وـهـک که شـتـيـيـه کـي تـيـکـشـکاو هـاتـه بهـرچـاو که هـتـنـدـهـي
نـه مـابـيـت نـفـر و بـيـت. دـهـنـو و کـيـان خـوتـنـي لـي دـهـچـوړا، چـاوـه کـانـيان وـرـدـه
لـي لـي دـهـبـاري، نهـوان شـتـيـکـيان دـمـزانـي و مـن نهـمـدـمـزانـي؛ نهـمـرـو
نـهـتـيـيـه ک لهـم ژوـورـه دـا مـنـي کـر دـو تـه پـاسـه وـان و دـهـر گـاکـه شـي لهـسـر
کـلـوم داوم.

تـيـشـکـيک دـمـر هـوـي رـوونـاک کـر دـمـوه و قـاتـه رـهـشـه کـي باو کـم بـيـني،
لهـبـري ژنـيکـي وړ گـنـدا بـو. بهـتـه و اوـي سـنـگـي خـسـتـبـووه بهـر با و
مـهـمـه کـانـي لهـسـره قـاز و وـي سـهـر بـراو دـهـچـوړن، له قـلـه قـيـک بهـبـر دـهـمـيـدا
گـوزـمـري کـرد و پـاشـان تـهـنـها دـهـريا و تـيـشـکـي لـايتـي که شـتـي و
پـا پـوړـه کـان سـهـر نـجـيان راکـيـشـام و دوا جـار بـوونـه پـتـخـفـيک که بهـهـمـو
لـاکـانـدا، گـهـورـه و دريژ دـهـبـووه، تا نهـو حـهـلـهـي بهـر شـووشـي
پـهـنـجـه رـه کهـم کـوت و بـوومـه لهـرزه نـاسـا ناخـمـيان هـه ژانـد و ناووهـواي
دـمـريا و شـيـدـاري شـهـو و بـوـني قـهـوزـه و مـاسـيـه گـهـنـيو مـهـکـانـيان هـتـنـايـه
ژوـور و دوو پـهـيـکـره نـيـسـکـي مـاسـيـش که بهـپـهـر دـهـکـوه هـه لـواسـرا بـوون
کهـوتـنـه جـوړـه.

هـمـو شـتـيـک؛ لهـو ژوـورـه دـا دـمـگـي دـهـهات و جـار جـاره دـهـبـووه زهـنـگـي
کـلـيـسـايـه ک و هـمـنـدـي کـاتـيـش نـاژيـري پـا پـوړـيکـي دوور، دوا جـارـيـش
بهـلـوورـه مـه کـي سـامـناک و دريژ خـايـه ن کـو تـايـي دـهـهات و پـاشـان ژوـورـه که
دـهـچـووه نـيو پـانـتـايـيـه کـانـي بـيـدـمـگـي.

ہے ستم بہ خنکان دہ کرد؟

ہر بڑیہ قہورہ کانم لہ خۆم دور خستنه وه و جلکە تەر بۆ وه کانیشم
داکەند و بە پروتی بە شوین بەرگیکی نوێدا دەرگەر، تا بیپۆشم..
بە شوین سیگارێکدا دەرگەر تا بیکیشم.. نەمدەزانی دەرگەر یان
بێدەرگەر.. لە گەل ئەو چنگە خۆتەواییانە بە شەر هاتم کە بست بەستی
ژوورە گەم دەرگەر.. بەلێکی قەرزێکی گەم شکاند و بلووری چارە گەم
خستە نێو تەنە کە ژەنگاویە کە، هاوار و نالە ی دەر یایەکی نوورەم پێ
بوو، بەلام وەک ئەوێ دەرگەرێکی تەلیسمای زارمی بەستبێت،
نەمدەتوانی پر بەرگەر و هاوار بکەم و ئەو شەیتانە بە ناگا بێتم و
بیبینم، بزانم چییە و کێیە.. چ کارێکی بە من هەیە و دەیهوێت بگاتە
کوێ؟! نیفلیجی مێروولە ناسا بە جەستە و بە دەندا هەلدەزنا،
ماسوولە کانم تا دەهات پەقەر دەبوون و جەستەشم هێندە ی
قورسای خنکاوێک قورس ببوو.. هاوارم کرد، بەلێ هاوارم کرد:

(تۆ کێی ئەو شەیتانە ی کە کاوێژی خۆت دەرگەر و خۆت
هەلدێتە وه.. هەلسەرە سەری و تێم بڕوانە، چونکە ناتوانم تێت
بڕوانم.. هەستە و لە گەلدا بدوێ، چونکە ناتوانم بێدوێتم..).

بێدەرگەر وەک ئەوێ جالجالۆکە هەموو کون و قوربێکی ژوورە گەم
تەنی و چاوەرێش پەپوولە دەنگێک بوو...

چرپە و سرتە لە هیچ شتێک نە دەهات و پێ دەچوو، هەموو شتەکان
پێکەوه سوێندیان خوار دێت کە چرپە یان لێو نەیت: تەنانەت
کاژمێرە کچەکە ی گێرفانیشم مێلەکانی لە جوولە کەوتن و وەستان،
بێ ناگا لە سەر مێزێکی گەورە ی نزیک پەنجەرە کە راوستابوو..
نەمدەزانی بۆ کەیشتوو مەتە نوێ، بەلام بە هەر حال کە نەفتی و

شهکته هیندمیان شالو بۆ هینام، هیندمیان شالو بۆ هینام، تا بهچۆکدا هاتم و له ناوه راستی میزه کهدا گرمۆله بووم.. دهشمزانی نه دهبوو بخهوم، بهلام نه دههزانی بۆ نه دهبوو بخهوم؟!

ژووریکی کلۆم دراوی دووره دهست و پیتخه فیکێ خهوتوو.. ئه و له لایهکی ژووره کهیه و منیش له لایهکی دی، ئه و له قوولایی خهودایه و منیش بێدار پاسی دهکهم.

گیزه گیزی میشتیک؛ ئه و دهنگه ئه فسوناییه بوو که به هانامه وه هاتبوو، تا له نێو ئه و زه لکاوی بێدهنگی و ته نیایییه دا دهرمکشیت... ئیتر له و ساته وه ههستم دهکرد، یهکیکی دیش ههیه ناگای له پیتخه فه که بێت.

نه دهبوو بخهوم.. دههزانی نابێت بخهوم، بهلام گهر نه خهوم پهنگه ئۆکسجینی ئهم ژووره تا به یانی به شم نه کات و بخنکیم؛ بهلام ههر نه دهبوو بخهوم؟!

[ئه و پشت کۆمه قه مبهوره ی که ده میک بوو دهر وانییه تیگچرژان و نامباربوونی دوو پهنگه زی جیاواژ، دوو پهنگی چاوی جودا، پاش ئه وه ی سه دهیه که یه کتریان هینا و برد، قه مبهوری پهنگه تاله له فرسه تیکدا خه نجه ریکی له پشتی کچی پاشای یه کتیک له پهنگه زماکان دا و؛ ئه و کچۆله یی کوشت که بیست سال بوو دهریا له چاوه کانییدا خهوتبوو].

ده میک بوو، ئهم پرووداوه م له کتێبه زهرده کهدا خوتێندبووه، نازانم بۆ له نێوان خه و بێداریدا هاته وه یادم.. له نێو که ژاوه یهکی سووره وه، کچۆله یهکی زهر د وهک خۆرماتا و چاوشین ومک دهریا، ومه مرکه وت و قامکه کانی گرتم و پێ به پیتی ئه و ههنگاوم نا.. سمۆره یه که له نێو

قہقہہ زیکدا مردبوو.. بالندمیہک ھیلکھی خوی دمخوارد.. له نیتو لوولپنچ و پنچ و پھنای فنجانیکیدا شاریک و مدھرکھوت.. مرققہ ھزارهکان پھیکری نبتسک بوون و دھولہ مہندمکانیش کھمالہ سہکی پیر و پھککھوتہ، له بھردھم درختیکی چوارگوشہدا شوین خہنجرھکی پیشان دام و سہرنجی ئو دلویہ خونانہم دا کہ لیتی دھچڑا، پتی گوتم:

(نہدھبوو بخہویت، ھر له گھل خہوتنی تو، من بھناگام و چیدی ناخہومہوہ).

ھیندھی کوت و لہر لیم بووہ پیریزنیکی سد سالہی عہیار:
(- سئ ھزار سال له نھشکھوتی ولاتیکدا خہوتم و نہمدھویست بھناگا بیم، بھلام قہمبوریک بھبیست و چوار سہعات منی لھوتوہ گھیانندہ نیرہ؟
- تو کی؟

- ھر کتیک بھ، تازہ زامہکھم ساریژ نابیت و بھردھوام خوتنی لی دھچڑی.. ئو زامہی کہ پاش سئ ھزار سال کولایوہ...)
پاش کھمیک لہبھر خومہوہ گوتم:

(بھتہنیا چوومہ نیتو نھشکھوتیکی سپیہوہ و شاریکی نھفسووناویم بھدی کرد.. دھستت بق ھر چیک دھبرد، دھبوہ خول و دادھباری؛ تھنھا جھستھی مؤمیاکراوتیک نہبیت، کہ پی دھچوو لھو ساتہدا مردبیت یان خہوتبیت). ھرکھ پتلووہکانم لیک ترازانند، زنجیرھی پانتولہکھم کردھوہ و میزیکی خوتناویم رۆکردہ نیتو ئو کومہ خوتنھی کہ تا سہر میزمکھش ھلکشابوو.. پاش خہوتیکی نھفسووناوی تھواو

په شوکابووم، به پوره ده که نارده قه دموچاوه سووره کهم سرپه وه و روانیمه نه و دمریایه ی که رهنکی خوینی کرتبوو، که شتییه کان یه کبارچه خوین و چاروکه کانیش په له خوینی رهش بووه.

زیده تر چنگه خویناوییه کان خوین دهمکوتی، دهرگا که دیار نه مابوو.. ته و او به سوورایی سواغ درابوو، شووشه ی په نجره که وهک سکرینی سینه مایه ک ته و او سوور ه لده که را و چار ناجار تکیش چند په له روښناییه که دموونه پردی پتکه وه گرتدانی دمریا و نیگا کانم.. چند ه و لم دا په نجره که بشکینم؛ به لام بوم نه شکا و بیتهووه، ماندوو و که نفعت له سر میزه که به چیچکانه وه دانیشتم.. روانیمه پانکه کوښنه که که به هیواشی ه لده سوورا و له چیگا زامیکی شوین خه نجر و خوینکی گرم؛ به لی منیش وهک ه موو شتیکی دیکه ی ژورمه که بریندار بووم و خوین له جهستم دهچرا.. له قله قیک له په نجره که وه تپی دهروانیم و باله خویناوییه کانی نیشان دهمام.. په یکه ره نیسکی ماسییه ه لواسراوه کانی سر په رده کهش خوینیان لی دمچرا و دهله رینه وه، وهک نه وهی گیانیان به به ردا هاتبیته وه و بیانه ویت له مرگ ه لبتین؟

هستم به تین و ناوی که رماییه که دمکرد که له گهرومدا کینگلی دهمدا.. دهستم بوم دهمم برد و یه که په که ی ددانه کانم به ربوونه وه و پاشان دوو په له خوینی گه وره وهک نیسفه نچیکی لیخن به دهستمه وه هاتن.

چاوه کانم خوینیان تی زا و چورزانه وه.. بیناییم لیل بوو، تاریک بوو.. پاشان سوور دا که را و نیدی هیچم نه دی. بوینی خوین مرکه ساتی کچوله یه کیان وهبیر دهینامه وه، پاش نه وهی بوو به ژیر

نۆتۆمبیتلەوه، وهك كه لهك سهر به رهو خوار به دار ههنجیری کدا
هه لیانواسی و سێ شهو و سێ رۆژ خوێنی لێ چۆرا و پاشان ده جار
کهنیان کرد و ههر شالابی خوێن نهگیرسایهوه.

دهنگیک له ناخمهوه زایه له و سه دایهکی سهیری هه بوو (نه ده بوو
بخهویت؟!)...

راسته نه ده بوو بخهوم، به لام نه مده زانی بۆ نه ده بوو بخهوم؟! تاوتیک
به پیتوه خه وتم و دواتر به ترسه وه پیلوو مگانی چاوم لیک ترازان و
روانیمه شووشه ی په نجه ره که و هیچ په له خوێنیکم نه دیته وه.. به لێ
خوێن به رهو کونۆچکه و قورنه و سووچ و که له بهری ژووره که
هه لده کشا و ناودیو ده بوو... دیوار و دهرگا و پانکه په نگی خوێنیا
لێ ده وه ری و بۆر ده بوون، کتیه زهرمه که وهك خۆی بوو.. قرژاله کهش
له قورنه یه کدا خه وتبوو.

دهستم بۆ شوێن زامه که ی پشتم برد و هیچ دیار نه بوو.. له کاتیکدا
که په یتا په یتا ئاره قه یه کی سوێرم ده رده دا، له په نجه ره که وه روانیمه
دهر.. ده ریا له و ساته وه خته دا وهك ئامانه مسیکی مه یله و شین
ده ینواند و بیده نگ را کشابوو.

به رهو پتخه فکه هه نگاوم نا و له ودا بوو په توکه هه لیده مه وه و بزانه
ئهو شه یتانه خه وتوووه کتیه؟!

دهرگا که کرایه وه و پیاوه ده موچاو به رازه که هاته ژووری و پروی تی
کردم و به دهنگیکی زیقن پیتی گوتم:

(- به خیرایی خۆت بگیه نهره ئهو به له مه ی که له قه راغ ناومه کدا
راوه ستاوه

- به لام نهی بیخفه که؟!

— ... (c) .

وهڪ جهڙي ته ڪي مؤميا ڪراو چوومه نٿو به لهه ڪه و پيا وه ده موجاو
به رازه ڪه ناماڙهي ٻو خاومني به لهه ڪه ڪرد و ڪوته سهول ليدان،
ڪه نارمان جي هٿشت و ڪه وتينه نٿو دنيا بي ڪوتاييه ڪهي سه فر..
به لام من تنها چاوم برپيووه نهو ژووره ڪي دوو سالي نه مه نم تيدا
به سه ر برديو.

دهويست بزانم جي روو دھدات؟!

پاش تاویک پرده‌کان دادرانه‌وه و دهرگاکه‌ش هر به‌کلۆم‌دراوی
مایه‌وه، نه‌و له‌قله‌قه‌ش که نه‌ینی پخه‌فه‌کی لایوو، له‌سه‌ر په‌یکه‌ری
که‌شتیه‌کی شکاره‌وه تیی دهروانیم.. تا مه‌دای نیوان من و ژوره‌که
زیدمتر دمیوو، چرتر دهمروانییه نه‌و ژوره‌ی که ناره‌قه‌یه‌کی شینی
ده‌رده‌ا و تا ده‌هات وه‌ک ده‌ستی خنکاوک زیاتر رۆ دمیوو.

نهیښیېک له وږدا بوو، چیدی نایبښمه وه؟ پټش نه وهی ژورمه که ته واوله به رچاوم ون بیت، دیمه نټکی سیر سر رنجی راکټشام؛ ژورمه که تا ده هات به کاوه خړ وک باله خانه یک به ناسماندا دمچوو.. هه روه که نه وهی بیه وټت شتیکم پټ بلټت، یان نهیښیېه کی تازم لا بدرکټیت.. هینده به رز بقوه تا بؤ دواچار بالایم بینی، بالای سټ هه زار خرکه به رد، بالای شینېو شټکی ته ر بوو و ټیکه ل به لم؛ پیخه فیک له خوتن؟

نیو ههنگاو بۆ تئیه پرکردنی سنوورتک

نازانم کیسه ل بوو، یان خووده یه کی سه ربازی.. نه وهنده ده زانم له جەقی رتگایه کی خۆلاویدا بێدهنگ ئۆقره ی کرتبوو.. هینده به سام بوو.. نه مده توانی هه لاوگتیری بکه م و له بنرا له ناومخه که ی تئیه گه م.. نه و میشانه ی که تئیه ورووکابوون، هینده گه وره بوون.. پئ ده چوو له ناوه خنی نه و شته دا، خۆراکێکی تایبه تی هه بیت و نه مانی خه نی کردبیت؟! نازانم چهند تئیم روانی، به لام دواچار هه موو هه ولدان و کۆششه کانم بۆ تئیه پرکردنی سنووری گیزه گیزیان به ناکامی گه شت.. له نیو پانتایییه کانی خۆلباراندا، چاوه رتی شتیک بووم، یان پهنکه چاوه رتی هیچ نه بووبم!؟

هینده ی نه برد خۆل، خودمه که یا کیسه له که ی داپۆشی و شوێن بئی ته نه ا که سێک که به ویدا گوزهری کردبوو، ون بوو. دهریایه ک له شه یۆله کانی خۆل، به ناسماندا مه له یان ده کرد و هیدی هیدی هه موو شتیکیان داده پۆشی. ته نه ا من نه بیت که هه ردم و به رده وام پیم به سه ر خۆله که وه بوو.

دېبوو قسه له گهل سرۆكدا بكم، گوتم له دهنگى بوو.

(پاش نهوى تۆم كرده پالەوان، بۆت نيبه بكشيتتهوه و تنانته يەك
هنگاويش بيتته دواوه...).

نازانم بۆ تهواو، باوهرم به قسهى نهو پياوه هه بوو، ههردم گوتم له
دهنگى بوو، بهردهواميش شيوه و ئاكاريم له گشت شتيكدا بهدى
دهكرد.. تنانته له نيو نهو خولبارانهشدا، كه له خوتم زياتر كهسم
نهدهى! بهلام وام ههست دهكرد كه نهو له نزيكهوه ئاگاي له من بيت
و چاوپېريم بگات. بهدرېژاييى سالانى جهنگ، يەك دلۆيه خوتم بهدى
نهكرد و ههردم و دهسبهجى خولتيكى رهش زامهكانى دادهپوشي و
جهسته پراكشاوهكانيشى دهشاردهوه.

جفرميهكى سرۆكم پى كهيشت و خيرا دهستم دايه نهلبوومهكه و
ههسو و ونهكانم سووتاند.. نازانم بۆ دميويست هيج و نيهكى له
نهلبوومهكه نا نهينيت؟! تنها ونهيكه هيشتهوه كه نهمدناسى و
نهمدهزاني كى خستويهته نيو نهلبوومهكه، نازانم بۆ وام ههست
دهكرد، كه رهنهگ و نيهى نهو كچۆله رووكار زهرده بيت، كه پيش شەش
مانگ له مهويش له جيگا و شوتنيكدا، كه تهواو له يادم نهماوه
بهديارمهوه دهگريا.. كه جلگه سهربازيهكانيان سووتاندم، تنها نهو
دهگريا.. كه بوستالهك شميان له بهرميلتيكى ژهنگاوى هاويشت، نازانم
كى بوو، دهيلووراند، رهنهگ نهو سهكه بووييت، كه بهمندالى بهرماوهى
خۆراكم بۆ رۆ دهكرد..

رهنهگ هه لهو رۆژميه دنياى جى هيشتبېت، يان رهنهگ پاش نهوه
بووييت.. بهههراى، هه رچونيك بيت و بووييت، من دنياى جى هيشت
و هه دهشبوو جى بهيتم.

که له نۆتۆمبێله خۆلاوییه که دایگرتم و ساختمانە سببیەکم بینی،
نەمدەویست بچمە ژوورەوه، هێشتاکە قسەکانی سەرۆک له میشتکەدا
دەزرنکایەوه:

(هەر جێگە و شوێنێک، نیشانە یان نارمی خاچی پێوه بوو،
بەمردووتیش خۆتیان تەسلیم نەکەیت و نەچیتە ژوورەوه؟!).

سەیر لەویدا بوو، ساختمانەکه بۆ خۆی خاچێکی گەورە بوو..
پەتۆکەم فری دا و سوتندم بەسەری سەرۆک خوارد که ناچمە ژوورێ..
هەردوو پیاوه نەیارمەکه بزەیان هاتی، ڕەنگە ئەوان سەرۆک نەناسن،
یان ڕەنگە سەرۆک لای ئەمان نەکۆلی له ناسینی من کردبێت؟! یەکیک
له پیاوه نەیارمەکان پێی گوت:

(با بەترسنۆکت نەزانن، تۆ پالەوانییت و دەبێت سەل له چوونە
ژوورەوه نەکەیتەوه).

وهک پالەوانێک ڕاوەستام و له نێو مەودای ساختمان و مەدالیاکانی
سنگەدا، هەستم بەئامادەبوونی حەشاماتیکی گەورە دەکرد..
وتنەی منی پالەوانیان بەرز کردبۆوه و ژمارەیهکی زۆریشیان چەپڵەیان
دەکوێ..
جار جارەش کوێم له دەنگ و نووزەیی کچۆلەیهک دەبوو، که
نەمدەزانی له چ جێگە و شوێنێکدا یە و بۆ کێش دەگری؟!.

دار و دیوار پێداهەلدانی پالەوان بوو. تەنها له یەک لافیتەدا، بەهەله
نوسرا بوو (شەهیدی پالەوان) هەر زوو پێچایانەوه و هەلگرەکهشیان
دەستگیر کرد؟! گەرچی پێم ناخۆش نەبوو، بەلام نازانم بۆ شتێکیرتر
بووم، که نەچمە ژوور و یەک دوو شەقم هاویشت و یەک دوو جووتی
تەپیشم له زار بەربۆوه.. پالەوان بۆی هەبوو، هەموو شتێک بکات!!!

ژمارهیک له پیاوماقوولان، له نێو ساختمانهکهوه دهریه رین و مه دالیاکانیان لێ کردم هوه و به زۆر جله کانیان له بهر داگه ندیم و پۆستاله کانیشیان تووڕ هه لدام...

هر چوار په لیان راگیشام و زۆر به سانایی بردمیانه ژووړ له سه ر په تۆیه کی ره ش پالیان خستم و له نێو ناو نیشان و ژماره سه یروسه مه ره گانی ژووړم گاندا، سه رم وه گێژ چوو... گوتم له دهنگیك بوو، فه رمانی کرد.

(ژووړی سفر). له دلی خۆمدا گوتم:

(به لام بۆ ژووړی په خچال، خۆ هیشتا که نه مردووم؟! پی دمچوو له وشه نه گوتراوه کانیش بگه ن، هر بۆیه ناراسته ی پۆشتنیا ن گۆری و به ره و ژووړی ۲/۱ هه نگاویان نا که له ویدا ته نها په له گان ده بر دانه وه... به لام هه رچۆنیک بیت، له ژووړی په خچال باشت بوو!؟

گه رچی ته نها زامیکی گچکه له لاقی راستمدا هه بوو، به لام به پیتی پلانی تیمی نێو ساختمانه که، ده بوو لاقیکم هر به رن... ده یانزانی پاله وانیکی وه ک من، به یه ک لاق ناتوانیت به نه گیت!؟

شه و درهنگان سسته ریک هاته لام و باسی نه و شارۆچکه یه ی بۆ کردم، که پیاو مکانی هه موو بۆ لاقن و شه قامه کانیش له جیتی نۆتۆمبیل ته نها کورسییه به پتچکه گانی نه وانی تیدا هاتوچۆ ده کات.

پاشان به دهنگیکی نزم و له سه ره خۆ، پیتی گوتم:

(ده بی خۆش حال بیت، که هه ردوو لاقیان نه بریته وه... ره نگه له جیکه یه کی تری نه م دنیا یه دا ولاتیک هه بیت بۆ بی قاچه گان و پی ده چی نیش و کاریشیا ن ته نها تیروانی نی فیلمی مندا لآن بیت).

هیتشتاکه جله سهربازییه کانم نه واو نه سووتابوو، که سرۆک به تهله فۆن په یوهندی پیوه کردم و پیی کوتم:

(چاوه پیتین)

دهمزانى به پى من هیچیان پى ناکریت!

تازه من شو نهفسانهیه بووم، که گرهوی جهنگی پى دهبرایه وه.. بهخیرایی تاکى پۆستالیان کرده ملم، بۆ جاریکی تریش مه دایاکان سنگمیان رازنده وه و له لایهن حشامه تیکیشه وه، به چه پله ریزان به پى کرام.

سهربازەکان وهک خۆیان بوون، شتیک که گۆردرابوو، که مېوونه وهی ژماره ی لاقه کان و زیادبوونی ژماره ی دارشقه کان بوو!؟

به لام سهرباری نه وهش هه موو شتیک ناسایی بوو، هیتشتاکه خوتنی هیچ سهربازیک نه پڑابوو.

نیوه شهو سرۆک گه شته لام و بۆ یه کم جاربوو به پشوکاوی بیبینم پى کوتم:

(تا نیتشتاکه نه مهیشتوه، دلۆپیک خوین برژیت.. که چی پۆژنامه و که ناله کانی راگه یاندن، نه م جهنگه به خۆله پتانى ناو ده بن.. سه روو خۆم داواى جهنگیکى خوتناویم لى ده کهن و منیش نه پیم خۆشه و نه دهشتوانم خوین ببینم، هر بۆیه پتش نه وهی بگه مه لات، له که ناله کانی راگه یاندنه وه، ده ست له کارکپشانه وهی خۆم به ره سمی راگه یاند و نیتشتاش ته نها ده توانم یه ک کارژیر لات بمینمه وه و دواتر به رهو ساختمانی خاچه که به پى ده کموم.. پیم خۆشه، نه مشه ووا هیرش و دوا لاپه ره ی پاله وانى خۆت بۆ میژوو تو مار بکه یت.. به لام

نابیت له فرمانم دهر بچیت و رازی نیم، تنانهت دلۆبه خوتنیکیش برژیت).

چادره کانمان پتچایه وه و بۆ یه کهم جار له بهردهم سهربازمکاندا راوستام و پیم کوتن:

(سهروک له بۆردوومانیکى دوژمندا، ههه چوار پهلی له دهست دا و ئیستاش بۆ چارمه سه به رهو ولاتیکى دى گوێزایه وه.. دهبی ئیمهش له تۆلێ ئه وهزنه، هێرشیکى به رفراوان به رینه سهه دوژمن و ناگاداریشتان ده کهم، که رێگه به به کارهێنانی هه موو شتوازهکانى جهنگ دراوه، تنهها ئه وه شتوازان هه بیت که دهبیته مایه خوتن رشتن).

له ئیستادا تنهها ساتهکانى دهستپیکردنی هێرشه کهم له بیره و ساتهکانى تهواوبوونیم له یاد نییه، یان رهنگه هێشتاکه هه نه وه ستابیت.

به درێژایی هێرشه که دلیا بووم له وهی که سهروک لیم رازیبه وه ههردهم دهستی دهخسته سهرشانم و پیده کهنی.. ئه وه تنهها به بیینی خوتن قهلس دهبوو؟!

په یوهندییهکی باشم له گه ل ئه وه سسته ره دا په یدا کردبوو، که له نێو ساختمان ه که دا کارى ده کرد، به ردهوام په یوهندی پتوه ده کردم و داواى سهربازى نوێ لى ده کردم و تا وهکو کارى برینه وهی په له زیادهکان به ردهوام بیت.. نه مده ویست نان براو بیت.. به ردهوام سهربازه زامدارهکانم بۆ دهنارد و زۆر جارانی ش ساغهکانیشم بۆ رهوانه ده کرد، نهویش جار ناچاریک نامه ره شهکانى به ناو نیسانی، پیاوێکی خۆلاوی بۆ دهناردم. (نابیت خوتن برژیت).

هەردەم بەپیتی نەو گوتەیه کارم دەکرد، ڕەنگە ڕژانی تەنها یەک
دلۆپە خوێن کۆتایی بەجەنگ بەتێت، یان جەنگێکی سەیرۆسەمەرەتر
هەلگیرستێت.

بۆ یەکەم جار پۆلیک لە بالندە خۆلایەکان، ناسمانی
گۆڕەپانەکیان تەنی و چمکێکی ناسمانی خۆلایان بە دیار خست و
چەشتیک لە نیگەرانییان لا جێ هێشتم.

ناسایی نەبوو، ئەو بالندە بەوتدا بفرن.. پاش تاوێک لە بێدەنگی
هەندیک لە سەربازەکان لە نێو پەر و بالی بالندەکاندا ڕاکشایوون.

ئەمجارەیان جێی خۆلباران، پەر و بالی خۆلای دەباری..
سەربازەکان لە فەرمانەکانم یاخی بوون و بۆ یەکەم جار بوو کە
هەستم دەکرد، فەرماندە نیم.

سەدەهایان بەبەرچاوی خۆمەو، بێ شەرمانە رادەکشان و چاویان
لێک دەنا.

بەلام ئەوەیان چاک بوو، زامەکانیان خۆنی لێ نەدەچۆرا.. وام
هەست دەکرد، هێشتا کە بەپێوێ بێ، یان ڕەنگە وەک ئەوان
ڕاکشایبێتم.. ڕەنگە هەموو شتێک کۆتایی هاتبێت، یان کێ دەزانێ
ڕەنگە لێرەشەو شتەکان دەسبێکیان هەبێت.

تەنها شتێک کە سەرقالی کردبووم.. نەدەبوو کەسیان قەسێ
سەروێک پشتگوێ بخەن و ڕێگە بەدلۆپە خوێنێک بدەن لە زامێکەو
دابچۆڕی؟!

تەنها شتێکی کرنگ: (نەدەبوو خوێن برژێت).

هێور هێور ناسمان شین هەلەمکەرا و هەورەکانی خۆلبارانیش

دهره وینه وه .

تەنھا پىگىيەكى رەش و بى كۆتا درىژ دەبۆۈە كە لە چەقەكەيدا
خوودمەك نۆقرەى كرتبوو.. ئەو مەشائەى كە تىنى ورووكابوون، سوور
هەلدەكەران و پاشان بەردەبىوونە.. لە دۆيە خوتىن دەچوون.. پىش
ئەۋەى چاۋم لىك بىنىم و ۋەك ھەموو ئەۋانەى دىكە بىخوم... دوا نامەم
بۆ سەرۆك نووسى:

(گەورەم... سەرۆك!)

رہنگہ جہنگ لہ نیستادا کوٹایی هاتبیت، یان دەستی پی کردبیت..
 بەدریژیی ئەو میژووهی که ئیمه تیددا بووین، ئەمانهتشت ئەنانەت
 یەک دلۆیه خوتنیش برژیت.. گەر پرسپاری ئەو خودمیهی چەقی رینگا
 و ئەو دلۆیه خوتنانه دەکەیت، ئەو دەلنیا دەکەینەو که ئەنھا کۆمەلێ
 میشی سوورن؛ که دهبانەوت پاکێ و بی گەردی جەنگە رەواکەمان
 لەکەدار بکەن و جەواشەکردنی میژووه...

ثُمَّرًا: يَالْهَوَانِ،

نامه‌کم هه‌لگرت و به‌سکه‌خشکی به‌رمو خوودمه‌که کشام... دهبوو به‌خیرایی بگمه لای و پئی له به‌ربوونه‌وهی دلۆیه خوتنه‌کان بگرم، یا با بلتین متشه سوورده‌کان.

نه ده یوو خوتن برژت، به تایه تیش خوتنی سه ری باله وانیک؟

هه‌موو هه‌وله‌كانم بپه‌وه‌بوو، جه‌ستم به‌بێ نه‌و خ‌وودمیه یان نه‌و
كیسه‌له یان نه‌و سه‌ره، یان هه‌ر شتیکی ناو ده‌به‌یت، نه‌یده‌توانی
ببزویت.. چنگه‌كانم له جێی خ‌ویان زیاتر ر‌ۆچوون و پ‌تیه‌كانیشم
به‌به‌ری بالنده خ‌ۆلاویه‌كان دا‌پ‌ۆش‌ران و ملیشم ته‌نها دوو ده‌ما‌ری

دمبزوا .. به شه‌کە‌ی تریشی له نیتو خوودە‌کە‌دا بوو.

دارشە‌قە‌کە‌ش زۆ‌ر دوور کە‌وتبوو...

به‌هیمنی و به‌بێ‌ پ‌ژانی تە‌نها یە‌ک دلۆ‌یه‌ خوێ‌نیش گە‌نم تە‌لخە‌کانی
جە‌نگ چە‌کە‌رمیان دە‌کرد.

کە‌رچی هێ‌شتا نامە‌کە‌م نە‌گە‌یشتبوو دە‌ستی سەرۆ‌ک، به‌لام
نامە‌یه‌کی نە‌وم له‌ بە‌رده‌م خوودە‌کە‌دا بێ‌نییه‌وه و تێ‌دا هاتبوو:
(پالە‌وان...)

دە‌زانم ئە‌و دلۆ‌یه‌ خوێ‌نانه‌ی کە‌ له‌ سەر‌تە‌وه‌ دادە‌چۆ‌رێ‌ت، تە‌نها
کۆ‌مه‌ له‌ مێ‌شێ‌کی لاسارن).

پاش ئە‌و وشە‌ به‌‌نرخانه‌ی سەرۆ‌ک، پ‌ۆ‌حم تە‌واو ئاسووده‌ بوو، بۆ
یه‌کە‌م جار هە‌موو دە‌مار و بۆ‌رییه‌ خوێ‌نه‌ گرژە‌کانی جە‌ستە‌م ئاوه‌لا
کرد و نە‌ک چە‌ند دلۆ‌یه‌ خوێ‌نێ‌ک، بە‌‌لکو دە‌ریایە‌ک خوێ‌نم دە‌رخواردی
ئە‌و مێ‌شانه‌ دا کە‌ بە‌‌دریژایی سالانی جە‌نگ نە‌‌متوانی سنووری گیزە
گیزیان تێ‌پە‌ڕ بکە‌م.

بڼډست

5	نهوډيو ډمرگا کونښنه که
12	وهک وهبېرم ډيټه وه
24	واگونۍ ژماره حموت
33	به سهرهاتی سهکيک له سټېهره که ډدا
64	نهوې که رووی دا
69	دوا نامه یکه؛ که هاوریکه م نووسی
75	دوا که ناره کانی نه ټيښه که
81	نهوانی له که ناره که دا پیاسه بان ډمگرد
87	من و کاپتن
94	نه ټيښه که له نټوه راستی رووباریکدا
99	فرمټسکه کانی بالارینا
107	خورافاتی چاویلکه که ی باپیرم
123	لاپهړه - ۲۱۵- ی کټیټیک
129	نه سته مېوونی خون له بینیندا
136	نوی جگړه تهرانی که نه مانکیشا
141	حه کایه تی هه لئاوسانی کیسه ناوییه کان
146	پنځه فیک له خوتن
156	نیو هنگاو بق ټیټه ړکړنی سنووریک

